

Suomen
Pyhäkoulu-
yhdist.
kertomuks

1914-18

HYK

KERTOMUS

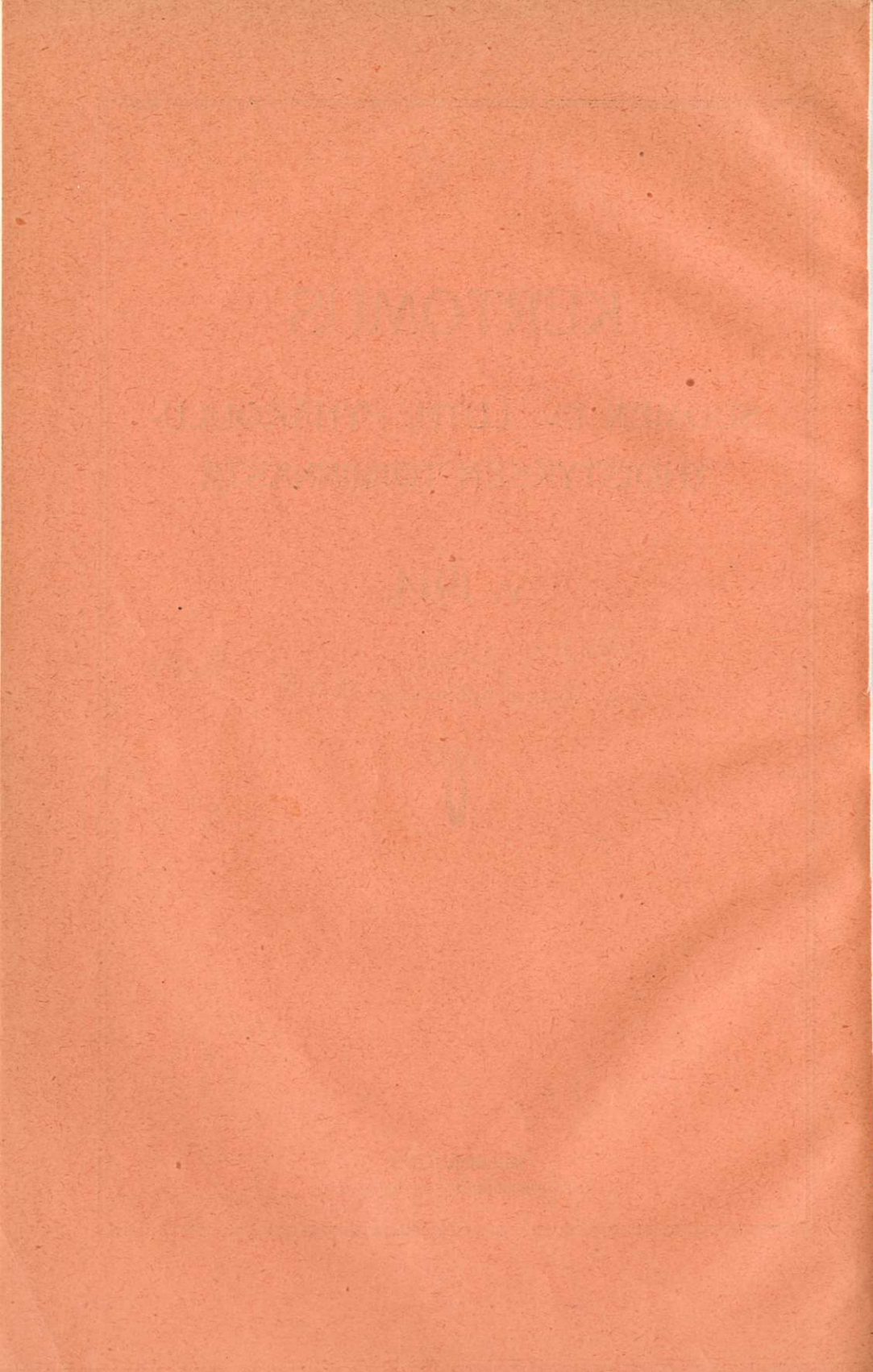
SUOMEN EV. LUTH. PYHÄKOULU-
YHDISTYKSEN TOIMINNASTA

v. 1914.

*1913 ei pain.
ei. Pyhäkoulu lehti 6/14.*

HELSINKI 1915,
K. F. PUROMIEHEN KIRJAPAINO O.-Y.

Kertomus Suomen ev. lut. Pyhäkoulu- yhdistyksen toiminnasta v. 1914.

Kristuksen Henki pyrkii läpitunkemaan kansan, sen yksilöt, kaikki sen elämän muodot ja laitokset. Kansankirkko on kutsuttu olemaan Herran Hengen välineenä tämän tarkoituksen toteuttamiseksi.

Vielä jokunen vuosikymmen sitten oli kristillinen tapa yleinen meidän maassamme. Jumalanpalvelusta ja seurakunnallisia toimituksia pidettiin arvossa. Tavan voima on viime vuosien kuluessa suuresti heikentynyt. Yhä selvempänä ja itsetietoisempana esiintyy kieltäminen. Ero uskon ja uskottomuuden välillä käy entistä jyrkemmäksi.

Tarvitaan kokonaisia ja lujia kristillisiä luonteita, jotka eivät nuoruutensa aikoinakaan »notkista polviaan baalille». Kysytään luonteita, jotka pysyvät järkähtämättöminä epäuskon hyökkäyksiä vastaan ja suunnastaan väistymättä noudattavat totuuden Hengen johdatusta silloinkin, kun ajan henkivirtaukset ovat jyrkästi kristinuskoa vastaan. Tällaiset luonteet ovat kaikkina aikoina olleet löydettävissä niiden joukossa, jotka lapsina ovat saaneet vastaanottaa syviä kristillisiä vaikutuksia. Kristillinen työ lasten keskuudessa on sentähden meidänkin aikanamme mitä tärkein.

Ainoastaan sellainen usko, joka perustuu persoonalliseen kokemukseen Jumalan armosta Jeesuksessa Kristuksessa voi kestää ajan myrskyissä. Se pysyy lujana kallioperustuksellaan, kun ajassa liikkuvat väkevät virtaukset ryntäävät kristinuskoa vastaan. Tätä uskoa pyytää pyhäkoulu ja lastenjumalanpalvelus lasten sydämissä rakentaa. Pyhäkoulun ja lastenjumalanpalveluksen tehtävänä on herättää ja ravita lasten sieluissa hengellistä elämää, jotta heistä kasvaisi eläviä jäseniä kristillisessä seurakunnassa. Siinä tarkoituksessa lapsia pyhäpäivinä kootaan eläväksi tekevän jumalansanan vaikutuksen alaisiksi. Näin lasketaan perustus lujalle kristilliselle luonteelle, joka voi vastaisista taisteluista voittajana suoriutua.

Kansankirkon tulee huolehtia kaikkien jäsentensä hengellisestä hoidosta. Jokaiselle ikäkaudelle on hengellistä ravintoa jaettava sen erikoisia tarpeita silmällä pitäen ja henkisen sulatuskyvyn mukaan. Tätä tehtävää kirkon viralliset työvoimat eivät voi yksin tyydyttävästi suorittaa. Varsinkin seurakunnan lapsimaailmaan nähden on tämä seikka huomioon otettava. Lapsi kaipaa enemmän kuin mikään muu ikäkausiksi persoonallista, läheistä suhdetta henkilöön, joka johtaa häntä iäisyystotuuden tuntemiseen. Näin ollen on mahdotonta kirkon harvalukuisten vakinaisten työntekijäin yksin voida täyttää kirkon velvollisuutta lapsiinkaan nähden. Tarvitaan vapaaehtoisia työvoimia seurakunnan toimivien jäsenten keskuudesta. Kristittyjen yleinen

pappeus sekä oikeuttaa että velvoittaa sen jäseniä käymään osallisiksi jumalanvaltakunnan työhön.

Kirkollis-seurakunnalliselle elämälle onkin tärkeätä, että seurakunnan keskuudesta saadaan esiin ja kehitetään voimia, jotka ottavat tehokkaasti osaa seurakunnalliseen rakennustyöhön.

Nämä näkökohdat olivat selvillä niillä miehillä, jotka aikoinaan lausuvat julki Suomen Pyhäkouluyhdistyksen syntysanat. He kaipasivat kirkolle elintä, joka seurakunnissa herättäisi ja edelleen lietsoisi pyhäkouluharrastusta ja auttaisi seurakuntain vakinaisia työntekijöitä heidän pyrkimyksessään järjestää ja johtaa tätä vapaaehtoiseen rakkauteen perustuvaa seurakuntatyötä.

Tarkoituksenaan tavoitellen on Pyhäkouluyhdistys v. 1914 kuluessa toiminut panemalla toimeen pyhäkoulupäiviä, lähettämällä asiamiehiään seurakuntiin puhumaan asian puolesta, toimittamalla pyhäkoululehtiä sekä kustantamalla ja levittämällä pyhäkoulua edistävää kirjallisuutta.

Pyhäkoulupäiviin ovat luettavat pyhäkoulunopettajien kurssit, jotka pidettiin Helsingissä 5—17 päivinä toukokuuta.

Näihin kursseihin otti osaa, kun luennoitsijat luetaan mukaan, 258 henkeä yhdeksästäkymmenestä seurakunnasta. Kolmetoista päivää kuulijat vähenemättömällä harrastuksella seurasivat pyhäkoulua välillisesti tai välittömästi koskevia esityksiä. Osa kuulijoista oli toimiensa takia tilaisuudessa ainoastaan muutamia päiviä viipymään, mutta enemmistö pysyi uskollisesti mukana ensi hetkestä, jolloin kuunneltiin Kallion kirkon kellojen juhllaista kahdentoista soittoa 5 p:nä toukokuuta, siihen asti että olivat veisanneet loppuvirren päättäjäisjuhlassa Johanneksen kirkossa 17 p:nä.

Ei ole ennen pyhäkoulun työntekijöitä meillä näin monta päivää yhtämittaa ollut koossa ammentamassa tietoja ja uusia voimia kallisarvoista työtänsä varten. Kyllä kävivät jo tutuiksi Harjun rukoushuone, jossa enimmäkseen luennot ja keskustelut suoritettiin, sekä Sörnäisten kristillisen kansanopiston suojat, joissa useimmat osanottajat asuivat. Monta hyvää ja rakentavaa muistoa liittyy näihin paikkoihin mainituilta päiviltä.

Luennoitsijoina, saarnamiehinä, raamatuntutkistelemuksien johtajina ja keskustelukysymysten alustajina esiintyivät lueteltuina siinä järjestyksessä kuin he ohjelman mukaan esiintyivät seuraavat: rov. J. Engström, toht. L. Ingman, joht. E. Einiö, khra K. J. Kivekäs, diakooni T. Vilkuna, opett. Maiju Kantele, khra K. V. Hurmerinta, diak. A. Laitinen, toht. B. Päivänsalo, past. L. Rikala, opett. Berta Hermanson, khra A. Malin, opett. O. A. Heimo, past. H. Laasonen, esittelijäsihteeri Y. Loimaranta, past. K. V. Tamminen, past. E. Kiviluoto, toht. U. Paunu, past. G. A. Palmroth, rov. F. P. Vuornos, past. O. Ronimus, toht. A. J. Pietilä, past. A. Renvall, rov. M. Tarkkanen, past. E. V. Pakkala ja R. Hernberg, henkikirjoittaja O. Hellemaa, eversti K. L. Forstén, prof. Art. Hjelt, past. K. Paasio ja S. Sirenus, toht. E. Kaila, past. V. Louhivuori toht. P. Virkkunen ja past. H. Leiviskä.

Käsitellyistä luentojen ja esitelmien aineista ja keskustelukysymyksistä mainittakoon seuraavat: lapsen sielu ja pyhäkoulu; pyhäkoulunopettajan valmistautuminen tekstin esittämiseen, sen esittäminen ja hedelmän odottaminen kylvöstä; profeetta Elias; pyhäkoulun suhde raittiuskysymykseen; pyhäkoulunopettajan suhde oppilaisiinsa; käynti ensimmäisten veritodistajain

m. m. Paavaliin ja Pietarin haudoilla Roomassa; mitä hyötyä on pyhäkoulunopettajalla pyhäk:työstä?; pyhäkoulun kehityksestä eri maissa; kristillinen nuorisotyö; kristinuskon ja pakanuuden taistelu Rooman valtakunnassa; kansankirkko ja lapset; miten saataisiin yleisö paremmin harrastamaan pyhäkouluasiaa? Jumalan sana sen omien vertausten valaisemana; sisällinen kasvaminen; lähetyksen nykyinen tila; mihin suuntaan olisi Suomen pyhäkoulu kehittävä?; seurakunta-diakoniasta; pyhäkouluopetuksen havainnollisuudesta; kannattaako olla pyhäkoulunopettajana, kun siitä ei makseta rahanpalkkaa?; rukous pyhäkoulussa; ilmestyskirjan perusajatuksia; uskonnollisista herätysliikkeistä 18 ja 19-vuosisadan vaihteessa; merimies- ja siirtolaislähetykset; eläinsuojeluksesta; pyhäkoulun tehtävä sisälähetyksessä; tekstin käsittely pyhäkoulussa; opettajan usko Jumalaan ja lasten luottamus opettajaan; Palestiina ja sen merkkipaikkoja valaistuina varjokuvin; 1 Kor. 13; velvoittava kristillisuus; Palestiinan kansanelämästä; pyhäkouluilasto, mihin se velvoittaa; ja apostoli Tuomaasta.

Näyteopetusta antoivat tohtorinna Matilda Ingman, opettaja V. Kotkanen ja diakoonit Laitinen ja Vilkuna.

A. Blomqvistin opetusopasta tutkittiin luku luvulta useina tunteina. Useista kysymyksistä keskusteltiin.

Iltapäivin käytiin eri yhdistyksissä ja laitoksissa, joissa asianomaiset johtajat tekivät selkoa kukin edustamastaan työalasta. Käytiin N. M. K. Y:ssä, Luth. Evank. yhdistyksessä, Betaniassa, Diakonissalaitoksessa ja Lähetystalossa. Tehtiin matkoja Seurasaaren ulkomuseoon ja Korkeasaarelle.

Muut pyhäkoulupäivät vuoden kuluessa pidettiin Porissa 4—7 p. tammik. jolloin kirjoitautui 126 varsinaista osanottajaa, lukuunottamatta muuta yleisöä, joka oli saarnoja ja hartauspuheita kuulemassa; Jyväskylässä 23—25 p. tammikuuta, 100 osanottajaa, Vaasassa ruotsinkieliset päivät 27 p. helmik. —1 p. maalisk.; Kuopiossa 13—15 p. maalisk., 262 osanottajaa, Hämeenlinnassa 22—25 p. maalisk., 113 osanottajaa, Hyvinkäällä 13—15 p. huhtik., 122 osanott.. Taalintehtaalla kaksikieliset päivät 18, 19 p. huhtik., Seinäjoella vuosijuhlan yhteydessä 12—14 p. kesäkuuta, 177 osanott., Käkisalmissa 25—27 p. syysk. 146 osanott., Lahdessa 13—15 p. marrask., 93 osanott., Torniossa 4—6 p. jouluk. 45 osanottajaa.

Käsittelystä kysymyksistä ja esitelmäaineista mainittakoon: vaikeuksista pyhäkoulutyössä etenkin maalaisoloissa; uskollisuus ja kestävyys pyhäkoulutyössä; kodin suhde pyhäkouluun; miten saataisiin lapset säännöllisesti käymään pyhäkouluun; lasten sieluelämästä; koulun suhde pyhäkouluun; miten saataisiin ihmiset innostumaan pyhäkoulutyöhön?; miten laulua on pyhäkoulussa opetettava?; pyhäkoulun asema seurakunnassa; mitenkä saataisiin riittävä määrä toimeensa sopivia pyhäkoulunopettajia?; kuka kelpaa pyhäkoulunopettajaksi?; kuinka pyhäkoulu on pidettävä?; pyhäkoulun oikeutus ja tarpeellisuus; mitkä raamatun paikat ovat lasten käsityskannalle sopivia?; miten herätetään lapsissa rakkautta raamattuun?; pyhäkoululehdistä; mitä pyhäkoulunopettaja voisi tehdä entisten pyhäkoululasten hyväksi?; pyhäkoulu lasten hartaushetkenä; pyhäkoulunopettajan tehtävän ihannuus; raittiusopetus pyhäkoulussa; pyhäkoulunopettajien kotiopinnoista; pyhäkoulukirjastoista; pyhäkoulunopettajien kasvattaminen seurakunnalle; val-

mistautuminen tekstin käsittelyyn; Jeesuksen suhde lapsiin; miten saada harjoituskokoukset tarkoitustaan vastaaviksi?; mitä voisimme tehdä pyhäkoulu-
muistojen säilyttämiseksi seurakunnissa?; olenko kutsuttu pyhäkoulunopetta-
jaksi?; onko pyhäkoulu tarpeellinen heränneen kansan lapsille? j. n. e.

Yhä enemmän on käynyt tavaksi seurakunnista avustaa vähävaraisia pyhäkoulunpitäjiä kursseille ja päiville. Toivottavaa on, että tätä tapaa edelleenkin noudatetaan ja että seurakunnissa perustetaan ja kartutetaan pyhäkoulurahastoja, joiden varoilla pyhäkouluttajia voidaan avustaa näihin heille ja heidän työilleen tärkeisiin tilaisuuksiin.

Kysymys, joka yhä uudestaan tuli esiin pyhäkoulupäivillä, oli arkikoulun ja pyhäkoulun suhde toisiinsa. Oltiin yksimielisiä siitä, että yleisen koulun opettajat voisivat paljon tehdä ja monin paikoin tekevätkin pyhäkouluasian edistämiseksi. Jo yksin se, että heidän oppilaansa huomaavat heidän olevan myötätuntoisia pyhäkoulua kohtaan, antaa lapsille halua käymään pyhäkoulua. Monet kansakoulun ja oppikoulun opettajat ottavat itse tehokkaasti osaa pyhäkoulutyöhön ja ovat todistaneet heillä siitä olevan paljon virkistystä.

Yhdistyksen vakinaisina virkailijoina ovat olleet pastori R. Hernberg rahaston ja muun talouden hoitajana ja lehtien päätoimittajana, kirkkoherra K. J. Kivekäs sihteerinä ja yliasiamiehenä, diakoonit A. Laitinen ja T. Vilkuna matka-asiamiehinä ja pyhäkoulunneuvojina.

Vuoden lopussa pyysi pastori Hernberg eroa monivuotisesta työstään yhdistyksen palveluksessa.

Diakooni Laitinen, joka niinikään kauan oli ollut yhdistyksen palveluksessa, siirtyi 1 päivästä kesäk. katekeetaksi suomalaisten karkoitusvankien keskuuteen Siperiaan.

Tilapäisinä matka-asiamiehinä ovat seurakunnissa yhdistyksen edustajina käyneet pastorit E. Hackman ja Hj. Pakarainen, diak. V. Lehto sekä ruotsinkielisissä seurakunnissa saarnaaja E. Tallbacka.

Entistä enemmän ovat asiamiesten käynnit järjestetyt siten, että he ovat viipyneet seurakunnissa 2, 3 jopa 9:kin päivää. Tällöin on pidetty kokouksia eri tahoilla seurakuntaa koetettu herättää seurakuntalaisissa harrastusta pyhäkouluun, keskusteltu pyhäkouluttajien kanssa ja annettu näyteopetusta sekä levitetty kirjallisuutta. Vuoden kuluessa on näin työskennelty 178 seurakunnassa. Mainittua työtapaa noudattamalla ja enemmän kuin ennen kursseja ja pyhäkoulupäiviä pitämällä käytettävänä olleet työvoimat eivät ole riittäneet yhtä moneen seurakuntaan, kuin ennen, mutta lienee työ sensijaan voitannut laadun puolesta ja tehnyt pysyvämpää vaikutusta.

Kuluneenakin vuonna, kuten sitä edellisenä, on oltu yhteistyössä Satakunnan Sisälähetysseuran kanssa siten, että diakooni Laitinen kahden kuukauden aikana työskenteli sisälähetysyhdistyksen toiminta-alueella saaden siltä ajalta palkan sisäl. yhdistykseltä.

Pyhäk:yhdistyksen vakinaiseksi työntekijäksi, etupäässä lehtien apu-toimittajaksi rupesi opettajatar Berta Hermanson, joka jo ennenkin oli tarmokkaasti ottanut osaa yhdistyksen työhön, käyden m. m. v. 1914 10:ssä ruotsinkielisessä seurakunnassa yhdistyksen lähettinä ja esitelmöitsijänä.

Diakooni Laitisen tilalle yhdistyksen palvelukseen toimikunta valitsi

diakooni Fritiof Ojansuun, joka kuluvan vuoden alusta astui tähän uuteen toimeensa.

Neiti Hermanson lahjoitti yhdistykselle kirjoittamansa ja painattamansa kirjaset »Maailman pyhäkoulu» ja »Englannin pyhäkoulu». Diakooni Vilkunan kirjoittamaa kirjasta »Neuvoja pyhäkoulunopettajille» kustannettiin 10 tuhannen painos.

Osakeyhtiö W. Söderström, Porvoo, lahjoitti yhdistykselle 700 markan arvosta pyhäkoulussa käytettäviä kirjoja, nim. 1) Sata kertomusta pyhäkouluja varten, L. L., 2) Pyhäkoulusta, B. C. Rohde ja 3) Pyhäkoulun Käsi- ja Rukouskirja, A. O. Blomberg.

Svenska Folkskolans vänner niminen yhdistys maksoi 200 vuosikertaa Söndagsskolebladetia, levitettäviksi ruotsinkielisiin seurakuntiin.

Lahjoituksista puhuttaessa on kiitollisuudella myöskin mainittava, että kauppaneuvos Lallukka vainajan leski täytti miehensä elässään tekemän lupauksen ja lahjoitti yhdistykselle 1000 mk. Muitakin suurempia lahjoituksia on yhdistys saanut vuoden kuluessa vastaanottaa.

Kulunut vuosi on siinä suhteessa merkkivuosi yhdistyksen elämässä, että yhdistys sai ensimmäisen testamenttimääräyksen. Vaatimaton tämä ensimmäinen testamenttilahjoitus oli, mutta sitä enemmän todistava tekijänsä lämpimästä asianharrastuksesta ja rakkaudesta sielujen pelastukseen. Joulukuun 13 p. kuoli nim. Pohjan pitäjässä palvelijatar Ida Gustava Nummelin, joka oli määrännyt, että jos hänen henkivakuutuksensa Smk. 570:— lankeaa maksettavaksi, ennekuin hän on sen saanut haltuunsa, summa on annettava Pyhäkouluyhdistykselle.

Yhdistyksen lehdet ilmestyivät entiseen tapaan, ja niiden painokset olivat seuraavat: Pyhäkoululehden 3,500, Lasten Pyhäkoululehden 10,500, Söndagsskolebladetin 700 ja Barnens Söndagsskolbladin 4,500.

Toimikunta päätti, että seuraavan vuoden alusta lähtien toimitus samoin kuin yhdistyksen toimisto kokonaisuudessaan siirtyy Helsinkiin. Lehtien toimittajiksi tulivat, vastaavaksi, khra Kivekäs ja, kuten mainittu, aputoimittajaksi neiti Hermanson.

Samat toimittivat jouluksi lastenlehdet »Lasten Joulukirkko» ja »Barnens Jultidning», joita levisi edellistä 37,000 ja jälkimäistä 17,500.

Vuosikokouksessa, joka pidettiin Seinäjoella 12 p. kesäk. myönnettiin toimikunnalle ja rahaston hoitajalle tilinvapaus.

Erovuorossa olevat toimikunnan jäsenet teol. tohtori I. Ingman, tarkastaja A. Haapanen ja kirkkohra K. J. Kivekäs valittiin vuosikokouksessa uudelleen toimikuntaan. Teol. toht. E. Kailan tilalle, hän kun oli pyytänyt eroa toimikunnasta valittiin opettajatar Maiju Kantele. — Tilintarkastajiksi valittiin lehtori L. Sjöstedt ja pastori V. Vartia ja varalle vankilan johtaja B. Andersin.

Toimikuntaan ovat vuoden kuluessa kuuluneet: toht. L. Ingman puheenjohtajana, kansakoulujen tarkastaja A. Haapanen varapuheenjohtajana, opettajatar Berta Hermanson, pastori R. Hernberg, opettajatar Maiju Kantele, khra K. J. Kivekäs, johtajatar Victoria Laurell, teol. toht. P. Virkkunen ja vapaaherra K. A. Vrede.

Eroamisvuorossa v. 1915 ovat: Hermanson, Hernberg, Kantele ja Virkunen.

Pyhäkoulukursseilla Helsingissä tehtiin ehdotus pyhäkoulunopettajien kotiopintokurssien järjestämisestä. Yhdistyksen toimikunta asetti valiokunnan laatimaan ehdotusta kurssiohjelmaksi. Valiokunnan laatima ehdotus oli vuosikokouksen tarkastettavana ja muodostettavana. Näin syntyneen ehdotuksen toimikunta sitten hyväksyi, joten pyhäkoulunopettajien *kotiopintokurssien ohjelma* on seuraava:

Ensimmäinen kurssi.

I. Raamatuntuntemista.

- a) Raamatunhistorian oppikirja.
- b) Markuksen evankeliumi, suomentanut ja selittänyt toht. L. Ingman.

II. Uskonoppia.

- a) Johdatus Lutherin Pienen Katkismuksen opettamiseen, lehtori K. A. Vaaranen.
- b) Kristinopin oppikirja tai Svebeliuksen tai Möllerin katkismus.

III. Pyhäkoulua koskevaa.

- a) Opetusopas, Aksel Blomqvist (joku luku).
- b) Pyhäkoulun käsikirja.
- c) Pyhäkoulutyön merkitys kasvavalle nuorisolle, tuomiorovasti A. Auvinen

IV. Raittiusasiaa.

Raamattu ja Raittiuskysymys, rov. M. Tarkkanen. (Pääpiirteissään.)

V. Laulua.

Suorittavat ne, joilla on laulunlahja. Virsikirjasta 10 eri säveltä ja 5 pyhäkoululle sopivaa hengellistä säveltä.

VI. Näytetunti.

Toinen eli keskikurssi.

Edelliset ynnä:

I. Raamatuntuntemista.

- a) Pyhäkoulutekstien 1:n ja 2:n vuosikerta yksinkertaisesti selitettynä.
- b) Johanneksen evankeliumi, selittänyt toht. L. Ingman.
- c) Lyhyt johdatus Pyhän Raamatun kirjoihin, lehtori K. A. Vaaranen.

II. Kirkkohistoriaa.

Kristillisen kirkon vaiheet, K. A. Vaaranen, tai Kristillisen kirkon historia, M. Tarkkanen.

III. Uskonoppia.

Kristinoppi, esittänyt teol. kand. K. K. Sarlin.

IV. Lähetyksiasiaa koskevaa.

Suomen kirkon Pakanalähetyksen Historia, Akseli Hirn.

V. Diakoniaa.

Diakonia eli Seurakunnallinen vaivahoito, esittänyt Otto (Lillqvist) Aarnisalo.

VI. Raittiusasiaa.

Raittiusriennot, A. A. Granfelt (89 sivua) tai Alkoholin Vaikutukset, Alli Trygg-Helenius ja Matti Helenius-Seppälä.

VII. Laulua.

10 virren säveltä ja 5 pyhäkoululle sopivaa hengellistä säveltä.

VIII. Näytetunti.

Kolmas eli ylin kurssi.

Edelliset ynnä:

I. Kirjoitelma.

Lyhyt, omintakeinen, kirjallinen esitys jostakusta pyhäkoulua koskevasta kysymyksestä. (Lähetetään Suomen Pyhäkouluyhdistyksen Toimikunnalle.)

II. Raamatuntuntemista.

- a) Pyhäkoulutekstien 3:s ja 4:s vuosikerta.
- b) Joku Raamatun kirja hyväksytyn selityskirjan johdolla.

III. Kirkkohistoriaa.

Lyhyt esitys Suomen kirkon vaiheista.

IV. Uskonoppia.

Kristillinen Uskonto-oppi, toht. Erkki Kaila.

V. Pyhäkoulua koskevaa.

Suomen Pyhäkoulun historia, kirkkoherra E. Kilpeläinen.

VI. Diakoniaa.

Suomen kirkon diakoniakysymys, Otto (Lillqvist) Aarnisalo.

VII. Raittiusasiaa.

Raittiusriennot, niiden kehitys ja nykyinen kanta, toht. A. A. Granfelt. (Pääpiirteissään.)

VIII. Eläinsuojelusta.

Lyhyt esitys eläinsuojeluksesta.

IX. Laulua.

10 virren säveltä ja 5 pyhäkoululle sopivaa hengellistä säveltä.

X. Näytetunti.

Jos oman seurakunnan pappi on suostuvainen tutkijaksi rupeamaan, suorittaa pyhäkoulunpitäjä tutkinnon hänelle muussa tapauksessa Pyhäkouluyhdistyksen esittämälle henkilölle. Tutkijan hyväksyvän lausunnon perusteella Pyhäkouluyhdistys antaa todistuksen.

Tutkinto on tietysti aivan vapaaehtoinen ja riippuva pyhäkoulunopettajien opinhalusta.

Jokainen pysähtyminen kehityksessä tietää taantumista. Sentähden on tärkeätä, että pyhäkouluttaja ahkeroi kasvaa totuuden tuntemisessa ja edistyä yhä taitavammaksi tehtävänsä suorittamisessa. Tätä silmälläpitäen ovat edelläkierrotut kurssit järjestetyt, varsinkin nuorille edistyshaluisille pyhäkoulun työntekijöille avuksi ja kehoitukseksi. Eri tahoilla onkin jo herännyt innostusta asiaan, ja on ryhdytty pyhäkouluopintoja harjoittamaan esittämämme ohjelman mukaan. Kun tämä ohjelma nyt tulee yleisesti pyhäkoulunopettajien ja muiden asiaa harrastavien tietoon saatetuksi, toivomme yhä useampien käyvän opintoihin käsiksi. Uskallamme myös toivoa, että seurakuntien arvoisa papisto edistää asiata neuvoilla ja avulla. Tarvittavaa kirjallisuutta Pyhäkouluyhdistys pitää lukijain saatavana.

Paikallisyhdistyksistä saapuneet vuosikertomukset ovat tämän vuosikertomuksen lopussa. Nytkin ovat useat yhdistykset jättäneet lähettämättä kertomuksensa. Olemme maininneet nekin, jotta säilyisivät muistossa. Muutamat vastaperustetut yhdistykset ovat sentähden olleet lähettämättä, että heidän toimintansa oli vastikään alkanut. Uusia yhdistyksiä on perustettu Kokemäellä, Haukivuorella, Käkisalmissa, Tikkurilassa, Pielisjärvellä ja Tuusulassa.

Muutamat paikallisyhdistykset ovat avustaneet pääyhdistystä panemalla toimeen iltamia sen rahaston kartuttamiseksi.

Mainituista kertomuksista käy ilahuttavalla tavalla ilmi, että hyvin monet yhdistykset ja seurakunnat ovat uhranneet varoja kirjallisuuden hankkimiseen pyhäkouluille osaksi työntekijäin avuksi ja kehittämiseksi osittain lasten hyväksi. On tilattu pyhäkoululehtiä sekä opettajia että oppilaita varten ja monin paikoin muutakin kirjallisuutta sekä »Lasten Joulukirkkoa» lapsille jouluksi. Seinäjoen nuori yhdistys on ensi työkseen perustanut kirjaston. Samassa puuhassa ollaan Joensuussa, jossa kirkonkokous on myöntänyt seurakunnan varoista 250 mk. pyhäkoulutyön edistämiseksi. Akaan kirkonkokous on niinkään sellaisen päätöksen tehnyt. Varoja on uhrattu myös kuten sanottu pyhäkouluttajien matka-avuksi pyhäkoulukursseihin ja päiville. Tällaisiin tarkoituksiin uhratut varat epäilemättä kantavat kaunista korkoa seurakunnallisen elämän elpymisessä.

Yhä enemmän on myöskin harjoituskokouksien tärkeys astunut tietoisuuteen ja näitä kokouksia alettu pitää. On maalaisseurakuntia, joissa on pidetty 12 kokousta vuoden kuluessa, onpa Tuusulassa pidetty joka toinen perjantai pyhäkoulunopettajien kokouksia. Ikävällä on mainittava, että pyhäkoulun työntekijät muutamain paikoin laimeasti käyttävät hyväkseen näitä heille niin tärkeitä tilaisuuksia. Siihen saattaa olla useitakin syitä, matkojen pituus varmaankin on yksi syy. Tämä kohta on onnellisesti ratkaistu m. m. Rautjärvellä, Tuusulassa ja Vilppulassa siten, että kokouksia on pidetty vuoroin eri tahoilla seurakuntaa. Seuraus on ollut, että opettajat ovat kokouksiin innostuneet. Kannattanee koettaa muualakin!

Tärketä on, että lasten vanhemmat saadaan myötätuntoisiksi pyhäkoulua kohtaan. Oulun kertomuksessa mainitaan kodeissa käyntejä puoletuksi vanhempain voittamiseksi. Huomattava on Sippolassa saatu kokemus, että lapset ovat innostuneet pyhäkoulussa käymään, kun pyhäkouluja on pidetty ympäri vuoden. Tämä on saavutus, joka olisi pantava päämääräksi kaikkialla.

Seurakunnista tuomiokapituleihin annetut kertomukset osottavat edistystä harjoituskokouksiin ja tarkastuksiin nähden. Mikäli tätä edistystä on Turun arkkihiippakunnassa huomattavissa, johtuu se epäilemättä suureksi osaksi siitä, että mainitun hiippakunnan tuomiokapituli kiertokirjeessään N:o 1076 ilmoitti papistolle kiinnittäneensä huomionsa nimenomaan niihin kohtiin viime kertomustamme, joissa puhutaan näistä pyhäkoululle niin tärkeistä tilaisuuksista.

Toisessa paikassa tätä kertomusta oleva tilasto osottaa, että pyhäkoulutoimi yleensä hiippakunnissamme on edistynyt. Tilaston luotettavuutta vähentää kuitenkin se, että muutamista seurakunnista ei ole tilastoa asianomaisiin tuomiokapituleihin annettu. Niinpä Kajaanin rovastikunnan 11 seurakunnasta ainoastaan 5:stä on annettu pyhäkoulutilastoa. Onhan vielä myös jokunen seurakunta, josta on ilmoitettu, ettei pyhäkoulutointa ole ensinkään seurakunnassa ollut. Mutta tähänastiseen kehitykseen katsoen olemme oikeutettuja toivomaan, että aivan pian, ehkä jo seuraavaan vuosikertomukseemme saadaan merkitä, että saapunut tilasto osottaa Suomen kirkon kaikissa seurakunnissa pidettävän lasten jumalanpalveluksia eli pyhäkouluja. Kaikkiaan on 9,228 pyhäkoulua ollut toimessa, niissä 17,229 työntekijää ja 185,470 oppilasta.

Kulunut vuosi on ollut rauhattomin vuosi nykyisen sukupolven elämässä. Siitä huolimatta on pyhäkoulun rauhankylvö saanut estämättä jatkuu. Herran varjeleva ja siunaava käsi on johtanut Suomen pyhäkouluu. Hän en turvaten käymme tuleviinkin tehtäviimme.

Suomen Pyhäkouluyhdistyksen Toimikunnan puolesta:

Lauri Ingman

puheenjohtaja.

Kaarlo Joos. Kivekäs

sihteeri.

Tili Suomen Ev. lut. Pyhäkouluyhdistyksen rahatalousta ja menoista vuonna 1914.

1914		1914		1914		1914	
Joulu- kuun	31	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.
Debet:				Kredit:			
Säästö vuodelta 1913	31						
Tulot vuoden kuluella:				Menot vuoden kuluessa:			
Valtioapu.....		5,000	—	Aikakauskirjojen toim. pain. ja		7,063	37
Jäsenmaksuja		731	75	levitt.			
Kolehteja ja satunnaista apua		7,854	95	Kirjojen toim. pain. ja levittä-		4,021	73
Korkoja		13	55	minen.....		117	39
Tilausrahoja aikakauskirjoista		9,904	12	Jäsenmaksujen ylöskanto ...		1,413	45
Myydyistä kirjoista		4,833	23	Matkarahoja asiamiehille		13,255	94
				Asiamiesten palkat			
				Konttorin ja varastohuoneen		750	—
				vuokra		68	75
				Telefoanimaksuja		42	30
				Palovakuutusmaksu		336	93
				Kirjevaihto		1,274	95
				Muita menoja.....		28,344	81
				Säästö vuodelle 1915:			
				Rahaa kassassa		60	12
				Sa Smk.		28,404	93
				Sa Smk.		28,404	93

**Suomen Ev. lut. Pyhäkouluyhdistyksen taloudellinen tila
joulukuun 31 p:nä v. 1914.**

Debet:

Joulukuun 31 1914.	Rahaa kassassa		60: 12
” ” ”	Kirjallisuuden nettoarvo	16,705. 56	
” ” ”	Kirjaston ”	128: 45	
” ” ”	Kliche-varaston ”	179: —	
” ” ”	Pyhäkoulunopettajain lahjakirjasto	10: —	
” ” ”	Tuomiorov. Borgin engl. kiel. kirjasto	8: 60	
” ” ”	Kalusto	185: —	17,216: 61
” ” ”	O. Y. Kotimaan 3 osaketta		300: —
” ” ”	Ulkona olevia saatavia		4,804: 37
			S:a Smk. 22,381: 10

Kredit:

Joulukuun 31 1914.	Yhdistyksen velka:		
	Suorittamattomia laskuja	2,712: 72	
	Puhdas omaisuus	19,668: 38	22,381: 10
			S:a Smk. 22,381: 10

Hämeenlinna joulukuun 31 p. 1914.

Rob. Hernberg

Rahastonhoitaja.

Suomen Pyhäkouluyhdistyksen tilit vuodelta 1914 olemme tarkastaneet ja huomanneet ne oikeiksi. Rahastonhoitajalle Pastori Rob. Hernbergillä on ollut rahoja se määrä minkä tilit osoittavat, jonka vuoksi puollamme toimikunnalle ja rahastonhoitajalle tilivapautta.

Hämeenlinnassa helmikuun 24 p. 1915.

Ludvig Sjöstedt.

Verner Vartia.

Pyhäkoulutilasto v. 1914.

Turun Arkkihiippakunta.

Rovastikunnat	Pyhäkouluja	Opettajia	Oppilaita
1. Turun Tuomiorovastikunta	143	211	4,935
2. Mynämäen rovastikunta	89	177	1,849
3. Vehmaan "	121	265	3,287
4. Porin alinen "	107	180	2,995
5. Porin ylinen "	103	186	2,260
6. Tyrvään "	224	521	4,644
7. Perniön "	192	361	4,123
8. Ahvenanmaan "	28	42	583
9. Vaasan alinen "	186	356	5,140
10. Vaasan ylinen "	170	396	4,716
11. Pietarsaaren "	103	246	3,247
12. Lapuan "	295	373	5,315
13. Kokkolan "	248	486	4,418
Yhteensä	2,009	3,800	47,512

Porvoon hiippakunta.

Rovastikunnat	Pyhäkouluja	Opettajia	Oppilaita
1. Porvoon Tuomiorovastikunta	114	180	2,045
2. Helsingin rovastikunta	231	239	5,231
3. Tuusulan "	105	187	2,091
4. Iitin "	154	440	3,401
5. Hollolan "	196	410	4,443
6. Jyväskylän "	223	337	4,508
7. Saarijärven "	139	210	2,359
8. Ruoveden "	161	256	2,860
9. Oriveden "	74	131	1,418
10. Tampereen "	105	190	2,762
11. Hämeenlinnan "	100	244	1,971
12. Tammelan "	133	270	2,677
13. Lohjan "	67	132	1,436
14. Raaseporin "	66	84	1,640
Yhteensä	1,868	3,310	38,842

Savonlinnan hiippakunta.

Rovastikunnat	Pyhäkouluja	Opettajia	Oppilaita
1. Savonlinnan Tuomiorovastikunta	373	591	6,099
2. Juvan rovastikunta	240	370	4,162
3. Mikkelin ”	241	415	3,639
4. Heinolan ”	105	145	2,253
5. Lappeenrannan ”	357	626	5,497
6. Haminan ”	259	603	6,844
7. Viipurin ”	333	814	6,166
8. Käkisalmen ”	222	476	4,792
9. Jääsken ”	413	887	6,701
10. Sortavalan ”	372	956	9,514
11. Ala-Karjalan ”	278	530	6,290
12. Ylä-Karjalan ”	305	590	6,985
Yhteensä	3,498	7,003	68,942

Kuopion hiippakunta.

Rovastikunnat	Pyhäkouluja	Opettajia	Oppilaita
1. Oulun Tuomiorovastikunta	176	291	4,464
2. Raahen rovastikunta	102	206	1,824
3. Kalajoen ”	340	700	5,238
4. Kuopion ”	565	865	11,345
5. Iisalmen ”	375	569	3,906
6. Kajaanin ”	218	366	1,825
7. Kemin ”	52	89	1,152
8. Lapin ”	25	30	42
Yhteensä	1,853	3,116	30,174

Paikallisyhdistysten vuosikertomukset.

I.

Akaan paikallisen Pyhäkouluyhdistyksen toimintakertomus v:ltä 1914.

Äskettäin on yksi yhdistyksemme toimintavuosista taas päättynyt. On siirtynyt menneisyyteen, mutta meillä on kuitenkin muistot, jotka herättäkööt meissä syvää kiitollisuutta Jumalaa kohtaan, joka siunaa pienkin työn joka tehdään hänen valtakuntansa hyväksi. Sitä on kaikessa heikkouudessaan Pyhäkouluyhdistyksemme työkin ollut. Taivaallisen isämme, Jeesuksen tähden anteeksi antavaan armoon turvaten rohkenemme esittää seuraavaa:

Yhdistyksemme johtokuntaan ovat kuuluneet seuraavat: kirkkoherra J. Lehto, itseoikeutettuna, khran rouva Mimmi Lehto, puutarhurin leskirouva Katri Wikstén, emäntä Miina Arola, neiti Lyyli Vuorinen, jalk. tekijä V. Salmi, vaihdemies A. Salomaa ja O. Peltomäki. Rahastonhoitajana on ollut puuseppä L. Selin, tilientarkastajina Kalle Arola ja Miina Ojala. Yhdistyksemme lähettinä Pyhäkoulupäivillä Hämeenlinnan kaupungissa olivat V. Salmi ja rouva I. Tammi. Seurakunnassamme on 12 pyhäkoulupiiriä, mutta ainoastaan 7 piirissä on pyhäkoulua pidetty. Opettajia on pyhäkouluissa toiminut 9, ja lapsia käynyt pyhäkoulussa keskimäärin 130. Piirikuntain pyhäkoulujuhlia on pidetty 3:ssa piirissä. Yhdistyksemme rahallinen tila näkyy tileistä.

Käiholla ja kaipauksella on meidän vielä mainittava, että Jumala kaikkiviisaassa neuvossansa on viime vuoden tammikuulla kuoleman kautta pois kutsunut uutтерan pyhäkouluntöntekijän ja opettajan veturinkuljettajan rouvan Johanna Holstin, joka voimiansa säästämättä työskenteli pyhäkoulussa Jumalan sanan siementä sirotellen lasten sydämiin. Herra antakoon hänelle palkan autuaitten ylösnousemisessa hänen tulemisensa suurena päivänä! Kiitos olkoon Herralle kaikesta!

Akaassa 6. II. 15.

Juho Lehto.

Kirkkoherra.

O. Peltomäki.

II.

P. Antrean pyhäkouluyhdistyksen vuosikertomus sen kolmanneltatoista toimintavuodelta 1914.

Apostoli kehottaa kasvamaan meidän vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen tuntemisessa. Tätä kehotusta silmällä pitäen on Antrean pyhäkouluyhdistys koettanut toimia kuluneenakin vuonna. On tahdottu ohjata lapsia, opettajiensa kautta yhä elävämpään Jumalan tuntoon ja rakkauteen. Ja saadaksen opettajat aina paremmin toimimaan lapsentajuisesti lasten kanssa, on yhdistys pannut toimeen opettajain harjoituskokouksia, joita kuitenkin viimekuluneena vuonna johtajan puutteen takia ainoastaan neljä eri kertaa on saatu toimeen.

Alkupuolella vuotta seurakuntamme v. t. kappalainen rautatien saarnaajana oman virkansa ohella voi toimia ainoastaan kirkonmenoissa, eikä taas kirkkoherramme P. A. Eriksson suuren seurakuntansa hoidon ohella voinut paljon ottaa osaa yhdistyksen toimintaan. Kun sitten kappalainen, pastori F. V. Korvenheimo astui toukokuussa virkaansa, eivät taas opettajat kesäkiireidensä tähän voineet kokoontua. Vasta syksypuoli oli esteetöntä toiminta-aikaa pyhäkoulutyössä.

Vuosijuhla vietettiin lasten kanssa kirkossa. Tilaisuus oli hyvin virkistävä lapsille monipuolisen ohjelmansa tähden, ja erittäinkin kun kappalaisemme rouvansa kanssa oli innokas ja ututtera lapsille juhlatunnelmaa edistämään.

Sikäli kuin aika on myöntänyt, on papistomme käynyt pyhäkoulutarkastusmatkoilla kuntamme eri kylissä.

Yhdistyksen johtokuntaan on vuoden kuluessa kuulunut: kappal. F. V. Korvenheimo esimiehenä, rovasti A. P. Eriksson varaesimiehenä, Matti Suikkari rahastonhoitajana, allekirjoittanut kirjurina, muina toimikunnan jäseninä J. Hännikäinen, A. Leppänen, P. Henttonen, P. Jaakonsaari, T. Sokko, A. Kekki ja varalla P. Hutri.

Tuloja on yhdistyksellä ollut vuoden kuluessa 187 mk. 76 p. ja menoja 124 mk. 20 p. Säästöä kuluvaiksi vuodeksi on 63 mk. 56 p. Pikku lainakirjastomme on myös ollut opettajille avuksi heidän toimensaan.

Tässä lienee lyhyin piirtein mainittu yhdistyksemme toiminta kuluneena vuonna. Suuria emme ole aikaansaaneet näkyväisesti, sillä heikkoa ja vajavaa on työmme ollut, jota vajavaisuutta yllämainitut esteet vielä ovat lisänneet. Mutta toivon tästedes parempaa menestystä toiminnallemme ja rukoilen Jumalaa lähettämään pyhän henkensä johtamaan ja opettamaan meitä yhä innokkaammin tekemään työtä hänen viinimäesssänsä. Hänelle yksin olkoon kiitos ja kunnia kaikesta, mitä olemme osaksemme saaneet kuluneenakin vuonna.

Antreassa 12. 2. 1915.

Aati Koljonen.

III.

Dragsfjärdin Pyhäkouluyhdistyksen alueella on pastori E. E. Ervon Tuomiokapituliin antaman kertomuksen mukaan v. 1914 ollut toimessa 14

ruotsinkielistä ja 5 suomenkielistä pyhäkoulua, joissa 7 mies ja 20 naistyöntekijää on opetusta jakanut noin 355 oppilaalle.

Lasten pyhäkoulussa käynti on ollut säännöllistä muualla paitse Taalin tehdasalueella.

Muutamia pyhäkouluja on tarkastettu.

Huhtikuun 19 päivänä pidettiin Taalin tehtaan tilavassa kouluhuoneustossa pyhäkoulukokousta, jossa pääyhdistys oli edustettuna. Pidettiin molemmiin kielin esitelmiä ja saarnoja sekä keskusteltiin pyhäkoulukysymyksistä ja annettiin näyteopetusta. Osanotto oli vilkas.

Pyhäkoulut ovat toimineet etupäässä talven aikana.

IV.

Eräjärvän pyhäkoulu yhdistyksen vuosikertomus sen kymmenenneltä toimintavuodelta 1914.

Pyhäkoulu yhdistyksen vuosikokous pidettiin joulukuun 27 p. v. 1914. Allekirjoittanut, yhdistyksen puheenjohtaja, puhui Jeesuksen sanojen johdosta Matt. 18: 5 ja 6 värsyissä siitä kalliista ja arvokkaasta työstä, mitä pyhäkoulut maassamme tekevät, joskaan ei tämä työ ole tullut vielä niin yleiseksi ja rakkaaksi, kuin sen tulisi olla, huomauttaen, miten paikoin ulkomailla, kuten esim. Englannissa ja Amerikassa pyhäkoulutyö on voittanut paljon suurempaa huomiota ja suosiota kuin meillä.

Puheenjohtaja teki sitten selvää pyhäkoulutoiminnasta tässä Eräjärvän seurakunnassa mainiten ilahuttavana asiana erittäinkin sen, että seurakunta kirkkokouksessaan viime helmikuun 8 päivänä yksimielisesti päätti vuosittain tilata kirkonkassan varoilla Pyhäkoululehden kuhunkin pyhäkoulupiiriin opettajien luettavaksi. Seurakunnassa on kaikkiaan 17 pyhäkoulua, joissa on toiminut 13 mies- ja 14 naisopettajaa, antaen opetusta noin 280 lapselle. »Lasten Joulukirkkoa» jaettiin ahkerimmille oppilaille jouluksi 110 kpl.

Alkupuolella vuotta vieraili seurakunnassamme pari päivää Pääyhdistyksen asiamies, diakooni A. Laitinen, terottaen erittäinkin pyhäkoulutyön tärkeyttä pitämässään hartaushetkissä.

Pyhäkoulutarkastuksia on allekirjoittanut pitänyt vuoden aikana useissa pyhäkouluissa ja lisäksi on ollut 3 iltamaa yhdistyksen toimesta pitäjän eri kylillä.

Tuloja on yhdistyksellä vuoden kuluessa ollut 27 mk. 20 p., johon on laskettu edellisen vuoden säästö 1 mk. 88 p. ja menoja 16 mk. 65 p., joten säästö vuodelle 1915 on 10 mk. 55 p.

Näin on lyhyesti mainittu yhdistyksemme toiminta sanottuna vuonna, mutta työ, mikä tehdään pyhäkouluissa ei suinkaan ole vähäksi arvettava, sillä sanoohan Vapahtajamme: »Joka holhoo lapsen minun nimeeni, hän holhoo minun.» Siis olkoon pyyntönämme pyhäkoulutyöhönkin nähden: »O Herra kaikkivaltias, Jok olet meidät luonut Ja sulasta sun armostas Niin pal-

jon hyvää suonut, Meit auta tahtos täyttämään, Sun lahjas kalliit käyttämään
Uskollisesti aina!»

Yhdistyksen puolesta:
K. O. Laurila.

V.

Kertomus *Haukivuoren* Pyhäkoulu yhdistyksen toiminnasta vuonna 1914.

Pyhäkoulutyötä on Haukivuoren seurakunnassa tehty jo ennenkin, mutta yhteys asianharrastajain kesken on ollut vähäinen. Siksi heräsi muutamien kesken kysymys: miten saataisiin pyhäkouluasian harrastus elävemmäksi? Muun muassa arveltiin, olisiko tarpeellista perustaa seurakuntaamme pyhäkoulu yhdistys, joka haaraosastona liittyisi Suomen Ev. Lutheril. Pyhäkoulu yhdistykseen. Loppiaspäiväksi oli pyhäkouluasiaa harrastavia henkilöitä kutsuttu kokoon keskustelemaan ja päättämään jo mainitusta asiasta. Ainoastaan muutamat henkilöt olivat kutsua noudattaneet. Kaikki saapuvilla olijat olivat yksimielisiä siitä, että pyhäkoulu yhdistys olisi perustettava. Näin ollen oli pyhäkoulu yhdistyksemme perustus laskettu. Uudessa kokouksessa sitten laadittiin sääntöehdotus, joka lähetettiin pääyhdistykselle vahvistettavaksi. Säännöt saivatkin vahvistuksen, mutta ne saapuivat takaisin yhdistykselle vahvistettuina vasta joulukuun alkupuolella.

Pieni oli se joukko, joka oli kirjoittautunut yhdistyksen jäseneksi. Asian alku oli siis vähäinen, eikä se seikka ollut omiaan mieltä rohkaisemaan. Ei ollut kuitenkaan syytä joutua toivottomaksi. Olihan vieläkin Jeesuksen lupaus voimassaan: Missä kaksi tahi kolme tulee kokoon minun nimeeni, siinä minä olen heidän keskellensä, ja Jeesuksen vertaus sinapin siemenestä. Näin ollen voitiin luottaen katsoa työn tulevaisuuteen. Olihan itse Jumalan valtakunnan leveneminen alkanut pienestä ja ihmisten mielestä vähäpätöisestä alusta ja kuitenkin on se edistynyt melkein yli koko maanpallon. Miksi sitten seurakuntamme pyhäkoulu yhdistys olisi toisellaissa asemassa? Onhan varmaa, että jos meillä on tosiharrastusta Jumalan valtakunnan edistämiseen, niin kyllä Jumala on siunaava työmme, vaikka sen alku olisi kuinka pieni tahansa. Tällä tavoin on yhdistyksemme asetettu sellaiseen asemaan, että saadaan osoittaa, missä määrin on luottamusta Jumalaan.

Yhdistyksen toiminnasta ei ole paljon sanottavaa. Laajempi toiminta on toimikunnan harkinnan mukaan päätetty jättää siksi, kunnes säännöt ovat vahvistettuina yhdistykselle saapuneet.

Pyhäkoulu on pidetty toisissa piireissä ahkerasti, joskin toisissa piireissä on toiminta ollut laimeampaa. Samoin ovat lapset käyneet koulussa toisissa piireissä jokseenkin ahkerasti, toisissa taas on koulunkäynti ollut veltoppaa. Tässä suhteessa on kyllä toivomisen varaa.

Koulujen tarkastuksia on pidetty ja useimmat koulut ovat tarkastetut, vaan muutamia kouluja on jäänyt tarkastamatta.

Opettajain harjoituskokouksia on pidetty muutamia. Niissä ovat opettajat antaneet opetustunteja lapsille ja sitten on opetusta yhdessä arvosteltu ja annettu ohjeita. Osanotto näihin kokouksiin on ollut yleensä laimeaa, joskin muutamat opettajat ovat niissä käyneet säännöllisesti.

Pyhäkouluasiaa ovat käyneet elvyttämässä pastori E. Hackman ja diakooni T. Vilkuna pitämällä esitelmiä, antamalla näytetunteja sekä samoissa tilaisuuksissa panemalla toimeen keskusteluja vanhempain ihmisten kanssa.

Lopulla vuotta olemme saaneet yhdistykseemme uusia voimia, joten toivomme työmme Herran avulla menevän eteenpäin. Herra itse työtämme siunatkoon!

Haukivuorella tammikuun 5 p:nä 1915.

Juho Hänninen
varapuheenjohtaja.

Lempi Mäkinen.
kirjuri.

Haukivuoren Pyhäkoulu yhdistyksen tilit v:lta 1914.

Tulot:

Lukukinkereillä kootuista kolehdeista 25 mk. 15 p.

Menot:

Postimaksuja laskun mukaan rouva I. Hänniselle .. 1 mk. 70 p.

Säästö tulevalle vuodelle 23 mk. 45 p.

Lempi Mäkinen.
rahastonhoitaja.

Tilit tarkastettu ja hyväksytty tammikuun 6 p. 1915.

Ville Hänninen.

Otto W. Leikas.

Otteen oikeaksi todistavat:

Ida Nikulainen.

Bertta Torkko.

VI.

Hollolan Pyhäkoulu yhdistyksen alueella on v. 1914 30 pyhäkouluu toimintu, niissä 20 mies- ja 21 naisopettajaa ja lapsia 1025. Pyhäkouluja on tarkastettu ja harjoituskokouksia pidetty 12.

VII.

Kertomus *Humppilan* Pyhäkoulu yhdistyksen toiminnasta v. 1914.

Yhdistys on kuluneena vuonna toiminut kaikessa hiljaisuudessa. Minkäverran se on palvellut Jumalan valtakunnan asiaa, sen Herra yksin tietää.

Ihmissilmältä tämä on salattua. Siksi pyrkii into laimenemaan. Ei kaikki jaksa pysyä mukana Herran työssä. Astutaan sivulle. Vetäydytään syrjään. Jätetään työ, joka niin suuressa määrässä saa jumalattoman maailman halveksumista vieläpä pilkkaakin. Tämä kaikki sentähden, että olemme ryhtyneet Herran työhön ilman Herraa. Turvataan ihmisiin, kun pitäisi turvata Jumalaan. Odotetaan ihmisiltä kiitosta, kun pitäisi antaa Jumalalle kunnia. Uskoa ja luottamusta Jumalaan ja Hänen työnsä menestymiseen tulee meillä olla enemmän. Enemmän uhrautuvaa rakkautta Herran työhön pyhäkoulun alalla. Itsessämme sitä ei ole, ei oppineimmilla neroillakaan. Herralta saamme uskon, joka rakkauden kautta työtä tekee. Herra vaan voi kylmän sydämemme tehdä lämpimäksi pyhäkoulutyöhön, niinkuin kaikkeen muuhunkin Jumalan valtakunnan toimintaan. Lähemmäksi Jeesusta, enemmän rukouselämää, se olkoon pyrkimyksemme. Siinä mielessä ovat ne pyhäkouluyhdistyksen jäsenet, jotka ovat vielä mukana olleet, kuluneena vuonnakin toimineet.

Pyhäkouluyhdistyksen toimesta on ollut seurakunnassa 7 pyhäkouluu, joissa on toiminut 9 opettajaa. Oppilaita on ollut 175.

Useimpia pyhäkouluja on kesän kuluessa tarkastettu. Opettajain harjoituskokouksia on pidetty 3. Pyhäkoululehteä on entiseen tapaan tilattu yhdistyksen varoilla opettajille.

Yhdistyksen johtokuntaan ovat kuuluneet, itseoikeutettuina seurakunnan kirkkoherra ja valittuina rouva Lydia Toivola, op. Eeri Mattila (sihteeri), op. Alfr. Toivola (rahastonhoitaja) ja muurari Fr. Manninen varsinaisina sekä torppari J. Vahteristo ja palstat. tilall. K. Vuorela varajäseninä.

Yhdistyksellä oli vuoden lopussa säästöä kassassa Smk. 104: 45.

K. I. Savander.

Eeri Mattila.

VIII. IX.

Impilahden ja Jaakkiman Pyhäkouluyhdistykset.

X.

Suomen Evankelis-luterilaisen Pyhäkouluyhdistyksen *Joensuun* haarasoston Vuosikertomus v. 1914.

»Kuinka kallis onkaan armosi, Herra, ihmislapset turvaavat siipeisi suojaan», Ps. 36: 8.

Näillä pyhillä sanoilla pyytää Joensuun pyhäkouluyhdistyksen haarasosto alkaa ensimmäisen vuosikertomuksensa. Jumalan hyvyys on kallis ihmislapsille erittäin näinä vaikeina aikoina, jolloin yleinen rauhattomuus mieliä jäytää. Turvaa me kaipaamme, ja kiitos Jumalalle, että sitä on Hänen siipiensä varjossa.

Suotakoon meidän muutamalla sanalla kosketella kysymystä, miten meidän paikkakuntamme pyhäkoulunopettajat liittyivät Suomen evank. lut. pyhäkouluyhdistykseen. — Jo monta kymmentä vuotta on paikkakunnallamme hiljaisuudessa ututterasti tehty pyhäkoulutyötä. Noin neljä vuotta sitten rupesi heräämään ajatus että eri yhdistyksien opettajat liittyisivät yhteen keskinäiseksi tueksi ja rakennukseksi. Ajatus vahvistui; ja 15 p. toukokuuta v. 1913 kokoontui vihdoin edustajia kaikista Joensuun pyhäkouluista Nuorten Naisten Kristillisen Yhdistyksen huoneustoon, jossa pidettiin kokous asian pohtimiseksi. Kokouksen puheenjohtajana toimi seurakunnan silloinen inno- kas sielunpaimen Kontiolahden kirkkoherran virallinen apulainen, fil. maist. pastori A. Halla. Silloin tuotiin esille ehdotus, että paikkakunnan kaikki pyhäkoulunopettajat yksissä neuvoin liittyisivät haaraosastona Suomen evank. luter. Pyhäkouluyhdistykseen. Jo 22 p. toukokuuta samana vuonna 1913 pidettiin uusi kokous, jolloin asia lopullisesti päätettiin. Syksyllä v. 1913 vahvistettiin Evank. luter. pyhäkouluyhdistyksen yleiset säännöt meidänkin haaraosastossamme noudatettaviksi, mutta kun kalenterivuosi silloin enään oli niin lyhyt, ei arveltu voitavan tehdä varsinaista vuosikertomusta. Vuonna 1913 valittu johtokunta toimi siis edelleen v. 1914. Siihen ovat vakinaisina jäseninä kuuluneet seurakunnan molemmat papit itseoikeutettuina, nimittäin kaupungin saarnaaja N. J. Laamanen ja pastori A. Halla, sekä hänen pois- muuttonsa jälkeen pastori A. Pärnänen; valittuina neiti E. Hällström vara- puheenjohtajana, neiti A. Ljungdell rahastonhoitajana, neiti A. Halme, kauppias A. Makkonen, kirjansitoja H. Tanskanen sekä allekirjoittanut si- teerinä; varajäseninä neiti J. Hällström, herra J. Loiri ja rouva H. Salo- heimo, jonka poismuuton jälkeen valittiin 16 p. tammikuuta 1914 johtokunnan varajäseneksi hänen sijaansa neiti Th. Bergroth.

Opettajia on v. 1914 ollut 21 ja oppilaita noin 380, jaettuina kolmeen eri huoneustoon, niin kutsuttu: kirkkokoulu, rukoushuonekoulu ja kunnallis- koulu. Opettajien valmistuskokouksia on pidetty joka perjantai-~~itä~~ ja on niissä ollut tapana, että kukin vuorostaan on alustanut seuraavan sunnuntain tekstin. Lämmin ja yksimielinen henki on vallinnut näissä kokouksissa. Erit- täin iloista on ollut tervehtää niin monta nuorta opettajaa riveihimme. Kevät- lukukaudella on käyty läpi apostoli Paavalin elämäkerta, syyslukukaudella on osittain seurattu Pyhäkouluyhdistyksen toimittamia »Pyhäkoulutekstit» nimistä sarjaa. Laulukirjana pyhäkouluissa on käytetty kahta kirjaa, kirkko- koulussa Axel Keihäsen toimittamaa »Pyhäkoulun laulukirjaa» ja rukoushuone- ja kunnalliskoti-kouluissa Lähetysseuran ja Pyhäkouluyhdistyksen yhteisesti toimittamia »Pyhäkoululauluja». Kesällä ei ole pyhäkoulua pidetty. Kevät- lukukausi lopetettiin kaikissa kouluissa juhlalla; samoin pidettiin syysluku- kauden päättyessä oppilaille joulujuhla. Lastenjumalanpalveluksia on pi- detty useampia vuoden aikana. Paitsi seurakunnan omaa pappia joka on niitä pitänyt, on käynyt muiltakin paikkakunnilta puhujia. Niinpä kävi keväällä Lähetysseuran saarnaaja S. Aarni ja syksyllä Merimieslähetyksen johtaja, pastori A. Renvall lapsille puhumassa. — Toukokuun 5—17 pp. 1914 Helsin- gissä pidettyihin pyhäkoulukursseihin otti myöskin kaksi Joensuun haara- osaston jäsentä osaa. He palasivat, mieli täynnä iloa ja kiitollisuutta Jumalaa kohtaan kaikesta siitä hyvästä, minkä olivat saaneet näillä innostuttavilla ja sisältörikkailla kursseilla. Toivoisimme jäsenillemme usein tällaisia tilaisuuksia.

Jo alussa v. 1914 jätti haarayhdistyksemme Joensuun kirkkoneuvostolle perustellun anomuksen, että seurakunnan varoista myönnettäisiin 250 Smk. käytettäväksi yhdistyksen tarpeisiin. Kirkkoneuvosto on, asian tärkeyttä oivaltaen, hyväntahtoisesti myöntänyt pyytämämme varat, ja pyytää yhdistys täten ilmausua hartaat ja vilpittömät kiitoksensa Joensuun arvoisalle Kirkkoneuvostolle ja erittäin sen puheenjohtajalle, kaupungin saarnaaja N. J. Laamaselle. Toivomme on, että pyhäkoulutyö tämänkin toimenpiteen johdosta edelleen kehittyy ja nyt voi ruveta toimimaan aloilla, joille se tähänasti, taloudellisten vaikeuksien tähden, ei ole voinut ulottaa vaikutustaan.

Puutteita ja syntejä on ollut meillä paljon viimekin vuoden aikana, mutta on hyvä tietää, että Jumala Kristuksen sovintoveren tähden ei lue katuvalle hänen syntejään, vaan upottaa ne meren syvyyteen. Turvallisin ja toivehikkain mielin lähdemme me Jumalan siipein suojaamina uutta työkautta alkamaan, ja pyydämme, että Herra siunaa heikot voimamme, kun jatkamme ihanaa työtämme kylvää ijäisyyssemiä lasten herkkiin mieliin. — »Sinun armosi, Herra, osamme olkoon, sillä Sinä olet meidän toivomme.»

Joensuussa 23 p. tammik. 1915.

Gunnel Rancken.
sihteeri.

Joensuun Pyhäkouluyhdistyksen haaraosaston jäsenet v. 1913—1914.
Aarne Halla, Julia Hällström, Gunnel Rancken, Emilia Hällström, Aino Ljungdell, Aliina Halme, Lyyli Halla, Hanna Koponen, Bertha Pipinen, Helmi Rasonius, Hilda Keinänen, Uno Taipale, Thilda Bergroth, A. Makkonen, L. Lahti ja H. Tanskanen.

Kassa tili vuodelta 1913.

Vastattava:		Vastaava:	
Marrask. 20.	An N. N. K. Y:ltä saadut pyhäkou- lun hyväksi pide- tystä iltamasta ker- tyneet varat 18:55	Jouluk. 7. Per	Lasten joulujuhlaan tilatut lehdet 21:50
		„ 9. „	„ Samoin Neiti Pipi- sen kautta 2:25
Jouluk. 4.	„ Jäsenmaksut 16:—	„ 31. „	„ Ostettu kassakirja 3:85
	Smk. 34:55		„ Saldo 6:95
			Smk. 34:55

Vuonna 1914 ei yhdistyksellä ole ollut mitään tuloja eikä menoja syystä että jäsenmaksut yhdistystä perustaessa kannettiin edellisen vuoden Joulukuussa ja vuonna 1914 ei kannettu mitään jäsenmaksuja, muita tuloja ei myöskään ole ollut, menot taas kesä- ja joulujuhlista lapsille ovat pyhäkoulunopettajat hyväntahtoisesti itse suorittaneet. Kassasäästö siis niinkuin edellisenä vuonna Smk. 6:95.

XI.

Jyväskylän Pyhäkouluyhdistyksen vuosikertomus v:ltä 1914.

»Niin on myös minun sanani, joka suustani lähtee: ei se palaja tyhjänä tyköni, vaan tekee, mitä Minulle otollinen on ja se menestyy, jota varten minä sen lähetin», sanoo Herra ja tähän lupaukseen voivat Hänen heikot palvelijansa täydellisesti luottaa ja iloiten siroitella sanansiemeniä pienokaisten sydämiin: Ihminen kylvää ja kastelee, vaan Herra kasvun antaa. — Jos ei heti hedelmää nähdäkään uskomme että »Herran sana on totinen, mitä Hän lupaa, sen Hän vahvana pitää». —

Yhdistyksemme päätehtävä on ollut koota lapsia Jumalan sanaa kuulemaan. Pyhäkoulua on pidetty läpi vuoden vaikka vähän eri tavalla lukukausi-lupa-ajoilla sentähden, että useimmat opettajat ja osa oppilaista matkustavat maalle lupa-ajaksi.

Kevät- ja syys-lukukaudella on pyhäkoulua pidetty kolmessa eri paikassa: 1. Kirkossa väliin 5 väliin 6 luokkaa. 2. Seurakuntatalolla väliin 3 väliin 4 luokkaa. 3. Seminaarilla 1 luokkaa.

Kevätlukukaudella ja kesällä oltiin pyhäkoulussa klo $\frac{1}{2}$ 1— $\frac{1}{2}$ 2, syys-lukukaudella ja joululuvalla kl. $\frac{1}{4}$ 1— $\frac{1}{4}$ 2.

Oppilaita on vuoden kuluessa sisäänkirjoitettu 430, vaan suuri osa niistä on vaan sisäänkirjoituspäivänä ollut pyhäkoulussa. Toiset ovat käyneet vaan kevät- toiset syyslukukautena.

Kesällä pidettiin pyhäkoulua vaan seurakuntatalolla joululuvalla kirkossa. Yksi opettaja opetti kaikkia. Korkein määrä samana sunnuntaina läsnäoleita lapsia oli lukukauden aikana noin 180, joululuvalla 110 ja kesällä 30. Juhlina oli neljättäsataa.

Opettajia on vuoden kuluessa kaikkiaan ollut 14, niistä 6 koko vuoden, 5 ainoastaan kevät- ja 3 syyslukukaudella. Opettajista on, surullista kyllä, suuri puute. — Suuresti kiitollisia olemme niille seminaarin oppilaille, jotka, omasta raskaasta työstään huolimatta, hyväntahtoisesti ovat tulleet meille avuksi. Herra on heille palkitseva sen, että uhraavat kallista aikaansa ruokiakseen Jeesuksen pieniä karitsoja.

Pyhäkoulun kevätjuhlaa vietettiin seminaarin kentällä 1 p. Kesäkuuta. Lapset saivat silloin myöskin vähän syötävää.

Kuusijuhla vietettiin 13 p. Joulukuuta kirkossa, joka oli täynnä lapsia ja aikaihmiä. — Kirkosta menivät pyhäkoulun oppilaat opettajineen seurakuntatalolle, jossa saivat joululehden ja suuren rinkilän.

1 Adventtina oli lasten jumalanpalvelus ja 2 Adventtina puhui pastori B. Törnvall lapsille kirkossa.

Yhdistyksen toinen tehtävä olisi herättää pyhäkouluharrastusta ja syvällisempää käsitystä kasvattajan velvollisuuksista. Tässä suhteessa on tehty hyvin vähän.

Tammikuun 23—25 p. oli kaupungissamme pyhäkoulupäivät. Kiitollisina mainitsemme, että rovastit Borg, Heman ja Malmivaara, kirkkoherrat Kivekä ja Svanberg, pastori Kangasvuo ja diakoonit Laitinen ja Vilkuna hyväntahtoisesti saapuivat paikkakunnallemme pitämään saarnoja ja esitelmiä sekä alustamaan keskustelukysymyksiä. Täten nämä pyhäkoulupäivät todella juhlapäiviksi tulivat. Kiitos Herralle siitä!

27 p. Joulukuuta toimi yhdistyksemme kasvattajain kokouksen ja tarkoitus on ensi vuonna, jos Jumala suo, pitää useampia tällaisia kokouksia.

Johtokuntaan ovat kuuluneet: kirkkoherra K. Vanne (puheenjohtajana). Varsinaisina jäseninä: rouvat Helmi Jalkanen ja Elli Raitio, neidet Lina Högman (sihteeri) ja Aina Vesterholm, tarkastaja K. Kunelius ja lehtori V. Peltonen. Varajäseninä: neidet Hilma Ihala (rahastonhoitajana) ja Anna Kierinen sekä lehtori M. Mikkola. Yhdistyksessä on 41 jäsentä.

Jyväskylän Pyhäkouluyhdistyksen tilit 1914.

Tuloja:		Menoja:	
Säästö vuodelta 1913	40: 17	Matkarahe Pyhäkouluyhdistyksen	
Jäsenmaksuja	41: —	vuosijuhlaan Neiti Kieriselle ..	10: —
Korkoja	—: 77	Yhdistyksemme keväťjuhlaan	6: 85
Tulot pyhäkoulupäiviltä	65: 75	„ kuusijuhlaan	50: —
		Jäsenmaksujen kanto	2: —
		Menoja pyhäkoulupäiviltä	52: 80
		Säästöä vuodelle 1915	26: 04
	<hr/>		<hr/>
	Smk. 147: 69		Smk. 147: 69

Jyväskylässä 31 p. Joulukuuta 1914.

Hilma Ihala.
rahastonhoitaja.

Vapahtajamme sanoo: »Missä kaksi tahi kolme ovat minun nimessäni koolla, siinä minä olen heidän keskellensä», siis pyhäkoulussammekin, ja Hän on aina siunaten läsnä, voimallisena auttajana heikoimmillekin työntekijöille Herran viinimässä. Kiitos Hänelle armostaan!

Jyväskylässä 31 p. Joulukuuta 1914.

Lina Högman.
sihteeri.

XII.

Kangasalan Pyhäkouluyhdistyksen alueella on v. 1914 toiminut 37 pyhäkoulua, niissä 17 mies- ja 36 naisopettajaa, ja lapsia käynyt 382. Harjoituskokouksia on pidetty 9.

XIII.

Etelä-Karjalan Pyhäkoulu-piiriyhdistys.

XIV.

Kertomus *Kaukolan* Pyhäkouluyhdistyksen toiminnasta v. 1914.

Pian ovat Pyhäkouluyhdistyksemme toiminnan ulkonaiset puitteet lausutut. Hiljaista ja vaatimatonta, harvojen tukemaa, on sen työ ollut. Kuitenkin uskomme, että yhdistyksen pyrkimyksenä on ollut koota opettajia ja oppilaita kalliin pyhäkoulutyön ympärille oikeassa mielessä, ja että on tässä jonkun verran onnistuttukin.

Siinä toivossa esitän lyhyin piirtein kertomuksen sanotun yhdistyksen toiminnasta.

Yhdistyksen innokkaana puheenjohtajana ja rahastonhoitajana oli toukok. 1 päivään sitte paikkakunnalta muuttanut v. t. kirkkoherra K. K. Heikkilä. Sen jälkeen on mainittuja toimia hoitanut allekirjoittanut. Kirjurina on ollut pyhäk. opettaja Matti Hynni, ja johtokunnan jäseninä: Pekka Pupartti, Matti Hynni, Simo Paavilainen, Maria Ovaska, Anna Montonen ja Tuomas Häkki, sekä varajäseninä: Heikki Montonen, Kaapro Häkli ja Anna Maria Kettunen. Yhdistyksen ja johtokunnan kokouksia on pidetty 4 ja on niissä keskusteltu ja päätetty monesta tärkeästä asiasta. Harjoituskokouksia oli 7. Niitä pidettiin aikaisemmin pitäjäntuvalla, sittemmin kirkossa. Ohjelmassa on ollut esitelmää ja alustuksia jostakin pyhäkoulua koskevasta asiasta, esim.: »Miten saataisiin pyhäkouluharrastus heräämään?» »Mitä olisi tehtävä, että vanhemmat lähettäisivät lapsensa pyhäkouluun?» y. m. Useimmissa harjoituskokouksissa on myös ollut harjoitustunti joko tekstistä, Raam. Historiasta, tai laulunopetuksesta. Tunnin loputtua on opetusta aina veljellisesti arvosteltu, huomautettu tehdyistä virheistä ja esille tuotu myöskin ansiokkaita, malliksi kelpaavia kohtia. Pastori Heikkilä kävi ahkeraan tarkastamassa pyhäkouluja ja antoi hän näillä käynneillään monta veljellistä opastuksen sanaa.

Yhdistyksen alotteesta on hommattu myöskin pyhäkoulujuhlia. Varsinainen lastenjuhla ja pyhäk. yhdistyksen vuosikokous oli kesäkuussa. Suuri osa seurakunnan lapsista ja aikuisista otti osaa tähän juhlaan. Ohjelma oli vaihteleva ja esitettiin innostuneesti. Talven kuluessa pidettiin niin ikään Marianpäivänä onnistunut pyhäkoulujuhla Koverilan kansakoululla. Helluntaimaanantaina oli Pyhäkouluyhdistyksen myötävaikutuksella pyhäkouluillanvietto Lijnamaalla Montosen talossa, jossa tilaisuudessa m. m. puhui ja antoi näytetunnin Suomen Pyhäkouluyhdistyksen asiamies T. Vilkuna. Viimemainitun yhdistyksen toimeenpanemille pyhäkoulukurseille Helsingissä toukok. 5—17 p:nä, lähetti yhdistyksemme kolme edustajaa. Suuresta merkityksestä oli varmaankin tuo opintomatka sanotuille opettajille ja heidän kauttansa välillisesti koko pyhäkoulutyölle paikkakunnallamme. Yhdistyksessä on ollut verrattain vähän jäsenmaksun suorittaneita jäseniä. Koko jäsenmäärä oli 59, joista osa on vuoden kuluessa liittynyt yhdistykseen. Tulot olivat 86 mk. 75 p. ja menot 64 mk. 50 p., joten rahaa kassassa oli 22 mk. 25 p.

Herran runsas siunaus seuratkoon lastenkirkkotyötä kautta rakkaan isänmaamme!

Kaukola, 22. II. 1915.

Tuomas Häkli.

Pyhäk. yhd. v. t. puheenjohtaja.

XV—XVI.

Keiteleen ja Kirvun Pyhäkouluyhdistykset.

XVII.

Pyhäkouluja on *Kokemäen* seurakunnassa v. 1914 ollut toimessa 12, niissä opettajia 18 ja lapsia noin 200. Vuoden alussa perustettiin seurakuntaan pyhäkouluyhdistys, jonka säännöt vahvisti ja jonka haaraosastoksensa hyväksyi Suomen Ev.-lut. Pyhäkouluyhdistys 4 p. toukok. 1914. Vuoden kuluessa vietettiin 23 p. elok. pyhäkoulujuhla kirkossa. Opettajain harjoituskokouksia on ollut kaksi. Pyhäkoulujen tarkastuksia on papisto toimittanut ja hartaushetkien yhteydessä pyhäkouluasian tärkeyttä teroittanut.

Kokemäellä 8 p. tammik. 1915.

M. Tienari.
v. t. kirkkoherra.

XVIII.

Korpiselän Pyhäkouluyhdistys.

XIX.

Kuhmoisten Pyhäkouluyhdistyksen alueella on v. 1914 toiminut 23 pyhäkoulua, niissä 41 naisopettajaa, ja lapsia on käynyt 401. Pyhäkoulujen tarkastuksia on pidetty 20 ja harjoituskokouksia 10.

XX.

Kuopion kaupungin Pyhäkouluyhdistyksen X:s vuosikertomus v:lta 1914.

Meillä on rukouksia kuuleva Jumala, täytyy meidän kiitollisina tunnustaa, kun ajattelemme pois vierähtänyttä vuotta ja kallista pyhäkouluamme. Olimme huolestuneina rukoilleet, että Herra antaisi enemmän rakkautta, enemmän työvoimia ja siunaustansa meille pienillekin. Ja sen on Hän, jolle ainoalle tuo kaikki oli mahdollista, tehnyt. Hänelle olkoon siitä kiitos!

Entistä lukuisampana on pienokaisparvi kokoontunut sunnuntaisin puoli kahdentoista, puoli yhden tai yhden tienoossa viiteen eri koulutaloon ja kerta kuussa kirkkoon tai N. M. K. Y:n talolle lastenjumalanpalveluksiin. Sota teki sulun tavanmukaisille kävelyretkilleme. Ainoastaan kevätlukukauden lopettajaisiksi ja heinäkuussa tekivät lapset opettajineen matkan kaupungin ympäristöön.

Lapsia oli kouluissa kevätlukukaudella noin 925 ja syyslukukaudella noin 1365. Opettajina on toiminut 28 naista ja 10 miestä siis yhteensä 38 opettajaa.

Opettajien virkistykseksi on pidetty helmi- ja syyskuulla yhteinen illanvietto. Lukukausien aikana on ollut keskiviikko-illoin tekstinselityskokous, jossa papit vuoroin kukin ovat selittäneet seuraavan sunnuntain tekstin. Tekstit olivat kevätlukukaudella kirkkotekstejä, syyslukukauden alussa Ap. T:sta valinnan mukaan ja adventista alkaen on seurattu Suomen Ev. lut. Pyhäkouluyhdistyksen toimesta laadittuja Pyhäkoulutekstejä. Sitä paitsi ovat Lastentarhan opettajat valinneet pienokaisiaan varten omat tekstinsä.

Osaksemme on tullut erikoistakin hyvää kuluneena vuonna. Saimmehan tänne pyhäkoulupäivät 13—15 päivänä maaliskuuta. Muistelemme kiitollisin mielin kaikkia niitä arvoisia henkilöitä, joiden kautta Herra sai meille armoansa niin runsaasti jakaa. Lapsetkin saivat siitä osansa. Puhuihan heille juuri silloin suurella lämmöllä nyt jo manalle mennyt lehtori Toimi Valtari. Olisimme kovin kiittämättömiä, jos jättäisimme huomioon ottamatta sen ystävyuden, mitä monilta tavallisen pyhäkoulutyön ulkopuolella olevilta ystävillemme olemme saaneet. Meidän on mahdoton heitä kaikkia mainita, mutta lausumme heille tässä tilaisuudessa kiitoksemme yhteistyöstä ja rakkaudesta!

Yhdistyksen asioita on hoitanut johtokunta, johon itseoikeutettuina ovat kuuluneet seurakunnan kaikki papit ja seuraavat 7 maallikkoa: leht. O. J. Kantele, neidit M. Aschan, A. Kansanen, I. Leskinen ja F. Mustonen, diak. V. Kalliola ja vahtimestari T. Kuvaja. Puheenjohtajamamme oli alussa vuoden past. T. Valtari. Hänen siirryttyään pois paikkakunnalta on sinä ollut past. A. E. Paajanen, varapuheenjohtajana leht. O. J. Kantele, rahastonhoitajana neiti M. Aschan, kirjastonhoitajana neiti A. Kansanen ja diak. V. Kalliola, kirjurina allekirjoittanut I. Mustonen. Johtokunta on vuoden kuluessa koontunut 10 kertaa.

Yhdistyksen varoista jaettiin yksi 40 mk. stipendi Seinäjoella pidettävään vuosikokoukseen menijälle ja 2 kahdenkymmenen markan stipendiota Helsingin pyhäkoulukursseille menijöille. Yhdistyksen varoja on myös käytetty pyhäkoululehtisiin ja kirjasiin, joita on jaettu entiseen tapaan.

Johtokunnassa on käsitelty seuraavia kysymyksiä: Mitkä tekstit pidetään soveliaimpina pyhäkouluissa käytettäväksi? Miten saataisiin lisävoimia pyhäkoulutyöhön? Mitä olisi tehtävä paremman järjestyksen aikaansaamiseksi lastenjumalanpalveluksissa?

Vakinasia jäseniä on yhdistyksessä 69, niistä uusia 3, vuosijäseniä on 167, niistä uusia 34. Yhdistykseen kuuluu siis yhteensä 236 jäsentä.

Yhdistyksen rahavarojen tila osottaa:

Vastattavaa:		Vastaavaa:	
Säästöä edelliseltä v:lla	777: 95	Vuoden menot.....	530: 76
Vuoden tulot	583: 12	Säästöä seur. v:lle	868: 25
Vuoden korko	37: 94		
	<u>Smk. 1,399: 01</u>		<u>Smk. 1,399: 01</u>

Edellä olevan tilin ovat yhdistyksen tilintarkastajat neidit Aina Lignell ja Kerttu Kantele muistutuksetta tarkastaneet.

Rukouksella, että Herra edelleenkin jäisi siunaavana luoksemme, sivuutamme taas yhden rajapyykin työtaipaleella pyhäkoulussamme.

Kuopiossa 31 p:nä tammik. 1915.

Aarne E. Paajanen.

Ida Mustonen.

XXI.

Kertomus *Kuoreveden* Pyhäkouluyhdistyksen toiminnasta v. 1914.

»Mene tänä päivänä tekemään työtä minun viinimäkeeni.» Math. 21: 28. Tätä Jumalan sanan kehoitusta on Kuoreveden Pyhäkouluyhdistys pahoitellen monen edellisen vuoden toimetttömyyttä tahtonut koettaa noudattaa työskennellessään pyhäkoulutoiminnan elvyttämiseksi ja tukemiseksi omassa seurakunnassa. Vähäiset ovat tosin voimamme olleet, mutta Herran armon avulla on kumminkin siunaus työtämme seurannut. Yhdistyksessä on ollut viime vuonna ainoastaan 23 jäsentä, jotka ovat vuosimaksunsa, 50 penniä, suorittaneet. Ainoastaan 3 kertaa ovat yhdistyksen jäsenet pitäneet yhteisiä kokouksia keskinäistä rakennusta varten ja neuvotellakseen sopivimmista toimintatavoista. Tämän lisäksi vietti yhdistyksemme vuosijuhlaansa sunnuntaina heinäkuun 12 päivänä. Kirkossa saarnasivat silloin aamupäivällä diakoonit V. Lehto ja T. Vilkuna, jotka puhujat myös iltapäivällä esiintyivät pappilan pihalla, jossa juhlaa jatkettiin. Tällöin puhui myös seurakunnan kirkkoherra Teodor Hulkkonen. Tilapäinen sekakuoro esitti useita hengellisiä lauluja. Yleisöä oli kokoontunut aika runsaasti juhlimaan.

Samana iltana pidettiin yhdistyksen vuosikokous, jossa luettiin tilikertomus edelliseltä vuodelta ja valittiin sääntöjen mukaan toimikunta, johon tulivat valituiksi vakinaisiksi: kansakoulunopettajatar H. Ahola, emäntä Amanda Mäkelä, neiti Eulalia Ylinen, talollinen Juho Kivelä, vuokraaja Vihtori Lehtimäki ja torppari Oskari Päivärinta sekä varajäseniksi: suntio J. Jokisalo, torppari Adolf Jokinen ja neiti Miina Järvenniemi. — Tilintarkastajiksi valittiin kansakoulunopettajatar Hilja Säilä ja suntio J. Jokisalo. Toimikunta valitsi yhdistyksen sihteeriksi ja rahastonhoitajaksi esimiehensä, kirkkoherra Teodor Hulkkosen.

Toisena adventtisunnuntaina iltapäivällä pani yhdistys toimeen hengellisen iltaman vaihtelevalla ohjelmalla Lahdenkylän kansakoululla, jossa oli yleisöä erittäin lukuisasti. Kaikki tulot iltamasta luovutettiin pääyhdistykselle.

Muusta yhdistyksemme toiminnasta mainittakoon, että se on edustajikseen lähettänyt Jyväskylän pyhäkoulupäiville pyhäkoulunopettajat Janne Kivelän ja Manda Mäkelän ja pääyhdistyksen vuosijuhlaan ja kokoukseen Seinäjoelle pyhäkoulunopettaja Vihtori Lehtimäen, joille yhdistyksen rahastosta matkarahat annettiin.

Seurakunnassa on ollut toiminnassa 16 pyhäkoulua, joissa on 39 opettajaa

pitänyt lastenhartaushetkiä yhteensä 282 lapselle. Kaikki pyhäkoulut tarkastettiin heinäkuun 7—15 päivien välisenä aikana. Tarkastuksiin ottivat osaa seurakunnan kirkkoherra ja yhdistyksemme toimesta myös pääyhdistyksen asiamiehet, diakoonit Lehto ja Vilku. Jokaisessa tarkastustilaisuudessa pidettiin hartaushetki, annettiin opetusnäyte raamatullisen kuvan avulla ja pidettiin puhe, jossa teroitettiin pyhäkoulutyön ja lasten kasvatuksen tärkeyttä. Kolehtia kannettiin pyhäkoulujen hyväksi näissä tilaisuuksissa, kuten lukukinkereilläkin, jolloin opettajat toimeensa määrättiin.

Kullekin pyhäkoululle on yhdistyksemme hankkinut Pyhäkoululehden, Lasten Pyhäkoululehden ja Hyvärisen laajennetun Käsikirjan. Yhdistyksen toimesta tilattiin ja myytiin 80 kpl. »Lasten Joulukirkko» lehteä.

Yhdistyksellämme on ollut viime vuonna tuloja 140 mk. 11 p., menoja 97 mk. 75 penniä. Säästöä tulevaan vuoteen on siis 42 mk. 36 p.

Tässä on lyhyesti mainittuna Kuoreveden Pyhäkouluyhdistyksen ulkoinen toiminta viime vuonna. Mutta »ei ole mitään se, joka istuttaa eikä se joka kastaa, vaan Jumala, joka kasvun antaa» 1 Kor. 3: 7. Herralle yksin siis olkoon kiitos kaikesta. Meille, jotka saamme armon vaikkapa puutteellisesti, toimia Herran viinimäen työssä, tuottakoon suurta iloa ja tyydytystä sisällinen vakuutus ja tietoisuus siitä, että mitä olemme tehneet yhdelle vähimmästä Herran omista, sen olemme tehneet Jeesukselle.

Kuoreveden Pyhäkouluyhdistyksen puolesta:

Teodor Hulkkonen.

XXII.

Kymin pyhäkouluyhdistys.

XXIII.

Lahden kaupungin Pyhäkouluyhdistys. Lahden kaupungissa on v. 1914 toiminut 3 pyhäkoulua, niissä 2 mies- ja 2 naisopettajaa, ja lapsia on käynyt 375. Pyhäkoulujen tarkastuksia on pidetty 2 ja harjoituskokouksia 10.

Pyhäkoulupäivät pidettiin Lahdessa 13—15 päivinä marrask. 1914. Innostuttavat puheet ja asialliset esitelmät eivät voineet olla jättämättä vaikutuksia osanottajiin. Varmaankin he kukin seurakunnassaan uudistettulla harrastuksella ryhtyivät jatkamaan työtään lasten keskuudessa. Toivottavasti Lahden Pyhäkouluyhdistyksen sai säsäyksen vireään toimintaan.

XXIV.

Lemin pyhäkouluyhdistys.

XXV.

Loimaan Pyhäkouluyhdistys. — Loimaan seurakunnassa on v. 1914 pidetty 20 pyhäkoulua, joissa oli 26 opettajaa ja 20 opettajatarta ynnä 450 oppilasta. Lapset käyvät epäsäännöllisesti. Papisto on tarkastanut muutamia kouluja. Harjoituskokouksia ei ole pidetty ja on koulua pidetty 10 ja toiset 14 kertaa, minkä täten ilmoitan.

Loimaa, 30 p:nä tammik. 1915.

Chr. Sjöblom.
kirkkoherra.

XXVI.

Längelmäen Pyhäkouluyhdistys. — Längelmäen seurakunnassa on v. 1914 toiminut 8 pyhäkoulua, niissä 6 mies- ja 4 naisopettajaa, ja lapsia on käynyt 160. Pyhäkoulutarkastuksia on ollut 8.

XXVII.

Maaningan Pyhäkouluyhdistys.

XXVIII.

Metsämaan Pyhäkouluyhdistys. — Vuonna 1914 toimi Metsämaan seurakunnassa neljä pyhäkoulua, joissa oli 2 opettajaa, 6 opettajatarta ja 125 oppilasta, jotka kävivät koulussa jotenkin säännöllisesti.

Papiston puolesta käytiin kahta koulua tarkastamassa kaksi ja kahta yhden kerran.

Harjoituskokouksia pidettiin opettajiston kanssa neljä kertaa.

Koulua pidettiin kussakin piirissä joka pyhä toukokuun alusta syyskuun loppuun. Kirkossa pantiin toimeen kaksi lastenjumalanpalvelusta.

Metsämaalla 26 p:nä tammikuuta 1915.

Viktor Kaipio,
kappalainen.

XXIX.—XXX.

Mikkelin ja Nivalan Pyhäkouluyhdistykset.

XXXI.

Kertomus *Oriveden* Pyhäkouluyhdistyksen toiminnasta v. 1914.

Vuosikokous pidettiin 1 päivä helmikuuta Pappilassa jolloin valittiin johtokuntaan: puheenjohtajaksi pastori Kaapo Kostia, varapuheenjohtajaksi rouva Olga Helin, kirjuriksi ja rahastonhoitajaksi J. A. Järvinen, kaikki uudelleen, varakirjuriksi diakooni Heliö.

Yhdistyksellä on vuoden aikana ollut 17 eri koulupiiriä, joissa opettajina on toiminut 12 mies- ja 14 naishenkilöä, yhteensä 36. Lapsia kouluissa on käynyt keskimäärin 425. Harjoituskokouksia on pidetty mikäli mahdollista kerran kuussa ja niiden yhteydessä havainnollisia keskusteluja ja myöskin esitetty ja päätetty muistakin pyhäkoulua koskevista asioista.

Helmikuun 1 päivänä vuosikokouksen yhteydessä pidettiin vuosijuhla, jossa useita puheita pidettiin sekä lapsille että vanhemmalle väestölle, ja oli muutakin ohjelmaa. Heinäkuun 19 päivänä pidettiin kesäjuhla, jolloin juhlapuhujana esiintyi Kangasalan kirkkoherra Usko Tuhkanen kirkossa. Jumalanpalveluksen jälkeen jatkettiin juhlaa Kansanopistolla, jossa myöskin U. Tuhkanen puhui sekä myöskin oman seurakunnan papit, kuin myöskin muutamat opettajista pitivät puheita. Väliajoilla saatiin kuulla hengellistä laulua y. m. Kesän aikana on papisto käynyt tarkastamassa pyhäkouluja useimmissa pitäjän eri kyläkunnissa ja samalla pitänyt hartaushetkiä vanhemmallekin väestölle. Joulukuun 26 päivä pidettiin lapsille yleinen joulujuhla kirkossa. Altarijumalanpalveluksen toimitti tohtori U. Paunu lastenjumalanpalveluksen tapaan, jonka jälkeen lähetysaarnaaja Tuominen puhui lapsille joulujuhlan merkityksestä. U. Paunu puhui vanhemmalle väestölle. Lopuksi puhui diakooni Heliö myöskin lapsille kehoittaen heitä ahkeruuteen raamatun aarteiden hankkimisessa. Lasten jouluiltoja pidettiin sitä paitsi useissa koulupiireissä. Näissä on myöskin seurakunnan papisto käynyt puhumassa ja opettajat lasten kanssa suorittaneet ohjelmaa.

Rahaston tila vuoden lopussa osotti seuraavaa. Säästöä edelliseltä vuodelta Smk. 195: 50, tulot vuoden aikana Smk. 138: 95 ja menot Smk. 165: 70. Rahaa kassassa joulukuun 31 p. 1914 Smk. 168: 75.

Herra siunaa työtäsi ja anna heikolle tyväellesi uutta voimaa, kun se nyt taas lähtee taivaltaamaan alkanutta uutta vuotta, että se voisi kirkastaa sinun pyhää nimeäsi, jolle yksin on ylistys ja kunnia tuleva.

Orivedellä tammikuun 28 p:nä 1915.

J. A. Järvinen.

XXXII.

Vuosikertomus *Oulun rovastikunnan* Pyhäkouluyhdistyksen toiminnasta vuonna 1914.

Eteenpäin, Jumalan armon avulla on Oulun rovastikunnan Pyhäkouluyhdistys pyrkinyt työssä lasten pysyttämiseksi parhaan ystävänsä omina ja heidän voittamiseksi Hänelle.

Yhdistyksen esimiehenä on edelleen ollut Oulunsalon kirkkoherra J. N.

Merenheimo, varaesimiehenä ja rahastonhoitajana pastori O. I. Heikel. Toimikunnalla on ollut neljä varsinaista kokousta.

Kirkkoherra J. N. Merenheimo ja toimikunnan jäsen, herra Kontio, ottivat osaa Kiimingissä viime syyskuun 27 p:nä vietettyyn pyhäkoulujuhlaan. Täällä piti kirkkoherra Merenheimo saarnat sekä päivä- että lastenjumalanpalveluksessa, johon lapsia oli kokoontunut n. 200, ja myöskin esitelmän pyhäkoulutyön kehityksestä sekä sen nykyisestä tilasta maassamme ja ulkomailla. Herra Kontio piti kyselytunnin lapsille. Lokakuun 25 p:nä toimeenpantiin pyhäkoulujuhla Lumijoella. Saarnat ja esitelmän piti täälläkin kirkkoherra Merenheimo ja raamatunselityksen sekä kyselytunnin lapsille toimikunnan jäsen, herra Tervo. Yleisiä juhlia Oulussa on pidetty vuosikokouksen yhteydessä viime helmikuun 8 p:nä sekä vuosijuhla lokakuun 11 p:nä, jolloin hengellisiä puheita pitivät kirkkoherra Merenheimo ja kirjailija Hellman ja laulua esitti herra K. Aura.

Yhdistys on julkaissut kirkkoherra Merenheimon viime vuosikokouksessa esittämän alustuksen aineesta: »Pyhäkoulutyön elvyttämisestä pyhäkoulu-lasten lukumäärän ja säännöllisen koulussakäynnin kannalta», ja on sitä painatettu 2,000 kpl., joista pieni osa myötykin 10 pennistä kappale. »Lasten Joulukirkko» lehteä levitettiin Oulun kaupungissa 880 kpl. ja maaseuduille 720 kpl. ja lehteä »Barnens Jultidning» Oulussa 100 kpl. Nämä kauniit, lämminsisältöiset lehdet varmaan lisäsivät monen kodin jouluiloa. — Rovastikunnan papistolle on lähetetty yhdistyksen toimittamia kiertokirjeitä mallisääntöineen kehoituksella perustamaan pyhäkoulu yhdistyksiä seurakuntiinsa; myös on pyydetty papistoa kehoittamaan pyhäkouluopettajia seurakunnissaan tilaamaan vuodeksi 1915 »Pyhäkoululehden» ja »Lasten Pyhäkoululehden».

Oulun rovastikunnan Pyhäkouluyhdistykseen on viimekuluneena vuonna kuulunut 17 vakinaista ja 83 vuosijäsentä. Rahastossa on v:teen 1915 säästöä Smk. 105: —.

Yhdistyksen haaraosastoina ovat toimineet Oulun kaupungin, Oulunsalon ja Kiimingin Pyhäkouluyhdistykset.

Oulun kaupungin pyhäkouluyhdistyksen puheenjohtajana on toiminut tuomiorovasti E. Lönnrot, varapuheenjohtajana opettaja J. Lakari, sihteerinä pastori F. Nordlund, rahastonhoitajana herra P. Kontio ja arkistonhoitajana neiti Martta Kaakinen. Yhdistyksen jäsenluku on ollut 112. Pyhäkoulu on kaupungissa pidetty 14 eri paikassa 675 lapselle. Opettajia on ollut toimesta 27. Joka lauantai-ilta on pidetty opettajien harjoituskokouksia pappilassa. Lastenjuhlia rukoushuoneella ja yhteisiä lastenjumalanpalveluksia kirkossa on toimeenpantu. Osanotto näihin on aina ollut erittäin runsas.

Suurta virkeyttä Oulun pyhäkoulutyölle tuotti neiti B. Hermansonin viimekesäinen vierailu paikkakunnalla. Heinäkuun 16 p:nä piti hän rukoushuoneella mieltäkiinnittävän esitelmän suuremmoisesta pyhäkoulukongressista Zürichissä. Hänen toimenpiteestään, hänen täällä keräämillään varoilla on elokuusta lähtien saatu Oulun pyhäkoululapsille jakaa 600 vuosikertaa »Lasten Pyhäkoululehteä» ja 100 vuosikertaa lehteä »Barnens Söndagskolblad». Samalla kuin Oulun pyhäkouluyhdistys suurimmalla kiitollisuudella mainitsee tämän neiti Hermansonin itsensäuhrautuvaisuuden lastemme parhaaksi, samalla toivoo se, ettei neiti Hermansonin käynti olisi vii-

meinen, vaan että usein saisimme vastaanottaa hänet tänne herättämään ja innostamaan meitä.

Oulun pyhäkouluyhdistyksen tilit osoittavat vuoteen 1915 Smk. 225: 78 säästön.

Oulunsalon pyhäkouluyhdistys on toisena toimintavuotenaan hiljaisuudessa työtä tehnyt. Mutta Herran apuun vedoten on koitettu herättää ymmärtämystä, rakkautta ja harrastusta seurakunnan piirissä kalliiseen pyhäkouluasiaan.

Pyhäkoulujuhlaa vietettiin Oulunsalon kirkossa viime elokuun 9 p:nä. Ohjelmaan kuului saarna lapsille Luukk. 2: 42—52 johdosta, esitelmä aineesta: »Miksi teemme pyhäkoulutyötä?», kyselys raamatunhistorian alalta Danielista, kristillinen kertomus sekä virsien ja laulujen laulamista. — Yhdistyksen vuosikokous pidettiin kuluvan tammikuun 3 p:nä, missä yhdistyksen puheenjohtaja kirkkoherra Merenheimo piti esitelmän pyhäkoulujen tarpeellisuudesta, tarkoituksesta ja opetusmenetelmästä. Keskustelua oli aineesta: Miten saataisiin enemmän lapsia käymään paikkakunnan pyhäkouluissa? Tähän nähden lausuttiin m. m. se toivomus, että pyhäkoulunopettajien ja yhdistyksen jäsenten tuloissa kodeissa käyden vaikuttaa vanhempiin siihen suuntaan, että entistä paremmin huolehtisivat lasten pyhäkouluun lähettämisestä. Oulunsalossa on toiminut 3 pyhäkouluja ja on niissä käynyt lapsia noin 60. Seurakunnan pyhäkoulun työkentältä on Herra lepoon kutsunut uskollisen pyhäkoulunopettajan, rouva Hilda Merenheimon, viime maaliskuun 8 p:nä.

Kiimingin pyhäkouluyhdistys liittyi Oulun rovastikunnan pyhäkouluyhdistyksen haaraosastoksi syyskuun 11 p:nä 1914.

Yhdistyksen toimikuntaan ovat kuuluneet kirkkoherra M. Katavisto puheenjohtajana, Nestor Runtti rahastonhoitajana, Katri Alatalo kirjuriina ja muina vakinaisina jäseninä Kustaa Karjalainen, Juuso Karjalainen, Lilja Raappana ja Reeta Pirttilahti sekä varajäseninä Matti Tiri, August Liikanen ja Olga Mikkonen.

Pyhäkouluja on seurakunnassa 11. Lapsia niissä on käynyt 331. Opettajina on toiminut 22 miestä ja 21 naista. Harjoituskokouksia opettajille on ahkerasti pidetty. Jokaisessa pyhäkoulussa on toimeenpantu tarkastuksia. Lastenjuhlia on pidetty eri kulmilla seurakuntaa, erityisesti mainittakoon juhla kirkonkylässä, jossa, paitsi edellämainittuja Oulun rovastik. pyhäkouluyhdistyksen edustajia, puheita pitivät kirkkoherra Katavisto, Nestor Runtti, Aliina Laakkonen ja erityisesti lapsille Katri Alatalo. Lapset osaltaan esittivät juhlassa laulua, runon ja kertomuksia.

Seurakunnan kuhunkin pyhäkouluun on v:deksi 1915 tilattu Pyhäkoulu-lehti ja Lasten Pyhäkoulu-lehti. Yhdistyksen jäsenluku on 65. Rahastossa on säästöä Smk. 179: 57.

Toivomme nyt heräävän ymmärtämyksen pyhäkoulun tärkeydestä ja siunauksesta yhä kasvavan, uskollisten työntekijäin joukon taajenevan ja lapsille jumalanpalveluksensa yhä rakkaammiksi käyvän.

J. N. Merenheimo.

Lempi M. Heikel.

XXXIII.

Pielisjärven Pyhäkouluyhdistys.

XXXIV.

Piikkiön Pyhäkouluyhdistys. — Pyhäkoulutoimesta Piikkiön seurakunnassa viime kuluneena vuonna saan kunnian ilmoittaa:

Koulua on pidetty Linnunpään, Makalan, Rungon ja Vinkkalan yökunnissa.

Opettajina ovat olleet: Linnunpäässä torpan emäntä Emma Laaksonen; Makalassa neiti Ida Virtanen ja keväällä 1914 ratavartija Petter Hytönen ja hänen vaimonsa Anna Maria, jotka sittemmin kesän kuluessa muuttivat seurakunnasta; Rungossa kansakoulunopettajatar, neiti Martta Auer ja Vinkkalassa neidit Anna ja Alina Mäntylä; yhteensä siis 7 opettajaa.

Oppilaita on ollut yhteensä 71, tahti Linnunpäässä 23, Makalassa 10, Rungossa 20 ja Vinkkalassa 18 oppilasta.

Opettajat valittavat ettei ole sopivia huoneustoja.

Yllämainitut oppilaat ovat käyneet jotenkin täsmällisesti koulussa. Koulua on aloitettu keväällä, kun ilmat ovat laimenneet, ja jatkettu syksyyn asti, siksi kun ilmat ovat tulleet kylmiksi ja päivät pimeiksi.

Mikäli voi päättää on pyhäkoulujen pitämisen innostus laimenemassa.

Piikkiössä 7 päivänä tammikuuta 1915.

J. V. Ahlroos.
Pastori.

XXXV.

U. 1. *Pyhjäjärven* Lähetisyhdistys. — Pyhjäjärven U. 1. seurakunnassa on v. 1914 toiminut 13 pyhäkoulua, niissä 12 mies- ja 12 naisopettajaa, yhteensä 24, ja lapsia on käynyt 268. Pyhäkoulutarkastuksia on ollut 5 ja harjoituskokouksia 9.

Pyhäkoulujen kesäjuhla pidettiin sunnuntaina 28 p. kesäkuuta ja lasten joulujuhlia kylissä. Lasten Joulukirkko nimistä Pyhäkouluyhdistyksen joululehteä levitettiin 150. Pyhäkouluyhdistys oli kesä- ja joulujuhlissa edustettuna.

U. 1. Pyhjäjärven Lähetisyhdistys kuuluu vakinaisena jäsenenä Suomen Pyhäkouluyhdistykseen.

XXXVI.

Rautjärven seurakunnan Pyhäkouluyhdistyksen vuosikertomus 1914.

Runsaasti asukoon teissä Kristuksen sana; opettakaa ja neuvokaa kaikessa viisaudessa, psalmein, kiitosvirsin ja hengellisin lauluin, armon kehoittamina veisaten Jumalalle teidän sydämissänne. Kol. 3: 16.

Tätä apostolin kehoitusta on Rautjärven Pyhäkouluyhdistys kaikessa heikkoudessa koettanut kuluneena vuotena noudattaa ja pannut tätä saavutukseen toimeen Pyhäkoulujuhlan elok. 8 p:nä Ilmeen ja 9 p:nä Rautjärven kirkoissa. Juhlapuhujina oli kummassakin pastori O. H. Pakarainen Sulka-valta, ja oli niissä väkeä aikuisia sekä lapsia kummassakin kirkko täynnä. Toiminnasta mainittakoon edelleen: kaksi iltamaa kirkolla ja 4 pyhäkoulu-tarkastusten yhteydessä pitäjällä, 11 harjoituskokousta kirkolla, joissa on käynyt keskimäärin 13 opettajaa ja 9 kuuntelijaa, 5 raamatunkeskusteluja ja 4 muuta keskustelukokousta, joissa on käynyt keskimäärin 13 opettajaa ja 36 kuuntelijaa, Torsansalon kansakoululla 3 harjoitus- ja 1 keskustelukokous sekä Ilmeellä 2 harjoituskokousta. Tammikuun 10 p:nä pidetyn vuosikokouksen päätöksen mukaan on kirjastoon ostettu 20 kpl. Ingmanin Raamatun historian opetuksen opaskirjaa sekä 10 kpl. katkismuksen opetuksen opaskirjaa ja Pyhäkoululehti joka koululle ja avustettu 1 opettaja Helsingin pyhäkoulukursseille, 1 opettaja Hämeenlinnan pyhäkoulupäiville ja 1 opettaja Suomen Pyhäkouluyhdistyksen vuosijuhlaan Seinäjoelle. Pyhäkouluja oli seurakunnassa 58, opettajia 68 miestä, ja 79 naista yht. 147, oppilaita 471 p. 472 t. 943 lasta. Yhdistyksen rahallinen tila oli: säästö viime vuodelta 134 mk. 6 p:iä, tuloja 175 mk. 66 p:iä, yht. 309 mk. 72 p:iä; menoja 210 mk. 90 p:iä, säästöä ensi vuodeksi 98 mk. 82 p:iä. Yhdistyksen toimintaa on v. t. Kirkkoherra Arvo Salomaa ahkerasti voimiaan säästämättä johtanut, sekä koulut kesällä tarkastanut, paitsi kahta, joiden opettajat ja oppilaat eivät ole tarkastustilaisuuteen tulleet. Yhdistyksen toimikuntaan kuuluivat pastori A. Salomaa, puheenjohtajana ja rahastonhoitajana, allekirjoittanut kirjuriina, sekä 6 jäsentä, ja on se kokoontunut 4 kertaa. Näin on koettu kehittää opettajia, sekä koulua kuluneena armovuotena. Herramme Jeesus itse siunatkoon heikon työmme nimensä kunniaksi ja meidän sekä lastemme ijäiseksi onneksi ja autuudeksi!

Rautjärvellä 1 päivänä tammikuuta 1915.

Antti Pastinen.

XXXVII.

Ristiinan Pyhäkouluyhdistys.

XXXVIII.

Ruokolahden Pyhäkoulun Paikallisyhdistyksen vuosikertomus vuodelta 1914.

Pyhäkouluja, opettajia ja lapsia kouluissa on tällä vuodella jotenkin sama määrä kuin edellisenä vuonna. Harjoituskokouksia on pidetty 12 kirkolla ja sama syrjäkylissä. Opettajat ovat enempi innostuneet harjoituksissa käymään kuin tuonnaisina aikoina. Pyhäkoulujuhlaa vietettiin Henäkuun 4:nä päivänä Mustikkaniemellä sisältörikkaan ohjelman mukaan, jossa juhla-

tilaisuudessa oli lapsia enemmän kuin koskaan muissa edellisissä vuosijuhlissa. Yhdistys tilasi juhlaan lapsille virvokkeita, joilla heitä maksutta kes-tittiin. Kolmantena Joulupäivänä toimeenpantiin Virtutjoen kansakoululla iltama, josta aineellinen tulo lankesi pääyhdistyksen hyväksi.

Yhdistyksen omaisuus:

Säästö edelliseltä vuodelta	Smk. 227: 62, 15 kop.
Tuloja tältä tilivuodelta	„ 38: —
	<hr/>
	Summa Smk. 265: 62, 15 kop.

Menoja tänä tilivuotena	Smk. 56: 05
Rahaston säästöä tulevaan tiliin	„ 209: 57, 15 kop.
Kirjaston arvo rahassa	„ 400: —
	<hr/>

Yhdistyksen omaisuus: Rahasto ja kirjasto Smk. 665: 62, 15 kop.

Rahaston ja kirjaston hoitajalle v. t. kirkkoherra R. A. Lundille annettiin tilivapaus. Papisto on huolella valvonut pyhäkouluja. Yhdistyksen toimikunnassa on samat jäsenet kuin ennenkin. Pyhäkoulunopettajat ovat menestyksellä toimineet tehtävissään; tuottakoon heidän työnsä hyviä hedelmiä ja antakoon Luoja kasville siunauksen.

Ruokolahdella tammikuun 3 päivä 1915.

Oskar Aurén.

Toimikunnan puheenjohtaja.

Matti Wilkko.

Toimikunnan kirjuri.

XXXIX.

Räisälän pyhäkouluyhdistys.

XI.

Seinäjoen Pyhäkouluyhdistyksen johtokunnan vuosikertomus vuodelta 1914.

Yksi armonvuosi on taas loppuun kulunut Pyhäkoluyhdistyksemmekin toiminnassa ja on se todella ollut armon vuosi toiminnallemme. Sillä onhan kulunut vuosi tuonut paljon uutta, jota ei syntyneellä lapsella heti synnytyään ole. Siitä on todistuksena yhdistyksemme kuluneen vuoden toiminta, josta ensinnäkin mainittakoon uhraavaisuus, jota pyhäkoulun ystävät ovat osottaneet lähettämällä pyhäkouluopettajia pyhäkoulupäiville sekä kursseille, jossa viimemainitussa tilaisuudessa oli kaksi opettajaa, ja se kysyi varoja noin 60 mk. Kurssit pidettiin Helsingissä toukokuun 5—17 p. 1914. Varoja täl-

lasiin matkoihin kysytään. Tulee ajatelleeksi, että jotakin sillä Herralla on vielä kansamme keskuudessa, koska se avaa kukkarot silloinkin, kun kysymyksessä on Herran asian eteenpäin vieminen pienokaisien keskuudessa, jotka turvattomina ensi askeleita tämän turmeltuneen maan päällä astelevat. Ja tuon innostuksen aikaansaamat olivat myöskin täällä kesäkuun 12, 13 ja 14 p:nä 1914 pidetyt Suomen Pyhäkouluyhdistyksen vuosijuhlat, jotka myöskin kysyivät paljon uhrautuvaa mieltä toiminnassa ja työssä paikkakuntalaisilta. Tästä juhlasta kertyneillä varoilla päätti yhdistys kokouksessa Pappilassa heinäkuun 4 p. 1914 perustaa pyhäkoulunopettajia varten kirjaston, josta lainataan pyhäkoulunopettajille ja muillekin yhdistyksen jäsenille kirjoja. Kirjasto sisältää pääasiallisesti pyhäkouluualaa koskevaa kirjallisuutta. Kirjasto sijaitsee Marttilanpiirin kiertokoulutalolla. Kirjaston johtokuntaan kuuluvat maalarimestari Sameli Lehtinen, Marttilan kiertokoulutalon vahtimestari Sanna Fält ja kiertokoulunopettaja Selma Lähdesmäki.

Pyhäkouluyhdistyksen johtokuntaan ovat kuuluneet kuluvana vuonna kirkkoherra E. O. Ojala, vaihdemies Jaakko Koivusalo puheenjohtajana, maalarimestari Sameli Lehtinen varapuheenjohtajana, muina jäseninä talokas Juha Lähdesmäki, talollisen tyttäret Liisa Saarikoski ja Heleena Tuomela, sekä sisar Kaisa Kierimäki, viimeainittu rahaston hoitajana. Varajäseninä ovat olleet talon emäntä Liisa Jouppila, neiti Anna Uppa ja taloll. poika Isak Saranpää, tilintarkastajina maalarit Kaapriel Lehtinen ja jarrumies Taavetti Hämäläinen sekä varalla veturinkuljettaja Jaakko Mäkinen. Jäseniä on kuullut yhdistykseen 61 nais- ja 49 miesjäsentä, yhteensä 110. Toimimassa on ollut 11 pyhäkoulua, joissa on toiminut 11 nais- ja 9 mies opettajaa yhteensä 20. Koulussa on käynyt kaikkiaan 314 lasta. Pyhäkoululehteä on tilattu ja annettu ilmaiseksi opettajille 20 vuosikertaa. Yhdistyksen kokouksia on pidetty 8, joista 2 johtokunnan. Sitäpaitsi on pidetty hartaus- y. m. tilaisuuksia yhdistyksen toimesta. Pyhäkoulutarkastuksia on pidetty 16, joissa myös on usein pidetty pyhäkoulunopettajain harjotuskokouksia.

Seinäjoella, tammikuun 8 p. 1915.

Johtokunnan puolesta:

J. Koivusalo.

Seinäjoen Pyhäkouluyhdistyksen Tilikertomus vuodelta 1914.

Tuloja:		Menoja:	
Säästö vuodelta 1913	35: 85	Pyhäkoululehtien tilaukseen	21: —
Jäsenmaksuista	27: 50	Avustuksia Pyhäk. päiv. ja kurss. ..	80: —
Lahjotuksia	34: 62	Ravintola menoja	407: 40
Ravintola tuloja	503: 20	Kirjastohon	76: 76
Kolehtia	10: 45	Postirahoja	—: 40
Pyhäkoululehti	1: —	Säästö vuodelle 1915	27: 06
	<u>Summa Smk. 612: 62</u>		<u>Summa Smk. 612: 62</u>

XLI.

Sippolan Pyhäkouluyhdistyksen vuosikertomus vuodelta 1914.

Pyhäkoulut ovat vuoden kuluessa olleet erittäin vireässä toiminnassa. Useissa kouluissa on ruvettu pitämään pyhäkoulua joka pyhä ja toisilla joka toinen vuoden ympäri ja lapset näyttävät siitä innostuneen ahkerammin käymään koulussa. He ovat ruvenneet pyhäkoulua rakastamaan.

Pyhäkoulujen viehättäväisyys riippuu suuresti opettajain innostuksesta ja kun opettajat ovat innostuneet ja lämminneet tehtävälleen, ovat lapset myös innostuneet. Jumalan Pyhä Henki on siis ollut kuluneena vuotena runsaasti siunaamassa yhteistä ja kallista työtä.

Pyhäkouluja on kaikkiaan 39, joissa on 72 opettajaa ja 39 opettajatarta sekä 1330 lasta.

Myöskin vanhemmat ovat myötätuntoisemmin kuin ennen suhtautuneet pyhäkouluun paitsi Saareksen piirissä, jossa muutenkin opetus, lukutaito ja henkinen harrastus on peräti takapajulla ja opettajilla vaikea ja kiittämätön tehtävä.

Opettajain harjoitus ja keskustelukokouksia on pidetty noin kerran kuu-kaudessa, sekä Juhannuksena tavallinen pyhäkoulujuhla kirkossa.

Yleiseen pyhäkoulukokoukseen ei viime vuotena yhdistyksen puolesta evästetty opettajia, kun se oli niin kaukana.

Yhdistyksen rahavarat ja tilit ovat seuraavat:

Tulot:		Menot:	
Säästöä edelliseltä vuodelta	33: 17	Opettaja Lahdelle Helsingin juhla-	
Vapaaehtoisia lahjoja	111: 75	matkasta	10: --
Myyty Mallikäsi- kirja	10: 90	Säästö tulevaan vuoteen	225: 82
Kesäjuhlassa kertynyt	80: —		
	Smk. 235: 82		Smk. 235: 82

XLII.

Suonenjoen Pyhäkouluyhdistys.

XLIII.

Siuntion Pyhäkouluyhdistyksen vuosikertomus, laadittu vuosikokoukseen, joka pidettiin 27 p. jouluk. 1914.

Siuntion pyhäkouluyhdistykseen on kuluneen vuoden aikana kuulunut 17 kirjoittautunutta jäsentä, joista 3 vakinaista, sitä paitsi useita ystäviä ja kannattajia, jotka ovat ottaneet osaa opettajia varten järjestettyihin kokouksiin.

Pyhäkoulujen lukumäärä on vuoden kuluessa erinäisistä syistä vaihdel-

lut. Yhdeksän pyhäkoulua on säännöllisesti toiminut. Oppilaiden lukumäärä on ollut keskimäärin 15 kussakin koulussa.

Yhdistyksen vuosijuhla pidettiin kirkossa sunnuntaina 30 p. elokuuta jumalanpalveluksen yhteydessä, jossa saarnasi v. t. kirkkohra Leo Böök.

Vuoden kuluessa on pyhäkoulunopettajien kokouksia pidetty 10 seurakunnan eri tahoilla. Papiston johdolla on tutkittu tekstejä, ja opettajat ovat antaneet harjoitusopetusta. Muutamina tunteina on pastori W. von Essen esittänyt opetusoppia. Vielä on ohjelmassa ollut puheita ja laulua.

Yhdistyksen toimikunnan puheenjohtajana ovat olleet v. t. kirkkoherrat W. von Essen ja L. Böök sekä jälkimäisen vuosipuoliskon aikana seurakunnan vakinainen kirkkoherra R. Bonsdorff. Toimikunnan muut jäsenet ovat rouva M. Linsén, neiti Elna Rehnberg sekä B. F. Höman, J. Lindström ja V. Holm. Allekirjoittanut Nordberg on ollut rahastonhoitajana ja sihteerinä.

Yhdistyksen tulot olivat vuoden kuluessa 64 mk. 60 p., menot 28 mk. 5 p. Säästö seuraavaan vuoteen 36 mk. 55 p.

K. R. Bonsdorff.

Elin Nordberg.

XLIV.

Sysmän Pyhäkouluyhdistyksen toiminta v. 1914.

Vuosikokouksessa 7 p. kesäkuuta valittiin paitsi varajäseniä 2 uutta vakinaista jäsentä toimikuntaan, johon niin ollen siis kuuluvat nyt: räätäli A. Halin, opettajatar Olga Sivori, emäntä Eedla Ottelin, suntio J. Numminen, emäntä Aino Kukkumäki ja neiti Siiri Lautsilta. Rahastonhoitajaksi valittiin suntio J. Numminen. Esimiehenä toimii allekirjoittanut kappalainen. Toimikunnan varajäseninä ovat: isäntä A. Hahl, talonvanhus A. Ahvenainen, emäntä Iida Tuominen ja ompelijatar E. Laakso.

Pyhäkoulunopettajia on ollut toimessa 12 miestä ja 24 naista 26:ssa pyhäkoulussa. Lapsia on pyhäkouluissamme käynyt vuoden keskimäärän mukaan hiukan yli 400. Opettajille on tilattu Pyhäkoululehtiä 15 ja Lasten lehtiä lapsille pyhäkoulutilaisuudessa jaettavaksi 24, vaan vuodeksi 1915 on tilattu enemmän: 22 edellisiä ja 33 jälkimäisiä. Sitäpaitsi Pyhäkoululaulukirjoja. Myöskin tilattiin v:si 1915 Koti-lehti ja Lähetysanommat. Pyhäkoulua on pidetty toisissa paikoin joka pyhä, vaan useissa ainoasti joka toinen, läpi vuoden enemmän. Tarkastuksia on pidetty 14. Kirjastoa on hiukan kartutettu.

Jäseniä, joilta on vuosimaksu saatu tai varmasti saadaan, on ollut noin 80. Jäsenmaksujen lisäksi on saatu joku kolehti allekirjoittaneen toimeenpanemissa iltamissa tai Jumalanpalveluksissa kylissä. Sitäpaitsi antoivat Nuoramoisten ja Kirkonkylän Lähetysompeluseurat pienen avustuksen.

Lapsille on allekirjoittanut eri tilaisuuksissa pitänyt 5 puhetta. Vuosikokouksen yhteydessä pidettiin lastenjuhla luonnon temppelissä kirkon ulkotarhassa, sittenkun kirkossa oli pidetty lastenjumalanpalvelus. Lastenjuhlassa puhuivat diakooni Vilkuna, pastori Nyberg ja allekirjoittanut.

Aineellisen puolen suhteen merkittäköön, että vuosijuhlassa kertyi tarjoilusta 134 m. 30 p., seitsemällä keräyslistalla 41 mk. sekä tuliaisina tuottuja ruokavaroja melkoinen joukko. Menot tekivät 72 mk. Ilmaiseksi ruokittiin lähes 400 pyhäkoululasta. Vuosikokouksessa tekivät siten rahavarat noin 125 mk. Kirkkokolehti sekä yhdistyksemme puolesta avustusrahaa 15 mk. jätettiin diakooni T. Vilkunalle.

Työ kasvavan lapsiparven henkisen nousun eteen on tärkeää. Hän, Vahtajamme, joka kerran israelilaisten äitien ja opetuslasten edessä puolsi lasten asiaa, sen yhä tekee. Hän se siis siunatkoon ja tukekoon puutteenalaista työtämme.

Em. Swanne.

XIV.

Tammelan ja *Forssan* pyhäkouluyhdistyksen toiminnasta v. 1914.

Vuoden alkupuolella pidetyssä vuosikokouksessa päätettiin yhdistys sääntöjen nojalla jakaa kahteen piiriin: 1) *Tammelan* ja 2) *Forssan*.

Toimikuntaan ovat kuuluneet *Tammelan* puolelta: past. Kullervo Ilmonen (puheenj.), kans. opett.t. K. O. Kokkinen (sihteeri) ja J. V. Aukee, mökkil. *Tammiranta* ja nti Maria Lehmuksaari sekä *Forssan* puolelta: Kalle Kahiluoto (varapuheenj.), leipuri M. Manninen, tehtaal. J. Valta (rahastonh.), diakonissa Hanna Lahti ja nti Elsa Åkerman.

Toiminnasta voidaan mainita seuraavaa:

Pyhäkouluja asetettiin lukusilla jokaiseen lukulahkoon, yhteensä 30, vaikkeivät niistä aivan kaikki ole toimineet.

Opettajia oli luettelossa 22 mies- ja 30 naisopettajaa.

Oppilaita oli kouluissa yhteensä n. 500. Suurempia juhlia ei ole pidetty. Toimi aloitetaan ja lopetetaan *Forssassa*, pyhäkoulut lukukaussittain pienellä juhlalla, jollaisia pitäjän puolellakin on pidetty 4. Sitäpaitsi pidetään *Forssassa* kerran kuussa lastenjumalanpalvelus.

Opettajien valmistuksesta ja kehittymisestä voidaan merkitä,

että 2 opettajaa kirkkoneuvoston hoitaman pyhäkoulurahaston avustuksella otti osaa Hämeenlinnan pyhäkoulupäiviin;

että *Forssassa* pyhäkouluopettajat koulujen toimiessa kokoontuivat säännöllisiin harjoituskokouksiin past. Kahiluodon johdolla;

että pyhäkoulujen yliasiamies k:hra K. Kivekäs syksyllä oli opettajien kanssa pitämässä neuvottelukokouksen, joka oli sängen terveellinen virkistys-hetki.

Kirjallisuutta on pyhäkoulurahaston avustuksella voitu hankkia: Pyhäkoululehti jokaiselle koululle ja »Joulukirkkoja» yht. 200 kpl. oppilaille joulujuhlissa jaettaviksi.

Tulokset eivät niin näytä suurilta, vaikkakin *Forssassa* vilkastumista toiminnassa on havaittavissa, mihin syynä lienee opettajien perusteellisempi valmistautuminen. Mutta että yhdistys kuitenkin vielä on elossa, siitä liene-

vät todistuksena edelläolevat numerot, vaikei mitään ulospäin näkyvää suurempaa juhlatoimintaa enää, kuten ehkä entisvuosina, voida mainita.

Yhdistyksen puolesta:

Kullervo Ilmonen.

XLVI.

Helsinginpitäjässä olevan *Tikkurilan* Pyhäkouluyhdistyksen säännöt vahvistettiin 29 p. lokakuuta 1914, Pyhäkoulua pidetään aseman lähellä olevassa rukoushuoneessa. Pääyhdistyksen asiamies on käynyt puhumassa pyhäkoulutyön merkityksestä ja antanut näyteopetusta.

XLVII.

Toivakan seurakunnan Pyhäkouluyhdistys. — Toivakassa on v. 1914 ollut toiminnassa 9 pyhäkoulua, niissä 5 mies- ja 5 naisopettajaa, yhteensä 10, ja lapsia on käynyt 182. Tarkastuksia on pidetty 5 ja harjoituskokouksia 2.

XLVIII.

Vuosikertomus, annettu *Tuusulan* pyhäkouluyhdistyksen vuosikokouksen sunnuntaina 17 p:nä tammikuuta 1915.

Tänä ensimmäisenä vaikutusvuotenaan on Tuusulan Pyhäkouluyhdistykseen liittynyt 32 jäsentä. 12 lastenkirkkoa on ympäri vuoden, muutamia poikkeuksia lukuunottamatta, koonnut lapsia jumalanpalveluksiin, nim. Jokelassa 1, Keravalla 1, Saksalla 1, Tuomaalassa 1, Kirkonkylässä 1, Hyrylässä 3, Paijalassa 1, Rusutjärvellä 2, Nahkelassa 1. Opettajia niissä on ollut 21, lapsia keskimäärin 400.

Yhdistyksen vuosijuhlaa vietettiin seurakunnan kirkossa sunnuntaina elok. 16 p:nä. Juhlasaarnan piti Suom. Ev. lut. pyhäk. Yhd. asiamies, diakooni T. Vilkuna, puheen päivän tekstin johdolla uskollisuudesta vähässä.

Lapset, jotka sillä aikaa olivat kokoontuneet kirkolle, kulkivat opettajiensa johdolla kirkkoon kello 1/2 1 p:llä, jolloin lastenjumalanpalvelus alkoi. Se suoritettiin Pyhäkoulun Käsikirjassa olevan kaavan mukaan. Diakooni Vilkuna esitti päivän aineen lapsiin sovitettuna. Senjälkeen oli väliaika, jolloin lapsille jaettiin kullekin vehnäsensä. Juhlaa jatkettaessa puhuttiin vielä sekä aikuisille että lapsille. Muutamat luokat joko raamatunlausein tai lauluihin esittivät tunnustuksensa.

Vuoden kuluessa on pyhäk. op. harjoituskokouksia pidetty säännöllisesti joka toinen perjantai. Ne ovat vuoron perään vierailleet pyhäk. op. kodeissa.

Niissä ovat opettajat seurakunnan v. t. kirkkoh. johdolla ja joskus ominkin neuvoin käsitelleet jokaisen sunnuntain tekstit. Laulu, rukous, raam. lukeminen ja usein vilkaskin keskustelu tekstin esittämisestä ja muista lastenkirkkoa koskevista asioista on osaaottajiin jättänyt monta pysyvää jälkeä.

Niinikään säännöllisesti joka toinen viikko, paitse kesällä, on pyhäkoulun ystävien ompeluseuraan Hyrylässä kokoontunut joukko nuoria käsitöineen. Tarkotus on niiden kautta raamatun lukemisella, rukouksella, laululla ja hyvien kirjojenkin lukemisella tehdä Jeesus eläväksi ja rakkaaksi osaaottajien sydämissä, ja niin saada yhä taajemmaksi työntekijäjoukon pyhäkoulusaralla. Muutama nuori onkin jo antautunut Mestarin palvelukseen. Sitäpaitsi kannattavat osaaottajat raha-avustuksella paikkakunnan pyhäkoulutyötä. Kuluksen vuoden säästöillä ostettiin raam. kuvia piiriin pyhäkouluun. Niitä on säännöllisesti käytetty pienten lasten opettamiseen. Joulukynttilät niinikään omp. seur. avulla tuikkivat toistasataisen lapsijoukon »joulukirkossa» Hyrylässä.

N. s. »pyhäk.-iltoja» on vietetty 3. Niistä 1 Rusutjärvellä ja 2 Hyrylässä. Tulot Rusutjärven illasta käytettiin raam. taulujen ostoon mainitun kylän k:kouluun. Hyrylän ensi-illan tulot käytettiin Last. pyhäk. lehden y. m. kirjallisuuden hankkimiseksi piiriin pyhäkoulujen lapsille.

Pyhäk. kasvitarha oli kuluneena kesänä Kirkonkylän ja Hyrylän pyhäkouluilla. Kasvitarhatyöhön otti osaa 55 pyhäk. lasta 3:men opettajansa johdolla.

Toisena pääsiäispäivänä pidettiin lastenjumalanpalvelus kirkossa ja muutamana juhlapäivänä oli pyhäk. lasten »kirkkopyhä», jolloin lapset vanhempiensa tai opettajiensa seurassa menivät kirkkoon. Pari pyhäk. on käynyt vierailulla muissa pyhäkouluissa.

Pyhäk. tarkastuksia ei ole pidetty papiston puolelta, jotavastoin muuttamat pyhäk. op. ovat käyneet kuuntelemassa toisten pyhäkouluissa.

Hyvinkään pyhäkoulupäiville lähetti yhd. 2 edustajaa ja avusti yhtä Hels. pyhäk. kursseille.

Jouluksi tilattiin yhd. varoilla »Joulukirkkoa» pyhäk. lapsille 1 kpl. joka kotiin.

Yhdistyksen toimikuntaan valittiin sen perustavassa kokouksessa Tuusulan Kirkonkylässä 5 p:nä kesäk. 1914 seuraavat:

Pastori S. V. Vaarantaus, esimies, pyhäk. opettajat: Rauha Finnberg kirjuri, neiti Siina Helenius rahastonhoitaja, kansak. op. Selma Savola, neiti Hanna Lehmuskoski, torppari Vainio ja talollinen Manner, sekä varajäseniksi: pyhäk. opettajat: neidit Hilja Savimaa, Vieno-Kerttu Soinnie ja Edit Lönngren.

Yhdistyksen tulot nousevat 140: 95 Smk., menot 115: 85 Smk., joten kassassa on säästöä 25: 10 Smk.

Tuusulassa 14 p:nä tammikuuta 1915.

Rauha Finnberg.

Johtokunnan puolesta:

S. V. Vaarantaus.
pastori.

XLIX.

Vuosikertomus *Urjalan* Pyhäkouluyhdistyksen toiminnasta v. 1914.

Urjalan seurakunnassa on vuoden 1914 kuluessa ollut toimimassa 30 pyhäkoulua, joissa on ollut 23 mies- ja 29 naisopettajaa. Lapsia on käynyt koulussa 540 vaiheilla. Kaikki lapset eivät ole säännöllisesti koulua käyneet. Useat opettajat ovat pitäneet koulua koko vuoden.

Harjoituskokouksia opettajien kanssa on pidetty 11. Ne ovat pidetyt sakaristossa jumalanpalveluksen jälkeen kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina. Muutamia kouluja on myös papisto käynyt vuoden kuluessa tarkastamassa.

Pyhäkouluyhdistyksen vuosikokous pidettiin 1 p. maaliskuuta 1914. Pyhäkoulujuhla pidettiin Johanneksen päivänä, jolloin juhlasaarnan piti kirkkoherra K. Kivekäs, joka myös iltapäivällä piti lastenjumalanpalveluksen kirkossa, johon lapsia runsaslukuisesti oli kokoontunut. Myöskin pidettiin pienempi pyhäkoulujuhla Raitoon Peipisellä.

Yhdistyksen rahallinen tila oli vuoden kuluessa seuraava: säästöä edelliseltä vuodelta Smk. 151: 72, tuloja vuoden kuluessa Smk. 74: 28, menoja Smk. 32: —, säästöä tulevaan vuoteen Smk. 194: —.

Jumalan valtakunnan työtä ovat pyhäkoulut tehneet. Monta hyvää siementä on kylvetty, jotka aikanansa hedelmän kantavat. Jumala edelleenkin pyhäkoulutyötä seurakunnassamme siunatkoon ja antakoon intoa ja halua uskossa työtä tekemään.

Urjalassa, 7 p. huhtikuuta 1915.

K. Hj. Hildén.

L.

Valkjärven seurakunnan pyhäkouluyhdistyksen vuosikertomus toimintavuodelta 1914.

Valkjärven seurakunnan pyhäkouluyhdistyksen esimiehenä vuotena 1914 on toiminut seurakunnan kappalainen, pastori G. L. Lilius, varaesimiehenä rouva Aina Aschan, rahastonhoitajana kanttori J. A. Kruus; toimikunnan lisäjäseninä: opettaja Mikko Bister ja pöytäkirjurina Juho Reijonen.

Yhdistys on vuoden varrella pitänyt 10 opettajain harjoituskokousta, nimittäin muiden kuukausien ensimmäisenä sunnuntaina, paitsi kesä- ja heinäkuussa. Harjoituskokouksissa on esimies pitänyt esitelmän: Suomalaisten kääntymisestä kristinuskoon; ja on käsitelty päivän evankeliumiteksti ja joku ennakoilta määrätty kertomus F. V. Sundvallin Raamatunhistoriasta joko vanhan tahi uuden testamentin puolelta. Joissakuissa harjoituskokouksissa on opettajain kysely- ja menettelytapaa arvosteltu, mutta ei kaikissa. Harvoin on harjoituskokouksissa lapsia ollut saapuvilla, mutta opettajat ovat olleet niiden puutteessa oppilaina. Opettajienkin osanotossa harjoituskokouksiin on paljo toivomisen varaa vielä, koska heitä on niissä käynyt vain noin 10—20 kerrallaan, vaikka seurakunnassa on 34 pyhäkoulupiiriä ja niissä 53 mies- ja 53 nais- eli yhteensä 106 opettajaa. Kuitenkin näyttää pyhäkoulunopettajistosta olevan vähitellen muodostumassa jonkinlainen kantajoukko joka jotenkin säännöllisesti käy harjoituskokouksissa.

Valitettavasti ei jokaisessa asetetussa pyhäkoulupiirissä ole pyhäkoulua saatu laisinkaan pidetyksi ja harvoissa piireissä sitä on säännöllisesti pidetty muulloin, kuin talven aikana, kun jotkut sanovat lasten pitävän kesällä olla karjanpaimenina ja lapset taas kuuluvat arvelevan muillakin »kouluilla» olevan kesäloman, joten siis ei vielä aivan yleiseen tajuta koko pyhäkoulun varsinaista tarkoitusta.

Kesä- ja heinäkuissa piti yhdistys kirkossa yhden yhteisen lasten kesäjuhlan ja kolme samanlaatuista eri kyläkunnissa. Niissä on aina ollut saapuvilla yleisöä; sekä lapsia, että aikuisia, kiitettävän runsaasti; ja paitsi opettajia ja pappeja, on niissä lapsetkin osaksi olleet ohjelman suorittajina.

Puheena olevana vuotena on yhdistyksen toimesta ensimmäisen kerran kyläluvuilla koottu varoja Pyhäkoululehden tilaamiseksi opettajille pyhäkoulupiireihin ja onnistuttukin yrityksessä, mutta kaikki opettajat eivät ole käyneet säännöllisesti lehtiänsä noutamassa.

Yhdistyksen puolesta ja matka-avustuksella on yksi opettajista käynyt Käkisalmissa 25—27 päivinä syyskuuta pidetyillä »pyhäkoulupäivillä» ja sittemmin harjoituskokouksessa tehnyt yhdistykselle selkoa matkastaan.

Opettajia varten olevaa pientä lainakirjastoa ei ole vielä, vaikka aikomus oli, saatu täyteen kuntoon, vaan asiaa varten valittu toimikunta, johon kuuluu: pastori G. L. Lilius, rouva Aina Aschan ja mylläri Mikko Sipponen, on kuitenkin vielä olemassa.

Yleiseen sanoen on pyhäkouluharrastus seurakunnassa sangen kirjavaa. Toisin paikoin asiata kannatetaan ja harrastetaan tunnustusta ja kiitosta ansaitsevalla tavalla, muutamain paikoin kannatus ja harrastus on huomattavasti laimeaa; ja joissakuissa paikoin ei siitä paljo mitään mainittavaa jälkeäkään näy. Se kirjavuus riippunee hyvin suureksi osaksi vanhempien suhtautumisesta asiaan; — ehkäpä lastensa kristillissiveelliseen kasvatukseenkin.

Yhdistyksen varojen tilit ovat tarkastetut, hyväksytyt ja tilivapaus niiden tekijälle myönnetty. Niistä näkyy yhdistyksellä olleen:

Vastattavaa:	Vastaavaa:
Vuodelta 1913 säästöä 146: 43	Menot kaikki yhteensä 59: 70
Tuloja lasten kesäjuhlilta on ollut 47: 05	Säästö vuotecn 1915 tekee 198: 19
Kolehteja yhteensä tullut 8: 86	
Jäsenmaksuja 1: —	
Myydyistä joululehdistä saatu 46: 25	
Ylijäämä Pyhäkoulul. tilauksesta 8: 30	
Smk. 257: 89	Smk. 257: 89

Valkjärvellä, 9 p:nä tammik. 1915.

G. L. Lilius.

Juho Reijonen.

I.I.

Vuosikertomus *Vehkalahden* pyhäkouluyhdistyksen toiminnasta v. 1914.

Vehkalahden seurakunnassa on vuoden 1914 kuluessa ollut toimessa 37 pyhäkoulua ja niissä 72 opettajaa. Lapsia on koulussa käynyt kaikkiaan 988, joista toiset ovat käyneet 30—40 kertaa, mutta keskimääräksi tulee vain 16 kertaa. Koulu on keskimäärin ollut toimessa 22 kertaa, mutta on muutamia kouluja pidetty 40 kertaa. Vuoden varrella on käyty kouluja tarkastamassa, vaikka ei kaikkia, ja muutama harjoituskokouskin on pidetty. Pyhäkoulujuhla pidettiin myöskin kesällä. Yhdistyksen rahavarat tekivät vuoden lopussa 168 mk. 81 p.

Vehkalahdella maalisk. 18 p. 1915.

A. T. Manninen.

I.II.

Vuosikertomus *Vesannon* pyhäkouluyhdistyksen toiminnasta v. 1914.

Viime vuoden aikana on pyhäkoulua pidetty 28 piirissä. Miesopettajia on ollut 28, naisopettajia 8. Yksi opettaja on pitänyt koulua kahdessa piirissä, kun ei saatu yhteen piiriin opettajaa. Kouluissa on käynyt 606 lasta.

Harjoituskokouksia on viime vuoden aikana pidetty 7 kertaa entiseen tapaan.

Tarkastuksia on toimitettu kesäiseen aikaan joka piirissä.

Lasten kesäjuhlaa vietettiin 12 p. heinäkuuta. Kirkossa saarnasi allekirjoittanut kirkkoherra. Kollehti kannettiin paikalliselle yhdistykselle. Juhlaa jatkettiin kunnan tuvan pihamaalla, joka tilaisuutta varten oli koi-vuilla kaunistettu. Siellä puhuivat: kansakoulunopettajat J. Laitinen ja Iina Nivalainen, pyhäkoulunopettajat K. Kaipainen ja J. Kuhmonen sekä allekirjoittanut. Naisopettajat virvokkeita tarjoilivat. Lapsille jaettiin vehnäpullat. Väkeä oli kokoontunut runsaasti, osoittaen näin, että nämä juhlat ovat suosittuja.

Yhdistyksen varoilla on joka koulupiiriin tilattu »Pyhäkoululehti» Tili osoittaa varoja Smk. 82: — ja menoja Smk. 28: 25.

Yhdistyksemme toiminta on ollut enemmän laimeata. Ainoastaan koulutyössä on aherretty. Kokouksia ei ole pidetty eikä iltamia. Siihen on ollut syynä sekin että paikkakunnalla toimii useampia kristillisiä yhdistyksiä, joissa kaikissa on samat toimihenkilöt. Kunpahan sekin vähä, jonka olemme toimineet, koituisi pienokaisten parhaaksi ja Jumalan valtakunnan hyödyksi.

Vesannolla 28 p. tammik. 1915.

M. Laitinen.

I.III.

Viipurin itäisten esikaupunkien Pyhäkouluyhdistys.

LIV.

Kertomus Vilppulan Pyhäkouluyhdistyksen toiminnasta vuodelta 1914.

Yhdistys on vuoden kuluessa koettanut voimiensa mukaan edistää pyhäkoulua asiaa seurakunnassa. Jonkinlaista elpymistä onkin ollut huomattavissa, joskin on ollut vaikeuksia saada vanhempien puolelta sitä myötätuntoa ja kannatusta, jota pyhäkoulutyö ansaitsisi. Kehoituksena työssä on ollut useiden pyhäkoulunopettajien jatkuva ahkeruus ja uskollisuus. Kuitenkin monet jotka lukukinkereillä ovat toimen vastaanottaneet, ovat kesken väsyneet valittaen useimmissa tapauksissa välinpitämättömyyttä pyhäkoulua kohtaan kotien puolelta.

Pyhäkoulua on pidetty 12 paikassa ja on opettajien luku ollut 23.

Lapsia on kaikkiaan käynyt pyhäkoulussa 310 jotenkin säännöllisesti.

21 p. kesäk. vietettiin pyhäkoulujuhla kirkossa, johon osanotto oli sangen runsas. Sitäpaitsi on kahdesti ollut järjestettynä lasten jumalanpalvelus kirkossa.

Yhdistyksen toimesta vietettiin myös lasten kuusijuhla jouluk. 27 p:nä seurakuntatalolla, jossa oli paikkakunnan lapsia noin 200. Ohjelman suorittivat lapset osaksi itse.

Sitäpaitsi järjestivät monet pyhäkoulunopettajat eri kylissä kuusijuhlia oppilailleen, joille samalla jaettiin Pyhäk. Yhd:n joululehtiä.

Opettajien kehitykseksi on pidetty yhteisiä kokouksia mahdollisuuden mukaan kerran kuukaudessa eri puolilla seurakuntaa. Yhdistyksen varoilla kustannettiin 3 opettajaa Pyhäk. Yhd:n vuosijuhlaan Seinäjoella. Pyhäk. lehtiä ja käsikirjoja on yhdistys antanut opettajille. — Vuosikokouksessa toukokuulla valittuina ovat toimikuntaan kuuluneet: kirkkohra Hj. Svanberg, puheenjohtajana, palstatilallinen Manu Saranen, varapuheenjohtajana, rouva Alli Svanberg kirjuri ja rahastonhoitajana, emännät Eva Lehtivuori, Siina Rautanen, neiti Stiina Koivujärvi, puuseppä Veerits Tuominen jäsenenä, sekä varajäsenenä Anna Musturi, Milta Pajamäki ja M. Rautanen.

Yhdistyksen rahaston tili on seuraava:

Tuloja:		Menoja:	
Säästö edell. vuodelta	35: 76	Pyhäk. kirjallisuutta ja lehtiä	38: 33
Kolehteja ja lahjoituksia	82: 04	„ opettajain matkoihin	14: 55
		Säästö seuraavalle vuodelle	64: 92
	<hr/>		<hr/>
	Yhteensä 117: 80		Yhteensä 117: 80

Vilppulassa maalisk. 20 p:nä 1915.

Yhdistyksen puolesta:

Alli Svanberg.

Kirjuri.

LV.

Kertomus *Viirolahden* pyhäkoulujen toiminnasta v. 1914.

Koulujen toiminta on jatkunut vanhaan tapansa. Kouluja on 45. Opettajia 71. Oppilaita 1078. Säännöllinen koulujen tarkastus papiston puolelta tapahtuu vähintäänkin kerran vuodessa kussakin. Yleisempiä juhlia on pidetty 5. Suomen pyhäkouluyhdistyksen asiamiehenä kävi täällä kesällä pastori E. Hackman. Kuhunkin pyhäkouluun on jo monena vuotena tilattu lukusilla kootuilla varoilla Pyhäkoululehti ja Lasten Pyhäkoululehti. Joka toinen kuukausi kannetaan 1 kolehti pyhäkouluyhdistyksellemme, joka sitä paitsi saa osansa kirjapalkinnoiksi seurakunnan myöntämistä palkintovaroista. Kuluvan vuoden kassasäästö: 62: 90 ja tulot 76: 90. Menot 72: —. Säästö tulevaan vuoteen 67: 80.

Viirolahti, 9. 1. 1915.

W. J. G. Krogerus-Ritoniemi.

Antti Parkkola.

LVI.

Ylistaron Pyhäkouluyhdistys. — Kertomus pyhäkoulun toiminnasta Ylistaron seurakunnassa v. 1914.

Pyhäkouluja on toiminut 21. Opettajia on ollut 22 miespuolista ja 20 naispuolista opettajaa, jotka valitaan kinkereillä. Oppilaita on ollut yhteensä 725, ja on koulua keskimäärin pidetty 17 pyhänä. Tavallisesti valitaan tähän toimeen kiertokoulunopettajia. Lapset ovat käyneet jotakuinkin säännöllisesti koulussa. Kun seurakunnan papisto kesä-aikaan, jolloin pyhäkouluja tavallisesti pidetään, ovat miltei joka pyhä raamatunselityksillä, ei pyhäkoulun tarkastus voi olla säännöllistä, vaan on tämä tarkastus kokonaan satuman varassa.

Harjoituskokouksia opettajiston kanssa ei ole pidetty.

Ylistarossa tammik. 14 p. 1915.

Juhani Viluksela.

v. t. kirkkohra.

Konstanz, 1. März 1844.
 Herrn Dr. J. J. Bachmann,
 in Konstanz.
 Ich habe die Ehre, Ihnen
 hiermit zu danken, für die
 gütige Überlassung der
 von Ihnen mir übersandten
 Bücher, welche ich mit
 Dank empfangen habe.
 Ich werde dieselben
 sorgfältig lesen und
 Ihnen die Resultate
 meiner Lectüre
 in dem nächsten
 Briefe mittheilen.
 Mit freundlichen
 Grüßen,
 Dr. J. J. Bachmann.

H. J. J. Bachmann

Dr. J. J. Bachmann

Konstanz, 1. März 1844.
 Herrn Dr. J. J. Bachmann,
 in Konstanz.
 Ich habe die Ehre, Ihnen
 hiermit zu danken, für die
 gütige Überlassung der
 von Ihnen mir übersandten
 Bücher, welche ich mit
 Dank empfangen habe.
 Ich werde dieselben
 sorgfältig lesen und
 Ihnen die Resultate
 meiner Lectüre
 in dem nächsten
 Briefe mittheilen.
 Mit freundlichen
 Grüßen,
 Dr. J. J. Bachmann.

H. J. J. Bachmann

Dr. J. J. Bachmann

KERTOMUS

SUOMEN EV. LUTH. PYHÄKOULU-
YHDISTYKSEN TOIMINNASTA

v. 1915.

*1916 ei painu.
su. Pyhäkoulu lehti 1916*

HELSINKI 1916

K. F. PUROMIEHEN KIRJAPAINO O.-Y.

Kertomus Suomen ev. lut. Pyhäkouluyhdistyksen toiminnasta v. 1915.

Kun Herramme Jeesus antoi käskyn, että kaikki kansat olivat tehtävät hänen opetuslapsikseen, ei hänellä ollut edessään suurta sotajoukkoa, jolla tuo maailman valloitus olisi ollut toimeenpantava. Ei hänellä myöskään ollut tämän maailman silmissä arvossa pidettyjä henkilöitä eikä maallisella opilla ja viisaudella varustettuja miehiä. Ne olivat enimmäkseen oppimattomia, halpa-arvoisia kalastajia, joille hän tämän käskyn antoi.

Voima, jolla he hänen asiaansa lähtivät ajamaan ei ollut ihmisistä. Siinä tapauksessa heidän työnsä ja ponnistuksensa tulokset olisivat pian tyhjiin rauenneet.

Ylimaailmallista alkuperää oli heidän varustuksensa. Heidän mestarinsa ja päällikkönsä oli ristillä kuollut. Se mitä selvimmin osotti, että hänen asiansa ei nojautunut ulkonaisiin tukiin ja etuisuuksiin. Mutta ristiinnaulittu oli luvannut lähettää Henkensä, oli luvannut itse tulla heidän luoksensa ja pysyä heidän luonansa jopa maailman loppuun asti. Ja hän täytti tämän lupauksensa.

Tämä selittää sen ihmeellisen tosiasian, että nuo hänen heikot ja vajaavaiset aseenkantajansa, joiden vastassa oli koko maailma, vieläpä sen mahattavimmat edustajat, saattoivat voittaa voittoja hänen asialleen.

Herra *Jeesus itse* oli tunnustajiensa mukana, vahvisti heitä Hengellään, etteivät lamaatuneet suuria vastuksia kohdatessaan. Hän antoi heille viisautta käyttämään sanan kaksiteräistä miekkaa siten, että vastustajatkin kustuivat ja voitettiin hänen valtakuntansa puolelle.

Vielä tänä päivänä Jumalan valtakunta yhä edelleen saavuttaa voittonsa Jeesuksen henkivoimaa kautta. Hän on suuri voimankeskus, josta virtaa voimaa hänen tunnustajiinsa. Ensimmäinen ja tärkein edellytys Jumalan valtakunnan työn menestymiselle on sentähden työntekijäin yhteys Hänen kanssaan. Tätä yhteyttä eivät voi korvata mitkään maalliset etuisuudet, ei oppi eikä taito, ei ulkonainen valta- eikä arvoasema. Mutta toisarvoisina tekijöinä tässä työssä tulevat oppi, sivistys ja taito ja muut sellaiset etuisuudet kysymykseen ja ovat nekin tärkeät ja Jumalan valtakunnan palvelukseen otettavat.

Pyhäkoulutyössä enemmän kuin useimmissa muissa työhaaroissa havai-

taan Jumalan valtakunnan ulkonainen vaatimattomuus. Seurakuntiemme pykäkoulutyöntekijät ovat enimmäkseen vähäarvoisia henkilöitä maailman silmissä. He tuntevat itse heikkoutensa ja puutteellisuutensa. Työ näyttää monasti hukkaan menevän. Ympäristö suhtautuu, ellei vastustavana, usein kuitenkin kylmäkiskoisena ja välinpitämättömänä pyhäkouluttajan harrastuksiin. Moni työskentelee syrjäisissä oloissa, monasti yksinäisyyden tunteen ja avuttomuuden valtaamana.

Mutta tämäkin työ on Jumalan valtakunnan työtä, jota Herran Jeesuksen henkivoima kannattaa. Hän itse on käskenyt, että lapsia on hänelle vaalittava. Hän on omalla esimerkillään osottanut, että lapset ovat hänelle erikoisesti rakkaat. Hän tunnustautuukin sentähden siihen työhön, joka tarkoittaa lasten johtamista hänen tuntemiseensa.

Uskova pyhäkoulutyöntekijä saa tuntea Herran läsnäoloa työssä. Oman huonoutensa tunnossa työskentelevä lasten opastaja kokee ylimalillisen voiman kannattavan häntä. Hän virkistyy toimiessaan lasten kanssa, saa itselleen siinä taivaallista siunausta. Hän huomaa, että Herran Henki johtaa sanan lasten vastaanottaviin sydämiin. Heidän iloiset ja kiitolliset katseensa luovat päivänpaistetta hänen usein huolien painamaan sydämeensä. Vielä vuosien perästä on moni saanut iloita huomattamansa kylvämänsä sanan siemenen kantavan hyviä hedelmiä.

Pyhäkoulutyössä, kuten kaikessa muussakin Jumalan valtakunnan työssä on *rukouksella* tärkeä merkitys. Siinä työntekijä ammentaa voimia voiman lähteestä. Siinä hän valvoo oman sielunsa tilaa Herran kasvojen edessä sanan ääressä. Valmistautuessaan tehtävänsä hän rukouksessa tutkii sitä raamatun tekstiä, jota hänen on lapsille esitettävä. Hän ikäänkuin sulattaa omaan henkeensä siinä olevan totuuden, jotta hän sen sitten jakaisi lapsille sydämensä sisällisenä omaisuutena eikä vain tietopuolisesti omistettuna, muistiin painettavana oppiaineena. Sydäimestä lähteneenä jumalallinen totuus myös lasten sydämiin osuu.

Rukouksen hengessä harjoitettu pyhäkoulutyö on lasten sielujen hoitoa. Siinä „karitsoja“ vaalitaan Herralle. Hänelle kannetaan työssä kohtaavat vaikeudet ja anotaan armoa ja siunausta kullekin yksityiselle pyhäkoulussa käyvälle lapselle. Näin on rukous mitä tärkein työtä kannattava voima.

Ajatelkaamme mitkä runsaat siunauksen virrat hedelmöittävinä virvoittaisivat Suomen Siionin sydänten vainioita, jos kaikki sen tuhannet lasten vaalijat, pyhäkoulun työntekijät, olisivat rukouksen ihmisiä. Ja niinhän tulisi olla ja voisi olla. Siinä on meillä kallis rukouksen aihe: Herätä, Herra, Suomen seurakunnille rukoilevia työntekijöitä! Anottakoon seurakunnan Herralta tällaisia työntekijöitä pyhäkouluttajia valittaessa. Hän on itse käskenyt niitä häneltä anomaan. Hän niitä voi ja tahtoo herättää.

Vielä muitakin tärkeitä, tätä työtä kannattavia voimia on olemassa ja on liikkeelle saatettava.

Seurakunnan *uskovat, elävät jäsenet* muodostavat sellaisen kannattajajoukon. Pyhäkouluttajan työiloa ja intoa lisää se, että hän huomaa elävien kristittyjen hänen työilleen olevan myötätuntoisia. Hänen voimiaan lamauttaa heidän osottamansa välinpitämättömyys. Paljon on kuitenkin tässä suhteessa toivomiselle sijaa. Eivät vielä läheskään kaikki tosi kristityt anna

pyhäkoulutoimelle sille tulevaa arvoa. Moni pitää sitä yhdentekevänä, ehkäpä tarpeettomanakin puuhana. Tämä välinpitämättömyys johtunee useimmissa tapauksissa tietämättömyydestä ja asian tuntemattomuudesta. Valistustyötä on tässä suhteessa tarpeen sekä puhutun että painetun sanan kautta. Seurakunnan kaikki elävät kristityt ovat voitettavat asian puolelle.

Usein pyhäkouluttajat valittavat *lasten vanhempain* olevan heidän pyrkimyksilleen kylmäkiskoiset. Vanhempain suhtautumisesta asiaamme riippuu suuressa määrin työn menestyminen. Pyhäkoulutyötä suosiva vanhin on tehoisa voima viemään sitä eteenpäin. Kohdistettakoon siis tähänkin seikkaan yhä enemmän huomiota. Jos vanhemmat saadaan käsittämään, että pyhäkoulu heidän lapsilleen on todella hyödyllinen, niin he epäilemättä voitetaan asiallemme myötätuntoisiksi. Silloin kodeissa puhutaan rakkaudella pyhäkoulusta ja lapset sieltä innolla rientävät heille järjestettyyn hartaus-
hetkeen.

Opillisesta ja peritystä *sivistyksestä osallisiksi tulleet kristityt* meidän maassamme ottavat vähemmän kuin useimmissa muissa sivistysmaissa osaa pyhäkoulutyöhön. Muualla sivistyneeseen säätyluokkaan kuuluvat, vieläpä huomattavissa yhteiskunta-asemissa olevat kristityt ovat asettuneet pyhäkoulutyötä kannattavien riveihin, monet ollen itse työssä mukana. Meillä valitetaan monin paikoin, että sivistyneet ovat jääneet syrjästä katsojiksi. Tästä on kahtalainen vahinko seurauksena. Työ kärsii kehittyneiden työvoimien puutteesta. Varsinkin suuremmissa liikekeskuksissa kaivataan työlle johtavia ja ulos päin arvoa antavia voimia. Mutta toiseksi kärsii syrjässä pyssyttelijä itse siitä, ettei hän ole mukana Herran työssä, josta hänelle oma-kohtaisestikin koituisi suuri siunaus. Näin ei saa jatkua. Missä tällaisia työvoimia kaivataan ja sopivia henkilöitä likitienoilla on olemassa, käytäköön heitä työhön kutsumassa ja siihen opastamassa. — Toisaalta on tyydytyksellä todettava, että meillä on monta pyhäkouluja, joissa sivistyksen eduista osallisiksi tulleet henkevät kristityt rakkauden lämmittämänä työskentelevät lasten keskuudessa ja että niiden lukumäärä on kasvamassa.

Pyhäkoululasten vuosi vuodelta kasvava lukumäärä seurakunnissamme osottaa myös, että *papistomme* yhä lisääntyvällä harrastuksella on kääntänyt huomionsa tähän seurakunnalliseen työhön. Syystäkin sen tekevät. Onhan kristillinen työ lasten hyväksi seurakunnan juurien hoitamista, jos mikään. Jos lapset laimiin lyödään, silloin seurakunnan tulevaisuus unohdetaan. Kun lapset Herralle voitetaan, rakennetaan seurakuntaelämälle vankka perustus. Papiston lisääntyvästä harrastuksesta on seurauksena, että niiden seurakuntien lukumäärä yhä vähenee, joissa pyhäkoulutyötä ei tehdä ja joissa „se ei ota menestyäkseen“. Kuitenkin, kuten myöhemmin tästä kertomuksesta huomataan, on sellaisiakin seurakuntia vielä olemassa, joissa lasten hartaushetkiä ei ole toimeen herätetty. Siellä täällä puuttuu vielä uskoa asian menestymiseen ja toteutumisen mahdollisuuteen. Ja missä usko puuttuu, siellä ei työtäkään ole. Uskallamme kuitenkin tähänastiseen kehitykseen nähden olla varmat siitä, että ennen pitkää kaikissa Suomen seurakunnissa valmistetaan lapsille tilaisuus Herran päivänä kokoontua heitä varten järjestettyyn sanan harjoitukseen.

Puhuessamme lasten hyväksi tehtyä työtä kannattavista voimista on

vielä mainittava *lapset itse*. »Lasten ja imeväisten suusta sinä itsellesi perustit varustuksen vastustajaisi tähden» sanoo vanhan liiton virren tekijä, ja Herra puolustaa lasten riemuhuutoa pyhäkössä sanoen, että Jumala heidän suustaan on valmistanut itselleen kiitoksen. Kun lasten herkäät sydämet innostuvat Herran hyvydestä ja armosta heitäkin kohtaan, tulee heidän suustaan kiitos ja ylistys kuuluville sellaisella välittömyydellä ja voimalla, että vastustajatkaan eivät voi sitä välinpitämättöminä kuunnella. Moneen kotiin on lasten hartaushetkissä saatu vaikutus sydämiä muuttavana ulottunut, useaan sellaiseenkin kotiin, jonka ovi on ollut suljettu muulle kristilliselle ja seurakunnalliselle vaikutukselle. Lasten esiintyminen kirkoissamme on monasti tuonut sinne hyvin kaivattua lämpöä ja vilkkautta, joka on aikuisiinkin jättänyt pysyvän muiston. On huomattu, että seurakunnan kiitosvirsi on täysiaäninen, vasta kun lapsetkin vienolla tavallaan siihen osaaottavat. Täten on työllä lasten hyväksi merkitys heidän omaan kehitykseensä sekä heidän tietämättään koko seurakunnan elämään nähden.

Molempia näitä tarkotusperiä, nimittäin lasten paras ja seurakuntaelämän elvyttäminen, silmällä pitäen tehdään pyhäkoulu työtä seurakunnissamme.

Tässä työssä on Suomen Pyhäkoulu yhdistys Herran apuun turvaten saanut olla mukana kuluneenkin vuoden aikana.

*

Vuonna 1915 on *pyhäkoulu kokouksia* ja *päiviä* edelleen järjestetty eri seuduilla maattamme. Niillä on tärkeä merkitys harrastuksen herättäjinä runsaslukuisena kokoontuvassa yleisössä. Raamatuntutkistelut, esitelmät, keskustelut ja näytetunnit ovat omansa kehittämään ja virkistämään näihin kokouksiin saapuvia pyhäkoulun pitäjiä ja työn ystäviä. Pyhäkoulun työntekijäin ja kannattajien nimet on merkitty varsinaisten osanottajien luetteloon. Näitä pyhäkoulu päiviä on pidetty: Ruukissa 26—28 p:nä helmikuuta, jolloin oli koossa 75 osanottajaa 6 seurakunnasta; Joensuussa 12—14 p. maalisk. 141 osanottajaa 22 seurakunnasta; Ilmajoella 20—22 p. maalisk. 179 osanott. 7 seurak:sta; Sortavalassa 25—28 p. maalisk.; Tyrvällä 25—28 p. maalisk. 81 osanott, 13 seurak:sta; Tampereella 9—11 p. huhtik. 185 osanott. 18 seurak:sta; Viipurissa 13—16 p. toukok. 164 osanott. 34 seurak:sta; vuosijuhla Tuusulassa 18—20 p. kesäk. 134 osanott. 33 seurak:sta; kesäjuhla Inkeröisissä 24—27 p. kesäk. 244 osanott. 27 seurak:sta; Ähtärissä 21—22 p. elok.; Mäntyharjussa 28—29 p. elok.; Oulussa 25—27 p. syysk. 104 osanott. 14 seurak:sta; Savonlinnassa 1—3 p. lokak. 172 osanott. 21 seurak:sta; Helsingissä 11, 12 p. lokak. 114 osanott. 44 seurak:sta; Kannuksessa 28—30 p. marrask. 110 osanott. 9 seurak:sta. Siis 15 pyhäkoulu kokousta, joissa kahdestatoista oli yhteensä 1,703 pyhäkoulun varsinaista työntekijää ja ystävää 248 seurakunnasta.

Esitelmä- ja keskusteluaineista, jotka ovat olleet kokousten ohjelmistossa mainittakoon seuraavat: pyhäkoulun perustava merkitys; miten saada useimmat lapset pyhäkouluopetuksesta osallisiksi? miten saada vanhemmat myöhtuntoisiksi pyhäkoulua kohtaan? mitä meillä on lapsista opittavaa? pyhä-

koulunopettaja ja raamattu; yhdenmukaisuudesta eri seurakuntien pyhäkoulu-työssä; pyhäkoulunopettajan kutsumus; pyhäkoulu ja nuoriso; pyhäkoulu kautta vuoden; kirjallisuudesta ja lehdistä; kotioipinoista; miten lapset ovat saatettavat Jeesuksen luo? työ entisten pyhäkoululasten hyväksi; pyhäkoulun opettajien valitseminen; kansankirkon tehtävä lapsiin nähden; vaikeuksista; kurinpidosta; tarkkaavaisuudesta; pyhäkoulu ja seurakunta; havainnollisuudesta; miten saada pyhäkoulu lapsille mieluisaksi? pyhäkoulunopettaja koulussa ja sen ulkopuolella; lasten johtaminen hengen piiriin; pyhäkoulun merkitys lasten hengelliselle kehitykselle; työntekijäin kasvatamisesta seurakunnalle; työilosta; hengellisen elämän viholliset; lapsielun tutkimus pyhäkoulussa; lapsielun ensimmäisistä kehitystasteista; valmistuskokouksista; miten lasten varhaisimmilla kehitystasteilla on opetettava, jotta opetus olisi tarkotustaan vastaava ja koituisi lapselle hyödyksi? seurakuntatietoisuus; laulu; koti; pyhäkoulu ja pakanalähetys; arkikoulu ja pyhäkoulu; mikä innostaa työssä? tarvitseeko nykyaika pyhäkoulua? hätä alaikäismaailmassa; pyhäkoulu läskykoulu vai hartaushetkikö? pyhäkoulu kotikasvatuksen täydentäjänä; pyhäkoulunopettajan ominaisuuksista; pyhäkoulutyötavoista eri maissa; pyhäkoulunopettajan palkka; Paavali Jumalan valtakunnan työntekijänä; kansankirkkomme ja kansansivistys; olisiko hyödyllistä ottaa pyhäkouluissamme käytäntöön eräänlaiset päästötodistukset? rukouksesta; mitä hyötyä on pyhäkoulunopettajalla työstään? lapsielutieteellisiä näkökohtia pyhäkoulussa; pyhäkoulun asema kirkollisessa lasten opetuksessa; opiskeleva nuoriso pyhäkoulun edistäjänä; eläinsuojeluksen merkitys kasvatukselle.

Kuten edellä olevasta luettelosta ilmenee, on työtä lasten hyväksi monipuolisesti valaistu, on käsitelty työn kanssa läheisessä yhteydessä olevia kysymyksiä työntekijäin näköpiirin laajentamiseksi ja huomiota kiinnitetty työn sielutieteelliseen puoleen pyhäkouluttajien opastamiseksi lapsielun tuntemiseen, jotta opetus yhä enemmän sovellettaisiin lapsen henkisiä kykyjä ja tarpeita vastaavaksi. Tärkeänä on pidetty johtamista raamatun. On annettu näytteitä havainnollisesta opetuksesta raamatullisten kuvain avulla.

Kokousten ohjelmia on suurella määrällä rikastuttanut se, ettei ole tahdottu rajoittaa pyytämään ainoastaan muutamien harvojen puhujien avustusta, vaan on käännytty kunkin paikkakunnan papiston ja muiden pyhäkoulun ystävien puoleen. Näiltä onkin saatu aulista ja arvokasta apua saarnojen, raamatuntutkimusten, esitelmien ja näytetuntien muodossa.

Tämän seikan todistamiseksi ja lausuaksemme kiitoksemme saadusta kannatuksesta saanemme seuraavassa luetella kokousten *puhujat*:

Rovasti A. Aarnisalo, past. A. Ahonen, khra K. Airas, past. Elis Alanen, rov. Y. Alanen, khra H. Autero, tuomiorov. A. Auvinen, khra E. Borg, rov. N. Borg, opettaja O. Braxen, rov. E. Öleve, opett. A. Erikäinen, khra E. V. Elovaara, rakennusmestari J. Fahler, opettajat Rauha Finnberg ja Hanna Frilander, khra K. E. Forss, past. L. Gummerus, past. E. Hackman, khra K. Hallio, rov. K. A. Heikel, past. O. Heikel, pyhäk. pitäjä J. Heilala, past. Juho Heininen, op. Ruusu Heininen, khra J. Heino, pyhäk. pitäjä Heiskanen, rouva Helenius, henkikirjoittaja O. Hellemaa, op. Berta

Hermanson, pastorit E. Honkala ja P. Hyttinen, neiti E. Hällström, toht. L. Ingman, tohtorinna Matilda Ingman, rovastit J. Jalkanen, K. R. Jauhiainen ja K. F. Järnefelt, op. Maritta Kaakinen, tohtorit Erkki Kaila ja L. Kaila, maist. L. Kalliala, pastorit J. E. Kallio ja O. Kanervo, op. Maiju Kantele, khrat Max Katavisto, E. Kilpeläinen ja K. J. Kivekäs, pyhäk. pitäjä M. Kivistö, op. Koskenniska, past. K. Kostia, op. Alina Kotikoski, pastorit N. J. Laamanen ja G. J. Laasonen, rouva L. Lahti, past. T. Vilh. Laine, opettajat Fanni Laitakari ja J. Lakari, rehtori F. O. Lampola, past. J. Lauronen, past. rouva Maritta Lauronen, khra A. V. Leikkonen, past. B. M. Liukku, esittelijäsiht. Y. Loimaranta, past. V. Louhivuori, tuomiorov. E. Lönnrot, toht. J. A. Maunu, khra J. N. Merenheimo, yliopp. U. Murén, past. H. Mustakallio, khra Joos. Mustakallio, pyhäk.pitäjä Neiman, past. F. Nordlund, diakonissalaitoksen joht. U. B. Nordström, khra E. O. Ojala, diak. Frit. Ojansuu, rov. K. M. Olander, past. Auk. Oravala, past. O. Hj. Pakarainen, khra E. V. Pakkala, past. F. A. Penttinen, rov. T. N. v. Pfaler, pastorit J. S. H. Pihlmaa, E. Pirinen, A. J. Pulkkinen ja Y. Puolanne, op. Hellä Putkinen, pastorit A. Pärnänen ja E. Pöyry, past. R. Rainio, lehtori Gunnel Rancken, op. N. Rantanen, neiti Roni, pastorit O. Ronimus ja A. Roschier, toht. M. Ruuth, pastorit A. Rätty, A. K. Saarela, J. K. Saarento ja A. H. Saarnio, khra V. Salminen, pyhäk.pitäjä Salo, past. H. J. Sälökangas, khra Fr. E. Salokas, past. A. Santavuori, rov. R. Saraste, rov. J. A. Sarkkila, op. Hanna Saukkonen, khrat H. V. Selin ja A. Siivonen, lääninrov. S. Soriola, khra Hj. Svanberg, op. Mimmi Södervall, kansanop. joht. S. I. Söyrinki, past. V. Tanskanen, rov. G. A. Taube, op. Saimi Tolvanen, tireht. H. Tunkelo, lähetyssaarn. I. Tuominen, pastorit T. Tuovinen ja E. J. Turtiainen, tohtorinna A. Trygg-Helenius, khra G. Törnvall, rouva C. Ullner, op. Fanni Uutila, talokas M. Uusimäki, pastorit S. V. Vaarantaus, ja A. Vallenius, lääninrov. K. Varmavuori, khrat U. Vegelius ja K. T. Vihtinen, diak. T. Viikuna, khra E. Virkkula, toht. P. Virkkunen, khrat Jalm. Vuorela ja Juhani Vuorinen.

Huomattava oli varsinkin Helsingissä pidetty kokous. Siihen oli kutsuttu pappeja, papinrouvia ja opiskelevaa nuorisoa. Tähän tarjoutui hyvä tilaisuus, kun pääkaupungissa samalla viikolla pidettiin yleinen pappeinkokous ja samoina päivinä papinemäntien kokous. Kun kokous pidettiin lukukauden aikana, toivottiin papiksi aikovien ylioppilaiden ja muiden kristillistä toimintaa harrastavien opiskelijain myöskin ottavan siihen osaa. Olihan sitäpaitsi toivottavaa, että pääkaupungin pyhäkoulunopettajat ja ystävät runsaslukuisina olisivat mukana. Toiveet toteutuivatkin ilahuttavalla tavalla. Useat saman viikon kokouksiin aikovat olivat järjestäneet matkansa niin, että saapuivat päivää aikaisemmin ollen mukana pyhäkoulukokouksessa.

Eniten mielenkiintoa herättivät tässä kokouksessa kysymykset: 1) eikö seurakunnallisen työn lasten ja nuorien hyväksi tulisi jatkaa keskeytmättä, ja miten se tapahtuu? ja 2) opiskeleva nuoriso pyhäkoulun edistäjänä.

Keskustelu edellisestä kysymyksestä johti siihen, että kokous päätti kehottaa Pyhäkouluyhdistyksen ja Nuorten kristillisten yhdistysten liiton toimikuntia asettamaan yhteisen valiokunnan käsillä olevaa kysymystä harkitsemaan ja työsuunnitelmaa laatimaan alustuksissa ja keskustelussa lausuttuja toivomuksia huomioon ottamalla.

Mainittuun valiokuntaan valitsi sittemmin N. M. K. Y:n liiton toimikunta khra A. W. Kuusiston ja past. V. Louhivuoren ja Pyhäkouluyhdistyksen toimikunta opettajatar Berta Hermansonin ja khra K. J. Kivekkään. Valiokunta on kokoontunut kuluvan vuoden aikana, ja sen työ ei ole vielä päättynyt.

Toisen kysymyksen johdosta kokous päätti lausua Pyhäkouluyhdistyksen toimikunnalle toivomuksen, että se ryhtyisi neuvotteluun teologisen opettajatiiedekunnan kanssa siitä, mitenkä papiksi aikovien ylioppilaiden osanotto pyhäkoulutyöhön saataisiin säännölliseksi.

Päätettiin niinkään lausua Pyhäkouluyhdistyksen toimikunnan kautta toivomus teologiselle ylioppilas-tiedekunnalle, että se kehottaisi jäseniään pyhäkoulutyöhön.

Jo ennen Helsingin kokousta oli nuorisokymys tuontuostakin ollut pyhäkoulupäivien ohjelmassa. Niinpä oli kysymys, mitä pyhäkoulunopettaja voisi tehdä entisten oppilaittensa hyväksi vilkkaan keskustelun alaisena Tuusulassa pidetyssä vuosijuhlissa ja Inkeröisten kesäjuhlassa. Kävi selville, että pyhäkoulussa käyneen varttuneemman nuorison kohtalo on painavana monen pyhäkoulunopettajan sydämellä. Mainittiin useita työtapoja, joita pyhäkoulunopettajien olisi käytettävä voidakseen edelleen vaikuttaa siihen nuorisoon, joka on heidän pyhäkouluissaan käynyt. Nuorisoa olisi koottava tilaisuuksiin, joissa he saisivat suorittaa ohjelmaa ja ohjattava otta-
maan osaa Jumalan valtakunnan työhön. Seurakunnissa on valmistettava tilaisuutta nuorille työskentelyyn seurakunnan hyväksi.

Tässä yhteydessä mainittakoon Tyrvään kokouksen hyväksymä ponsilause: *Uskovien kristittyjen on enemmän kuin tähän asti noudatettava apostolin sanoja 1 Piet 2: 9. kuninkaallisesta pappeudesta, silloin tulee entisistä pyhäkoululapsista huolta pidetyksi.*

Keskusteltaessa, miten pyhäkoulunopettajia saadaan seurakunnalle, on pidetty tärkeänä nuorien voimien kasvattamista pyhäkoulun työväinolle, jotta vanhain poistuessa aina uusia työntekijöitä astuisi heidän tilalleen.

Vielä on mainittava pari asiaa, joita pyhäkoulukokoukset pitivät niin tärkeinä, että niistäkin keskustelun päätökseksi laadittiin lausunnot, jotka yksimielisesti hyväksyttiin.

Kaikin tahoin ei olla selvillä siitä, mitä pyhäkoulu oikeastaan on. Moneen on näet juurtunut ajatus, että pyhäkoulu on tilaisuus, jossa lapsien lukutaitoa harjoitetaan ja jossa kristinopin oppikirjoista annettuja kotitehtäviä kuulustellaan, ja kun lapset käyvät arkikouluja, joissa heillä on yllin kyllin työtä, katsotaan ettei heitä sovi enään rasittaa vaatimalla pyhäkoulusakin käymään. Aikoinaan on pyhäkoululla meidän maassamme ollut tärkeä merkitys luettamistilaisuutena. Onhan se siten pitänyt vireillä lasten lukua ja ollut vanhemmille hyvänä apuna lukutaidon harjoittajana. Mutta jos sille kannalle jäädään, tulee pyhäkoulu pian mahdottomaksi, sillä oikeutettu on vaatimus, että lasten, jotka arkipäivin koulussa käyvät, tulee saada viettää työstä vapaata lepopäivää. Heille tulee pyhäkoulun olla virkistyshetki vietettynä Jumalan sanan virvoittavien vesilähteiden ääressä, rukouksen ja veisuun ohessa. Niiltäkään lapsilta, jotka eivät kouluja käy, ei ole oikeus riistää tällaisen juhlahetken siunaus. Sillä antamalla heidänkin iloisina, ar-

kailematta ja ilman läksyjen taakkaa tulla lasten hartaushetkeen, heissä parhaiten herätetään harrastusta ja rakkautta kristinopin totuuteen. Ja jos onnistutaan tämä harrastus herättämään, on kodin työtä enemmän helpotettu kuin pelkällä läksyttämällä sillä silloin lapsi omasta halustaankin käy kirjaan käsiksi. Joka tapauksessa on siis hartaudellinen puoli pidettävä pyhäkoulussa pääasiana, mutta hartaus niin ymmärrettyä, ettei se ole pelkkää tunteen viljelyä, vaan raamatullisten totuuksien sydämiin istuttamista. Näin käsitettynä pyhäkoulu ei suinkaan syrjäytä tietojen jakamista, sillä sydämen halulla vastaanotetut opetukset parhaiten muistissakin säilyvät. Missä pyhäkoulua näin pidetään ja katsotaan voitavan sen jumalanpalvelusluonnetta syrjäyttämättä lapsille annettuja kotitehtäviä luettaa, olkoon se kernaasti sallittu, edellyttäen, että lapset eivät käy arkikoulua.

Tähän suuntaan käykin pyhäkoulun kehitys maassamme ja siten edelleen kehitettynä sillä aina tulee olemaan tärkeä merkitys seurakuntaelämässämme, silloinkin kun yleisen oppivelvollisuuden voimaan astuttua kaikki lapset käyvät arkikoulua.

Tästä asiasta keskusteltiin m. m. Ilmajoen ja Tyrvään pyhäkoulupäivillä. Edellinen kokous hyväksyi seuraavan loppulausunnon:

Pyhäkoulu on lapsia varten pyhäpäivänä järjestetty tilaisuus-lasten hengellisen elämän rakentamista varten, jotta he säilyisivät Herralle Jeesukselle.

Tyrvään kokous oli yksimielinen siitä, että *pyhäkoulu on hartaushetki, jonka tarkoitus on lasten hengellisen elämän ravitseminen Jumalan sanalla.*

Missä vanhemmat tahtovat ja arkikoulua ei ole, annettakoon lapsille raamatunhistoriasta ja katkismuksesta kotilukemista, jota seuraavalla kerralla kuulustellaan.

Toinen asia, josta vielä on mainittava, on pakanalähetys. Siitä keskusteltiin Tampereen kokouksessa ja lausuttiin suotavaksi, että *pyhäkoulunopettajat pyytävät perehtyä lähetystoimeen ja erittäinkin Suomen kirkon lähetystyöhön. Niinikään on pyrittävä siihen, että pyhäkoulussa lähetysasia säännöllisesti otetaan käsiteltäväksi.*

Pyhäkoulupäiväksi muodstui alkukoulunopettajien Korpikoti nimisessä kesälepolassa 11 p. heinäk. pidetty kokous, jonka johtaja K. Verkko oli järjestänyt ja sinne kutsunut Pyhäkouluyhdistyksen edustajan. Pyhäkouluasiasta keskusteltiin innokkaasti. Saapuvilla olevalle lukuisalle alkukoulutajaparvelle oli pyhäkoulu tunnettu. Useat ovat työssä mukana. *Katsottiin alku- ja pyhäkoululle olevan molemmin puolin hyötyä yhteistoiminnasta, jonka tähden se pidettiin suotavana.*

Yhä useammista seurakunnista on papiston toimesta rahallisesti avustettu pyhäkoulunpitäjiä kokouksiin. Epäilemättä siihen tarkotukseen käytetyt varat tulevat runsaasti korvatuiksi sen henkisen virkistymisen ja asiaan syventymisen kautta, jonka avun saanut tuo mukansa työhön seurakunnan lasten hyväksi.

Pyhäkoulun neuvojien seurakunnissa käynnit ovat yleensä järjestetyt siten, että he ovat viipyneet muutamia päiviä kussakin seurakunnassa pitäen kokouksia kylissä. Niinpä on useassa seurakunnassa työskennelty viikon päivät jopa toistakin viikkoa, joten monen seurakunnan äärimmäisetkin kulmakunnat ovat tulleet käydyiksi. Usein on kokouksia, kun etäisyy-

suhteet ovat sallineet, pidetty päivän kuluessa kolmessa eri paikassa. On myöskin käyty lyhyemmällä käynnellä seurakunnissa, jolloin on pidetty saarna kirkossa, tai esitelmä ja pyhäkouluhetki jossakussa kokoushuoneessa. Näin on vuoden kuluessa työskennelty 176 seurakunnassa.

Pyhäkoululehdet. Tärkeinä välineinä harrastuksen herättämisessä ja pyhäkoulun työvoimien kehittämisessä on pyhäkoululehtiä pidettävä. Yhdistyksen lehtien tilaajamäärä on entisestään tuntuvasti kasvanut ja tätä kasvamista jatkuu edelleen, mutta pitkä askel on kuitenkin vielä päämäärään, jota lehtien toimitus tavoittaa, nim. että Pyhäkoululehti tilattaisiin kuhunkin pyhäkouluun vieläpä jokaiselle pyhäkoulunopettajalle ja että Lasten Pyhäkoululehti tulisi jokaiseen kotiin, josta lapsia käy pyhäkoulussa. Pyhäkoululehdellä oli tilaajia 3,700 (painos edell. v. 3,500), Lasten Pyhäkoululehteä tilattiin 13,000 (painos e. v. 10,500), Söndagsskolbladetia levisi 1,000 (painos e. v. 700) ja Barnens Söndagsskolbladia 8,000 (painos e. v. 4,500). Verrattakoon näihin lukuihin, että Suomen pyhäkoulunopettajia on lähes parikymmentätuhatta ja pyhäkoululapset luetaan sadoin tuhansin! Useassa seurakunnassa on papiston ja pyhäkoulunystävien toimesta otettu tavaksi kustantaa pyhäkoulu- tai kirkonrahaston varoilla Pyhäkoululehti jokaiselle seurakunnan pyhäkoulunopettajalle. Lasten Pyhäkoululehti on toimitettu lapsille joko puolella maksulla tai toisin paikoin kokonaan lahjaksi. Toivottavasti tämä tapa tulee yhä yleisemmäksi.

Kirjallisuus. Suomen lähetysseuran kanssa yhdistys on kustantanut kirkkoherra J. W. Vallinheimon kirjoittaman kirjan „Pyhäkoulu ja suuri lähetystehtävä“. Kustannettu on myöskin lehtori V. A. Heikinheimon kirjanen „Uskonelämä lapsen sydämessä“, uusi painos J. F. Ranken kirjasta „Lapsen ensimmäinen opetus Jumalan sanassa“, kirjanen „Metsäviikunapuu“ sekä rouva Constance Ullnerin ruotsinkielinen kirjanen, joka on sittemmin ilmestynyt ylioppilas Hertta Enkvistin suomentamana varustettuna nimellä „Eläinsuojeluksen merkitys kasvatukselle“. Kirjasiin on luettava myös joululehti „Lasten Joulukirkko“ ja ruotsinkielinen „Barnens Jultidning“.

Neiti Mandi Parkkali, Viipurista, lahjoitti ykdistykselle kokoelman suomentamia kristillisiä kertomuksia lapsille. Kokoelma on kuluvana vuonna julkaistu pieninä kirjaisina.

Pyhäkouluharrastuksen kasvaminen on ilmennyt myös kirjallisuuden lisääntyvässä menekissä. Varsinkin on yhdistyksen ennen painattamilla vaatimattomilla raamatullisilla kuvasarjoilla ollut hyvä menekki.

Kotiopinnot. Pyhäkoulunopettajien kotiopinnoilla tulee epäilemättä olemaan tärkeä merkitys pyhäkoulutoimen kehityksessä. Edellisenä vuonna laadittua lukuohjelmaa on eri taboilla alettu noudattaa ja on yhdistykseltä tilattu ohjelmassa lueteltua kirjallisuutta. Joitakuita todistuksia on jo jaettu ensi ennätyksen suorittaneille.

Yhdistyksen *taloudellinen tila* näkyy taulukoista siv. 13—14. Huolimatta hintojen kohoamisesta joka alalla on ilman suurempia vaikeuksia suoriututtu, joutumatta taloudelliseen pulaan. On edelleen saatu nauttia valtiopuolapäärahallisen kannatuksen ja rautatievapaalippujen muodossa. Yhdistyksellä on myös yksi kirkoissa koottava vuosikolehti, jonka määrä toivottavasti kohoaa sikäli kuin seurakunnat alkavat panna enemmän arvoa kristilliselle

työlle lasten hyväksi. — Useilta yksityisiltä kansalaisilta on saatu vastaanottaa tuntuvia lahjoituksia työn tukemiseksi.

Vuosikokouksessa, joka pidettiin Tuusulan kansanopistossa 19 p:nä kesäkuuta myönnettiin toimikunnalle ja rahastonhoitajalle tilivapaus.

Toimikunta. Eroamisvuorossa olleet toimikunnan jäsenet neidit Berta Hermanson ja Maiju Kantele ja teologian tohtori P. Virkkunen valittiin vuosikokouksessa uudestaan toimikuntaan ja uudeksi jäseneksi valittiin kirkkoherra E. V. Pakkala. — Tilintarkastajiksi tulivat teol. toht. M. Ruuth ja maist. K. K. Aro.

Toimikuntaan ovat vuoden kuluessa kuuluneet: toht. L. Ingman puheenjohtajana, kansakoulujen tarkastaja A. Haapanen varapuheenjohtajana, opettajattaret Berta Hermanson ja Maiju Kantele, kirkkohra K. J. Kivekäs, johtajatar Victoria Laurell, kirkkohra E. V. Pakkala, teol. toht. P. Virkkunen ja vapaaherra K. A. Vrede.

Eroamisvuorossa v. 1916 ovat Laurell, Pakkala ja Vrede.

Yhdistyksen vakinaisina *työntekijöinä* ovat olleet kirkkohra K. J. Kivekäs sihteerinä taloudenhoitajana ja lehtien päätoimittajana, neiti B. Hermanson ruotsinkielisten lehtien toimittajana ja varsinkin ruotsinkielisen työn edistäjänä, diakoonit T. Vilku ja Frit. Ojansuu matka-asiamiehenä ja pyhäkoulunneuvoina. Tämän vuoden alusta siirtyi diak. Ojansuu takaisin Suomen kirkon sisälähetysseuran palvelukseen.

Yhdistystä ovat auttaneet matkustamalla seurakunnissa yhdistyksen edustajina ja tilapäisinä matka-asiamiehinä toiset pitemmän toiset lyhyemmän ajan seuraavat nim. kirkkohra H. A. Autero, pastorit Erikäinen, K. O. Haario ja E. Hackman, diakooni A. Huttunen, past. J. E. Kallio, jumaluisopin ylioppilas U. Murén ja kirkkohra K. F. Vihtinen.

Vuodun 1915 alussa siirrettiin yhdistyksen kirjavarasto ja toimisto Helsinkiin, jossa myös lehdet toimitetaan ja painetaan.

Paikallisyhdistysten vuosikertomukset ovat tavallisuuden mukaan tämän julkaisun loppupuolella. Niissä varjot ja valot vaihtelevat, kuten elämässä yleensä. On tiedonantoja taantumisesta ja laimeudesta työssä, on myös ilahuttavia edistyksen merkkejä todettavina.

Eräässä kertomuksessa toivottaisiin enemmän innostusta lasten ja seurakunnan puolelta ja ilmoitetaan, että lasten lukumäärä on vähentynyt. Samansuuntaisia tiedonantoja on muualtakin lähetetty, onpa jonkun seurakunnan jossakin piirissä pyhäkoulu täytynyt lopettaakin lasten puutteen takia. Syytä laimenemiseen voi olla useita. Opettajat näyttävät syyttävän itseään. He ovat varmaankin silloin oikein alkaneet parannuspuuhansa. Jos näemme vian vaan muissa, emmekä itsessämme, ei ole suurta toivoa käänteestä parempaan päin. Mutta jos vaadimme itseltämme, harrastamme myös edistystä opettamisen taidossa. On tärkeätä, että pyhäkoulunpitäjä pyytää perehtyä lapsen sieluelämään, voidakseen järjestää hartaushetken siten, että hän saa lasten mielenkiinnon heräämään. Tätä alaa koskevaa kirjallisuutta on meillä jo jonkun verran käytettävänä. Samoin on opetustoimeen valmistumattoman

syitä perehtyä opetusopilliseen kirjallisuuteen, jota niinkään on olemassa, nimenomaan pyhäkoulunopettajille tarkotettua. Yleensä onkin pyhäkoulunopettajien kehittämisestä huolehdittava, jos mieli saada työ ajanpitkään menestymään. Tätä onkin silmällä pidetty monessa yhdistyksessä. On säännöllisesti pidetty harjoituskokouksia useissa kerran kuussa ja pidetään niitä tärkeinä ja virkistävinä, toisissa melkein joka kuukausi, joka toinen viikko, 10 tai 11 kertaa vuodessa eri puolilla pitää j. n. e. On toisia paikkoja, joissa ei ole ensinkään harjoituskokouksia pidetty.

Kerrotaan työn edistymisestä, joka ilmeni lasten lukumäärän lisääntymisessä ja harrastuksen juurtumisessa ja toiminnan vireydessä. Lasten lukumäärä on muutamain paikoin sitenkin saatu lisääntymään, että on veloitettu rippikouluun aikovia käymään pyhäkoulua.

Toiminnan vilkastuttamista ja lasten innostamista ovat omansa vaikuttamaan kävelyretket luonnon helmaan. Niitä olisi syytä yleisemminkin panna toimeen varsinkin kaupunkilapsille, mutta maaseuduillakin. Laulu ja sananharjoitus luonnon helmassa yhdessä reippaan retkeilyn kanssa virkistää mieltä ja on kaikinpuoliseksi terveydeksi. Luonto tarjoaa paljon aineksia opettaviin vertauksiin ja liikkuminen luonnonihaniemien maisemien keskellä herättää rakkautta isänmaahan.

Huomattava on Suomenjoella koeteltu toimintatapa. Yhdistys on kustantanut erään jäsenensä matkat seurakunnan eri pyhäkoulupiireihin. Matkan tarkoitus on ollut toiminnan virkistäminen eri piireissä.

Lasten Pyhäkoululehden hankkiminen lapsille on huomattavasti innostanut lapsia ja kiinnittänyt heitä pyhäkouluun (Oulu). Tätä sekä Lasten Joulukirkkoa on edelleen levitetty joko siten, että lehdet ovat osaksi tai kokonaan pyhäkoulunrahaston varoilla hankittu tai siten että lapset ovat niitä tilanneet.

Pyhäkoulunpitäjien kehittämiseksi on lainakirjastoja olemassa tai päätetty perustaa. Pyhäkoululehti on tilattu kirkonrahaston, pyhäkoulurahaston tai seurakunnan muilla varoilla kuhunkin pyhäkouluun. Kotiopintojen harjoittamiseen on ilmoitauduttu.

Pyhäkouluttajien kehittämisestä on pidetty myös siten huolta, että heitä on avustettu pyhäkoulupäiville.

Hiippakuntien pyhäkoulutilasto vuodelta 1915 on sivuilla 15 ja 16. Jotta tämä tilasto todella antaisi kuvan siitä, millä kannalla pyhäkoulutoimi on eri hiippakunnissa ja niiden rovastikunnissa, on taulukkoihin otettu, paljonko pyhäkoulussa käyviä lapsia on jokaista tuhatta asukasta kohden. On merkitty seurakuntien lukumäärä ja monessako pidetään tarkastuksia ja harjoituskokouksia. Turun hiippakunnassa ovat seuraavat seurakunnat sellaisia, joissa ei pyhäkoulua pidetä, nim.: Kakskerta, Kuusisto, Geta, Sund, Hammarland, Föglö, Sottunga, Kōkär ja Petalahti, Kuopion hiippakunnassa Vihanti, Revolahi, Kajaanin maaseurakunta, Tervola, Muonio, Enontekiö, Utsjoki ja Inari. Pyhäkoululasten lukumäärä on lisääntynyt edellisestä vuodesta noin 9,000 ja opettajien 685. Koko oppilasluvu oli 194,468 — edellisenä v. 185,470 — pyhäkoulunopettajia oli 17,914 — edellisenä 17,229.

Kolehtitilastosta näkyy yhdistyksen hyväksi tullut uhraavaisuus.

Elon Herra tahtoo työssään käyttää uskollisia työntekijöitä. Tällaisia elomiehiiä uskomme olevan monta Suomen seurakunnissa pyhäkoulunkin elovainiolla. Heidän apunaan on Pyhäkouluyhdistys pyytänyt olla. Suokoon Herra siunauksensa tehdyille työlle, jotta se koituisi onneksi monelle Suomen lapselle ja heidän kauttaan koko isänmaallemme. Olkoon Hän edelleen kanssamme työssä.

Suomen Pyhäkouluyhdistyksen Toimikunnan puolesta:

Lauri Ingman,

puheenjohtaja.

Kaarlo Joos. Kivekäs,

sihteeri.

Tili Suomen Pyhäkouluyhdistyksen tuloista ja menoista vuonna 1915.

	1915		1915		1915		1915		1915	
	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.
<i>Tulot vuoden kuluessa:</i>										
1915 Joulukuun 31										
Valtioapu	5,000	—	5,000	—						
Jäsenmaksuja	1,225	25								
Kolehteja ja m. lahjoja	8,234	27	9,459	52						
Tuloa kustannusliikkeestä:										
lehdistä	10,040	23								
lahjoituksia	2,588	66	12,628	89						
kirjoista			14,022	45						
Vuosituloja yhteensä			41,110	86						
Menoja yli tulojen			4,575	58						
Smk.			45,686	44						
<i>Menet vuoden kuluessa:</i>										
1915 Joulukuun 31										
Palkkoja	15,691	48								
Matkakustannuksia	1,797	92								
Toimistokustannuksia	1,245	25								
Sekalaisia menoja	1,772	10	20,506	75						
Poistoja kirjastosta:										
klisheistä ja kirjastosta	218	30								
Poistoja vanhoista kirja- ja lehtisaatavista	2,101	03								
Menoja kustannusliikkeistä:										
lehdistä									11,556	96
kirjoista									11,303	40
Smk.									45,686	44

Suomen Pyhäkouluyhdistyksen taloudellinen tila joulukuun 31 p. 1915.

Joulukuun 31. 1915.	Rahaa kassassa	1,935: 12	
” ” ”	O. Y. Kotimaan 3 osaketta	300:—	
” ” ”	Kirjasto	84: 65	
” ” ”	Pyhäk:opettajain lahjakirjasto	10:—	
” ” ”	Rovasti Borgin englanninkielinen lahjakirjasto	8: 60	103: 25
” ” ”	Klischëevarasto	100:—	
” ” ”	Toimistokalusto	264: 50	364: 50
” ” ”	Kirjavarasto	13,189: 35	
” ” ”	Ulkona olevia saatavia:		
” ” ”	kirjoista	1,118: 40	14,307: 75
” ” ”	suom. lehdistä	660: 74	
” ” ”	ruots. lehdistä	54: 75	715: 49
” ” ”	Vanhoja kirja- ja lehtisaatavia	2,222: 19	
		Smk. 19,948: 30	
Joulukuun 31. 1915. Yhdistyksen velka:			
	Suorittamattomia laskuja	4,855: 50	
	Puhdas pääoma	15,092: 80	19,948: 30
		Smk. 19,948: 30	

Helsingissä, 28 p. huhtikuuta 1916.

Kaarlo Joos. Kivekäs.

Pyhäkoulutilasto v. 1915.

Turun arkkihiippakunta.

Rovastikunnat	Seurakuntia	Väkiluku 31/12 1912	Pyhäkouluja	Opetajia	Oppilaita	Oppil. tuhatta asukasta kohhti	Monessako seurak. pidetty		Vuosi-kolehti	
							tarkas-tuksia	harjoituskouksia	mk.	p.
1. Turun tuomiorovastikunta	20	105,892	117	238	5,361	50,6	13	7	131	49
2. Mynämäen rovastikunta	13	28,788	99	203	2,065	71,7	12	6	70	25
3. Vehmaan „	16	53,640	145	269	3,523	65,6	11	11	114	23
4. Porin alinen „	15	85,928	103	187	2,767	32,2	13	5	85	54
5. Porin ylinen „	12	55,332	129	248	2,947	53,3	10	5	66	08
6. Tyrvään „	16	88,857	268	589	5,810	65,4	14	7	82	59
7. Perniön „	20	55,790	205	414	4,589	82,2	15	8	98	79
8. Ahvenanmaan „	16	26,733	29	45	577	21,6	5	2	44	74
9. Vaasan alinen „	20	110,102	199	397	5,473	49,7	15	5	104	58
10. Vaasan ylinen „	11	96,217	178	375	4,738	49,2	9	5	107	37
11. Pietarsaaren „	12	50,418	114	270	3,463	68,7	7	5	74	14
12. Lapuan „	15	90,980	348	569	5,787	63,6	14	7	41	65
13. Kokkolan „	16	54,663	260	530	4,772	87,3	11	6	97	16
Koko hiippakunta	202	903,340	2,194	4,334	51,872	58,4	149	79	1,118	61

Kuopion hiippakunta.

Rovastikunnat	Seurakuntia	Väkiluku 31/12 1915	Pyhäkouluja	Opetajia	Oppilaita	Oppil. tuhatta asukasta kohhti	Monessako seurak. pidetty		Vuosi-kolehti	
							tarkas-tuksia	harjoituskouksia	mk.	p.
1. Oulun tuomiorovastikunta	18	100,944	206	434	4,422	43,8	14	7	57	25
2. Raahen rovastikunta . . .	13	37,526	94	214	2,060	54,9	10	3	24	67
3. Kalajoen „	14	77,267	357	796	5,393	69,8	11	9	58	37
4. Kuopion „	11	106,206	500	812	12,106	114	9	10	48	81
5. Iisalmen „	10	83,224	372	561	6,825	82	9	7	37	84
6. Kajaanin „	11	52,706	230	391	2,970	56,4	6	1	8	28
7. Kemin „	13	76,925	60	92	1,337	17,3	10	4	41	25
8. Lapin „	6	15,547	20	25	380	24,4	—	—	2	95
Koko hiippakunta	96	550,345	1,839	3,325	35,493	64,5	69	41	279	42

Porvoon hiippakunta.

Rovastikunnat.	Seurakuntia	Väkiluku	Pyhäkouluja	Opetajia	Oppilaita	Oppilaita kutakin 1,000 asuk. kohta	Monessako seurak. pidetty		Vuosi- kolehti	
							tarkas- tuksia	harjoitus kokouk- sia	mk.	p.
1. Porvoon tuomiorovastikunta	11	61,276	114	179	2,045	33,4	6	6	77	18
2. Helsingin rovastikunta	8	187,518	34	174	3,645	19,4	—	6	216	86
3. Tuusulan	5	51,459	105	171	1,901	36,9	4	3	26	93
4. Iitin	7	43,466	154	440	3,401	78,2	7	7	42	14
5. Hollolan	9	57,646	196	410	4,448	77,2	9	5	24	85
6. Jyväskylän	10	66,257	223	337	4,508	68	10	8	37	92
7. Saarijärven	8	46,464	139	210	3,259	70,1	8	3	9	43
8. Ruoveden	9	58,794	162	266	2,860	48,6	8	3	57	94
9. Oriveden	6	20,109	74	131	1,518	75,5	6	4	28	49
10. Tampereen	9	91,026	105	190	2,762	30,3	8	3	198	97
11. Hämeenlinnan	12	56,405	100	244	1,981	35,1	6	3	53	85
12. Tammelan	9	55,093	133	270	2,677	48,6	9	5	48	34
13. Lohjan	7	33,436	67	132	1,426	42,6	6	2	49	41
14. Raaseporin	12	51,764	66	84	1,640	31,6	9	6	63	11
Koko hiippakunta	112	880,713	1,672	3,238	38,071	43,2	96	64	935	42

Savonlinnan hiippakunta.

Rovastikunnat.	Seurakuntia	Väkiluku	Pyhäkouluja	Opetajia	Oppilaita	Oppilaita kutakin 1,000 asuk. kohta	Monessako seurak. pidetty		Vuosi- kolehti	
							tarkas- tuksia	harjoitus kokouk- sia	mk.	p.
1. Savonlinnan tuomiorovasti- kunta	9	57,678	373	591	6,099	105,7	9	7	87	40
2. Juvan rovastikunta	7	46,329	240	370	4,162	89,8	7	7	17	73
3. Mikkelin	7	61,252	241	415	3,639	59,4	4	5	71	50
4. Heinolan	7	34,396	105	145	2,253	65,8	7	4	27	25
5. Lappeenrannan	8	66,533	357	626	5,497	82,6	8	7	41	30
6. Haminan	12	84,344	262	617	6,934	82,2	11	6	88	43
7. Viipurin	14	144,855	333	814	6,166	42,6	12	8	116	55
8. Käkisalmen	10	48,324	222	476	4,792	99,2	9	7	64	94
9. Jääskén	8	67,134	413	887	6,701	99,8	8	7	83	05
10. Sortavalan	10	83,826	372	956	9,514	113,5	10	8	51	15
11. Ala-Karjalan	10	61,354	278	530	6,290	102,5	10	5	30	76
12. Ylä-Karjalan	12	84,620	305	590	6,985	82,5	9	5	40	96
Koko hiippakunta	114	840,645	3,501	7,017	69,032	82,2	104	76	721	2

Paikallisyhdistysten vuosikertomukset.

I.

Akaan paikallisen Pyhäkouluyhdistyksen toimintakertomus vuodelta 1915.

Yksi Yhdistyksemme toimintavuosista on jälleen päättynyt siirtyen menneisyyteen, ja meillä on, kun tarkastamme yhdistyksemme toimintaa paljon syytä kiitokseen Herralle siitä, että hän on ollut kärsivällinen. Hän odottaa, että me hänen henkensä kehoituksesta ottaisimme vaarin, ja ilolla teemme työtä pyhäkouluissa siellä Jumalan sanan siementä sirotellen pienoisten sydämiin. Se on Yhdistyksemmeikin tarkoitus ollut.

Herra on henkensä kautta läsnä ja voimallisesti vaikuttaa siinä, missä tehdään työtä hänen valtakuntansa edistämiseksi. Sitä olemme saaneet kokea niissä juhlissa ja iltamissa, joita Yhdistyksen sekä kirkkoherramme ja kanttori Paasion toimesta on pidetty seurakunnan eri piireissä niinkuin myös Yhdistyksen kesäjuhlassa, jota vietettiin sunnuntaina elokuun 8:nä päivänä kirkossa. Juhlasaarnan piti kirkkoherra Autero, Hämeenlinnasta. Iltapäivällä oli liturginen lastenjumalanpalvelus. Sen jälkeen vielä jatkettiin juhlaa puheilla ja lauluilla ja oli myös lapsille aineellista juhlatarjoilua. Kiitos sinulle taivaallinen isämme antamistasi juhlahetkestä! Kokouksia on pidetty vain 2. Pyhäkouluu on säännöllisesti pidetty 5:ssä piirissä, ja osittain on pyhäkouluu pidetty 4:ssä piirissä. 3:ssa piirissä ei ole pyhäkouluu pidetty, seurakuntamme on näet jaettu 12 p:koulupiiriin. Opettajia on toimesta ollut 11. Lapsia on pyhäkoulussa käynyt keskimäärin 150.

Yhdistyksen johtokuntaan kuuluvat seuraavat henkilöt, nim.: kirkkoherra J. Lehto itseoikeutettuna, Mimmi Lehto, krh. rouva, Katri Wikstén, puutarhurin leskirouva, W. Salmi, jalk.-tekijä, A. Salomaa, vaihdemies, Mimmi Ojala ja O. Peltomäki.

Juhlatoimikuntaan kuuluivat Katri Wikstén, L. Selin, W. Salmi, Mimmi Ojala, O. Peltomäki.

Rahastonhoitajana on toiminut L. Selin.

Pyhäkoululehtä ja Lasten pyhäkoululehtiä on tilattu ja jaettu pyhäkoulun opettajille ja lapsille 11 vuosikertaa, P.-k. yhdistyksen tiliin. P.-k. yhd. ja Lähetisyhdistyksen yhteisestä toimesta pidettiin kirkossa Adventtina lasten juhla (lasten kirkko) lapsiin sovitettulla hengellisellä ohjelmalla, ja jaettiin joulunamusia 350 lapselle.

Yhdistyksen rahallinen tila on niinkuin tileistä likemmin näky.

Kiitos olkoon Herralle kaikesta!

Akaassa, 10. II. 1916.

Juho Lehto.

O. Peltomäki.

II.

P. Antrean Pyhäkouluyhdistyksen vuosikertomus vuodelta 1915.

Kun katselemme yhdistyksen toimintaa kuluneena vuonna, niin huomaamme siinä jonkun verran edistyksen merkkejä edellisiin verraten, sillä ympäri seurakuntaa on pyhäkoulutyö virkistymään päin, jonka on vaikuttanut papistomme innokas toiminta. Yhteisiä opettajain harjoituskokouksia on vuoden kuluessa pidetty 7, toimikunnan kokouksia 5, lastenjuhlia on vietetty 2, joista 1 kirkolla ja toinen pitäjällä. Toimikuntaan ovat kuuluneet pastori F. W. Korvenheimo esimiehenä, rovasti P. A. Eriksson varaesimiehenä, allekirjoittanut Aat. Koljonen kirjuri, kirjaston- ynnä juoksevain asiain hoitajana, Matti Suikkari rahaston hoitajana, muina jäseninä Juho Hämmikäinen, A. Seppänen, A. Jukka, T. Sokko, P. Henttonen, A. M. Seppänen ja diakonissa A. Aroheinä. Yhdistyksen tili osottaa vuoden kuluessa tuloja 271 mk. ja menoja 193 mk. 15 p., säästö kuluvaiksi vuodeksi 78 mk. 85 p. Vuoden kuluessa on seurakunnassamme antanut opetusta lapsille 178 opettajaa, lapsia on käynyt koulussa 1503.

Tässä on lyhyesti mainittu yhdistyksemme toiminta kuluneena vuonna. Vaikka emme ole niin paljon saaneet aikaan, kuin tämä tärkeä asia vaatisi, niin kuitenkin on sekin, jonka olemme aikaansaaneet, osotuksena, että halumme on aina eteenpäin pyrkiä. Antakoon Herra siunauksensa eteenkinpäin yhä innokkaammin toimimaan tämän kalliin asian eteen.

Antreassa 5 p. maalisk. 1916.

F. W. Korvenheimo

Esimies.

Aat. Koljonen.

Kirjuri.

III.

Dragsfjärdin Pyhäkouluyhdistyksen alueella on pastori E. E. Ervon Tuomiokapituliin antaman kertomuksen mukaan v. 1915 ollut toimessa 21 ruotsinkielistä ja 4 suomenkielistä pyhäkoulua, joissa 7 mies- ja 23 naisopettajaa on opettanut 613 oppilasta (edellisenä v. 355).

Kevätpuoleen on lasten pyhäkoulussa käynti harventunut, muina aikoina ovat olleet säännöllisiä. Pyhäkoulut ovat toimineet talvella joka pyhä. Kansakoulujen opettajisto on ottanut osaa pyhäkoulutyöhön. Opettajien kokouksia on ollut kolme.

IV.

Eräjärven Pyhäkouluyhdistyksen vuosikertomus sen yhdenneltätoista toimintavuodelta 1915.

Samoin kuin kymmenenä edellisenä vuonna on yhdistys nytkin hiljaisuudessa ja vaatimattomasti toiminut seurakuntamme lasten hengellisen elämän ylläpitämiseksi 17 pyhäkoulun kautta, jotka seurakunnan eri puolilla ja joka kylässä ovat vaikuttaneet.

Opettajina on ollut 13 mies- ja 15 naishenkilöä, ja lapsia kouluissa on sään-

nöllisimmin käynyt 212 lasta. — »Lasten Joulukirkkoa» jaettiin heille Jouluksi 175 kappaletta.

Jokaiselle pyhäkoululle on entisten tekstiselityskirjain y. m. apuneuvojen lisäksi hankittu diakooni T. Wilkunan laatima kirjanen: »Neuvoja Pyhäkoulunopettajille».

Niinkään on nytkin kirkonkassan varoilla tullut Pyhäkoululehti kuhunkin pyhäkouluun opettajien luettavaksi.

Sunnuntaina syyskuun 19 päivänä vietettiin seurakunnassamme pyhäkoulujuhlaa. Kirkossa saarnasi diakooni Frit. Ojansuu, ja jatkettiin juhlaa sitten kirkon jälkeen Kirkonkylän Jussilassa iltaan asti.

Rahaston tila osoittaa tuloja, edellisen vuoden säästö siihen luettuna, 42: 26, ja menoja Smk. 33: 90, joten säästökäsi vuodelle 1916 jää Smk. 8: 36.

Yhdistyksemme jäseninä ovat pääasiallisesti pyhäkoulunopettajat ja joskus lasten vanhempia.

Jumalan valtakunnan työtä on tämäkin työ. Ja onhan selvää, että jos jotakin tahdomme saada aikaan, on se lapsista alettava. Mutta muistettakoon myöskin, mitä virressä veisaamme: — taitavinkin hankkeemme, Paraiten perustettu, on, ilman Herraa, hiekalle Löyhälle rakennettu. Kun vaaran virrat kuohahtaa, Kun ajan myrskyt riehahtaa, Jäljettömäks se katoa. — Herra pyhäkoulutyömme edelleenkin suunatkoon!

Eräjärvellä tammikuulla 1916.

Yhdistyksen puolesta:

K. O. Laurila.

V.

Kertomus *Haukivuoren* Pyhäkouluyhdistyksen toiminnasta v. 1915.

Seurakunnassamme oli toiminnassa 24 pyhäkouluja ja niissä 16 miestä ja 35 naisopettajaa. Oppilaita on pyhäkouluissa käynyt kaikkiaan noin 440. Kesän kuluessa tarkastettiin 22 koulua. Harjoituskokouksia opettajille pidettiin 11, joissa on ollut saapuvilla keskimäärin 13 opettajaa kussakin. Yhdistyksessä oli kuluneena vuonna maksavia jäseniä 32.

Pyhäkoulujuhla vietettiin 4 p. heinäkuuta. Ohjelmanä juhlassa oli lasten jumalanpalvelus kirkossa, jossa saarnasi diakooni T. Wilkuna, useampia näytentunteja, puheita, hengellistä yhteis- ja kuorolaulua. Yleisöä oli saapuvilla runsaasti, lapsiakin lähes kaksisataa.

Tässä lyhyesti mainittuna yhdistyksen toiminta. — Paljon on yhdistyksen toimimiseen nähden toivomisen varaa, samoin koulujen toimintaan ja oppilaiden säännölliseen kouluissa käynteihin nähden. Mutta se Herra, jonka käskyä, vaikkakin puutteellisesti, on koetettu noudattaa, auttakoon opettajia, oppilaita ja lasten vanhempia yhä palavampaan rakkauteen kallista pyhäkoulutyötä kohtaan. — Hänen on työ. Häneen turvaten tehkäämme työtä, niinkauvan kuin päivä on.

Haukivuorella 6 p. tammik. 1916.

Lempi Mäkinen,
kirjuri.

J. N. Tiainen, v. t. kirkkoherra.
v. t. puheenjohtaja.

Haukivuoren Pyhäkouluyhdistyksen tilit v. 1915:

Tuloja:	Menoja:
Iltamista, kolehdeista, jäsenmaksuista sekä edellisen vuoden säästö 321:04	Erinäisiä menoja kirjoihin, kuva-sarjoihin y. m. 179:35
	Säästö tulevalle v. 141:69
Yhteensä 321:04	Yhteensä 321:04

Lempi Mäkinen,
rahastonhoitaja.

Tilit tarkastettu ja hyväksytty 6 p. tammik. 1916.

A. J. Moilonen.

Otto V. Leikas.

VI.

Kertomus *Humppilan* Pyhäkouluyhdistyksen toiminnasta v. 1915.

»Sentähden, rakkaat veljeni, olkaa lujat, järkähtämättömät, aina innokkaat Herran työssä, tietäen, että vaivannäköne ei ole turha Herrassa.» (1 Kor. 15: 58.)

Pysähtykäämme hetkeksi näiden pyhien sanojen eteen ja erittäinkin nyt, kun luomme silmäyksen pyhäkouluyhdistyksen viimeksi kuluneen vuoden toimintaan. Sanat sisältävät ensiksi kehoituksen Herran työhön, toiseksi ihanan lupauksen työn onnistumisesta ja kolmanneksi ehdon onnistumiseen.

Herran tahto on selvä. Sen Hän ilmaisee näissä kerratuissa raamatun sanoissa. Ei tässä ole valitsemisen varaa, tehdäkö tai ei tehdä Herran työtä. Jos tahdot kristitystä käydä, kuuluu Herran vakava käsky juuri sinulle. Työhön Herran viinitarhassa, kestävään ja innokkaaseen työhön! Työalat sinulle avautuu, sinulle, joka ehkä ajattelet: »En tiedä kuuluuko tämä käsky minulle», tai »en tiedä kuinka voisin toimia Herran käskyä toteuttaen». Herran työtä on ennen kaikkea, että itse käymme ja toisiamme opastamme elämän ikilähteelle, Jeesuksen luo, joka sanoo: »Tulkaa minun tyköni» (Matt. 11; 28). »Tehkää kaikki kansat opetuslapsikseni (Matt. 28: 19) ja opettakaa» j. n. e.

Ehkä taas sanot: »Ei tämä käsky kuulu minulle, vaan apostoleille, papeille ja opettajatoimeen palkatuille.» Käsky kuuluu juuri sinulle. Sillä apostoli kirjoittaa: »Veljet, olkaa lujat, järkähtämättömät, aina innokkaat Herran työssä». Ei Herra tässä puhu joillekuille seurakunnassa, vaan koko joukolle, jokaiselle sen jäsenelle. Siis, rakkaat veljet, lujaan, järkähtämättömään, aina innokkaaseen työhön, että Jumalan sana asuisi kodeissamme. Kodin piirissä avautuu sinulle, perheen isä ja äiti, ihana kylvövainio. Kylvä ijankaikkisuussiemeniä, Herran kestävää sanansientä. Jos huomaat, että muuallakin Kristus sinua tarvitsee, niin tottele Herran viittauksia. Pyhäkoulutoimi on yksi sellainen ala, johon Jeesus kutsuu sinua ruokkiman pieniä karitsojaan. Ehkä päättelet: »Pyhäkouluopettaja-toimi on kyllä ihana, mutta en minä siinä onnistu, kun siinä on niin monet vaikeudet. Kun lapset tulisivat kouluun, kunpahan vanhemmat huolehtisivat enemmän lapsiensa pyhäkoulussa käymisestä, niin jotakin saattaisi tulla. Jospa ei näin halveksittaisi pyhäkoulua. Minäkin olen näin halpa-arvoinen, kun olisin oppineempi ja muutenkin arvokkaampi, niin ehkä sitten voisin jotakin tehdä. Nyt se näyttää mahdottomalta. Kokemuksestakin sen olen saanut nähdä.»

Ulkonainen arvo on kyllä hyvä, mutta ei se ole välttämätön. Oppineisuus on myöskin hyvä, mutta ei ainoa, joka tekee hedelmälliseksi pyhäkoulunopettajaksi. Daavid oli vain isänsä lammasten paimen, kun hän suoritti suuren tehtävän, toi pelastuksen Israelille filistealaisista. Ei hän katsonut pienuutansa, vaan luotti Jehovaan, kun näki, että Herra tarvitsee häntä. Ole sinäkin kuuliainen, sillä ei Herran henki asu tottelemattomassa sielussa. Kuningas Saulista Herran henki luopui, kun ei hän Herran sanaa totellut. Ja sellaisena hän ei mihinkään pystynyt. Sanoohan Herra: »Minä asun niiden tykönä, joilla särjetty ja nöyrä henki on.» Nöyryydessä on Jumalan lapsen suuruus. Heikkoudessa on sen väkevyys: »Kun olen heikko, silloin olen väkevä.» (2 Kor. 12: 10). Kunpahan olisimme itessämme oikein heikkoja ja Herra saisi meidät tyhjentää kaikesta omastamme, niin kyllä olisimme väkevämpiä, kun vaan Jumalan apuun yksin turvautuisimme ja Herralta kaiken ottaisimme ja Hänelle kaiken antaisimme emmekä omaa kiitosta hakisi.

On niitäkin, jotka ajattelevat ja pääättelevät: »Koska en minä ollenkaan voi olla eikä minua tarvitakaan pyhäkoulun opettajaksi, niin voinhan olla kokonaan tämän työn ulkopuolella.» Ei niin. Herra kutsuu sinuakin. Voithan olla niinkuin Aaron ja Huur. Niinkin palvelet Herrasi asiaa. Eivät nämäkään miehet aseilla rynnänneet amalekilaisia lyömään, mutta sittenkin suuren tehtävän tekivät ja voittoon Israelin veivät, kun vaan Herran puoleen Mooseksen kohotettuja käsiä tukivat. Kannata sinäkin rukouksen käsivarsilla pyhäkouluyhdistyksen ja pyhäkoulunopettajien työtä. Sekin on taistelua. Monasti näyttää siltä, että tappio seuraa toistaan, oppilasten luku vähenee, ei mitään tulosta näytä tulevan. Toivottomaksi pyrkii mieli käymään, kun opettaja oman taitonsakin vähäksi tuntee. Onko pyhäkouluyhdistys noussut tällöin ylös vuorelle, ja olemmeko me yhdistyksen jäsenet olleet tukemassa esirukouksillamme ja toivoa ja rohkeutta herättävällä sanalla niitä veljiä ja sisariamme, jotka ovat uhrautuneet pyhänä opastamaan lapsia vaarojen läpi lasten ystävän Jeesuksen luokse. »Vaivannäkömme ei ole turha», Herra sen vakuuttaa.

Tämä tehtävä mielestäni kuuluu Humpppilankin pyhäkouluyhdistykselle. Onko se ollut tälle tehtävälleen uskollinen, sen ainakin Jumala tietää. Tunustaa täytyy, että laimeata on toimintamme ollut viime vuonna.

Pyhäkouluja on ollut kuluneena vuonna toimesta 7, joissa on toiminut 10 opettajaa. Oppilaita on ollut 173.

Kaikkia pyhäkouluja seurakunnan kirkkoherra on kesän kuluessa tarkastanut.

Mikkelinpäivänä pidettiin lasten jumalanpalvelus kirkossa. Lapsia oli saapunut runsaasti tähän tilaisuuteen.

Opettajain harjoituskokouksia on pidetty 3. Näihinkään kokouksiin ei ole läheskään kaikki pyhäkoulunopettajat saapuneet.

Pyhäkoululehteä on entiseen tapaan tilattu yhdistyksen varoilla opettajille.

Yhdistyksen johtokuntaan ovat kuuluneet kirkkoh. K. I. Savander itse-oikeutettuna sekä valittuina rouva Lyydi Toivola, op. Alfr. Toivola (rahastonhoitaja), op. Eeri Mattila (sihteeri) ja muurari Fr. Manninen varsinaisina, palstat. K. Vuorela ja emäntä Sofia Suomi varajäseninä.

Kassan säästö tälle vuodelle oli 61 mk.

Olkamme lujat, järkähtämättömät, aina innokkaat Herran työssä, sillä vaivannäkömme ei ole turha Herrassa!

Eeri Mattila.

Joensuun Pyhäkouluyhdistyksen vuosikertomus v:lta 1915, laadittu vuosikokoukseen 28 p. tammikuuta 1916.

Se, joka kuulee minun sanani ja uskoo siihen, joka minut lähetti, hänellä on ijankaikkinen elämä eikä tule tuomioon, vaan on siirtynyt kuolemasta elämään. Joh. 5: 24.

Pyhäkoulun tarkoitushan juuri on saattaa Jeesuksen sana lapsien kuultavaksi, jotta tämän sanan kautta elämä heräisi ja kasvaisi sydämessä. Tätä työtä olemme mekin paikkakunnallamme koettaneet tehdä kokoamalla pienokaisia pyhäkouluun. Työ on tapahtunut 3:ssa huoneustossa: kirkkokoulussa, rukoushuonekoulussa ja kunnalliskotikoulussa, ja on oppilaita yhteensä ollut noin 380, samanverran kuin edellisenäkin vuonna. Opettajia on ollut 17, edellisenä vuonna 21. Valmistuskokouksia opettajia varten on ollut kerran viikossa, nimittäin perjantai illoin klo $\frac{1}{2}$ 7 i. p., jolloin joku opettajista vuorostaan on alustanut seuraavan pyhän tekstin. Nämä kokoukset on pidetty N. N. K. Y:n huoneustossa. Hyvin herttainen yhteistunne on vallinnut näissä kokouksissa. Kevätlukukaudella on osittain seurattu Pyhäkouluyhdistyksen tekstisarjaa; syyslukukaudella on läpikäyty patriarkka Joosefin elämä. Laulukirjoina käytetään kirkossa Keihäsen toimittamaa »Pyhäkoulun Laulukirjaa» ja molemmissa muissa kouluissa on laulettu Pyhäkouluyhdistyksen ja Lähetysseuran toimittamia »Pyhäkoululauluja». Sekä kevät- että syyslukukausi päätettiin kaikissa kouluissa juhalla. Joulujuhlissa jaettiin joka oppilaalle ilmaiseksi joululehti »Lasten Joulukirkko» sekä leivoksia. Varat joululehtiin saatiin niistä määrärahoista, summa 250 Smk., joita Arvoisa Kirkkoneuvosto v. 1914 alussa myönsi kirjallisuuden hankkimiseksi. Ne rahat ovatkin tarkoin käytetyt ja on jo olemassa vaatimatoin, sarjoihin jaettu kirjasto; sarjat jaetaan lainaksi lapsille niillä luokilla, joilla on lukutaitoisia oppilaita. Kirjastonhoitajana toimii yhdistyksen sihteeri. Kesän aikana ei pyhäkoulu ole ollut toimessa.

Suurella ilolla ja kiitollisin mielin muistelemme sitä harvinaisen ylentävää juhlatilaisuutta, jolloin saimme viettää pyhäkoulupäiviä paikkakunnallamme 11—14 päivinä maaliskuuta rukoushuoneella. Veisi liian pitkälle selostaa joka päivän ohjelma. Sitä me kumminkaan emme voi olla mainitsematta, että kaikki ne tilaisuudet, jotka Jumala näinä päivinä meille antoi kuullaksemme ja syventyäksemme hänen sanansa ja armonsa rikkauksiin, olivat erittäin suureksi siunaukseksi ei ainoastaan oman kaupunkimme pyhäkoulunopettajille, vaan myöskin niille monille kymmenille ympäröstöstä saapuneille opettajille, jotka usein yksin tai melkein yksin kaukaisilla kulmakunnillaan raskaan viikkotyön jälkeen pyhänä kokoovat lähiseudun lapset pyhäkouluun pieneen mökkiin tai salomaan torppaan. — Suuren virvoituksen sai kuunnellestaan esitelmää tai luentoja, raamatuntunteja ja näytetunteja, ja erittäin, kun saimme kantaa yhteisen kalliin työmme rukouksessa Herran eteen. — Keskustelut olivat tavattoman vilkkaat; usein oli puheenjohtajalla merkitty kolmattakymmentä puheenvuoroa. Nuoret joukossamme varmaan kiitollisuudella muistelevat vanhojen, Herran työssä harmaantuneitten opettajien koruttomia, elämän todellisuuteen ja Herran sanaan perustuvia kehotuksia ja neuvoja, joita he auliisti keskustelujen aikana jakoivat. Suotakoon meidän esiintuoda lämmin kiitoksemme sekä Suomen Pyhäkouluyhdistyksen yliasiamiehelle että kaikille muille

myötävaikuttaneille seurakunnan opettajille, jotka esitelmiensä ja luentoja kautta ohjasivat meitä syvemmälle Jumalan sanan totuuksiin. — Lastenjumalanpalvelustilaisuus pidettiin juhlien aikana sunnuntaina klo 1 kirkossa. Mielenkiintoisella tavalla puhui silloin lapsille suojeluskasvatuksen tarkastaja, tirehtööri H. Tunkelo.

Raskas velvollisuutemme on lopuksi mainita, että seurakuntamme ja pyhäkoulutyömme loppuunkuluneen vuoden aikana on menettänyt paljon, kun 9 p. Toukokuuta kuoleman uneen nukkui yhdistyksemme puheenjohtaja, kaupungin saarnaaja, pastori N. J. Laamanen. Haikean surun jätti hänen kuolemansa meidänkin joukkoomme. Yhdistyksemme itseoikeutettuna puheenjohtajana hän harrastuksella seurasi pyhäkoulun vaiheita, ja monta kertaa saimme häneltä hyvinkin arvokasta apua työssämme. Vielä pyhäkoulupäivien aikana puhui hän meille ja kehoitti uskollisuuteen työssä loppuun asti. Ei voitu silloin aavistaa, että vajaan kahden kuukauden jälkeen hänen oma työpäivänsä olisi päättynyt, ja hänet olisi kutsuttu Herransa eteen omistamaan sen armopalkan, joka on talletettu uskolliselle palvelijalle. Rauhassa levätköön, siunattu olkoon muistonsa!

Yhdistyksemme johtokuntaan ovat v. 1915 kuuluneet: pastori A. Pärnänen itseoikeutettuna puheenjohtajana, varsinaisina jäseninä neiti E. Hällström varapuheenjohtajana, A. Ljungdell rahastonhoitajana, A. Halme, rouva L. Lahti, herra H. Tanskanen ja allekirjoittanut sihteerinä. Varajäseninä ovat olleet neidit J. Hällström, Th. Beyroth ja herra J. Loiri. Näistä ovat viime vuonna uudestaan valittuja, varsinaisia neiti A. Ljungdell ja rouva L. Lahti sekä varajäsen neiti Th. Beyroth. Arvan kautta on nyt ratkaistava neiti E. Hällströmin, neiti A. Halmeen, Herra H. Tanskanen ja allekirjoittaneen sekä varajäsenien neiti J. Hällström'in ja herra J. Loirin jäsenyys.

En luule paremmin voivani lopettaa tätä katsausta viime vuoden työhön kuin tällä raamatun sanalla: Hänelle, joka voi varjella teitä lankeemasta ja asettaa teidät nuhteettomina kirkkautensa eteen riemuun, hänelle, ainoalle Jumalalle ja pelastajallemme Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta olkoon kunnia, majesteetti, voima ja valta ennen kaikkia aikoja ja nyt ja ijankaikkisesti. Amen (Juid. 1: 24, 25).

Joensuussa 28 p. tammikuuta 1916.

Gunnel Rancken,
sihteerinä.

VIII.

Jyväskylän Pyhäkouluyhdistyksen toiminta v. 1915.

Pyhäkoulu on pidetty kolmessa paikassa. Seurakuntatalon pyhäkoulu on toiminut kautta vuoden.

Oppilaita on kirjoihin merkitty 382, opettajia 8.

Harjoituskokouksia on pidetty kerran viikossa. Lasten kuusijuhla vietettiin Jouluna.

Enemmän innostusta lasten ja seurakuntalaisten puolelta toivottaisiin. — Jumala työtänsä hedelmöittäköön.

Kunnioittaen:
Anna Kierinen.

IX.

Kangasalan Pyhäkouluyhdistyksen toiminta v. 1915 ei ollut tyydyttävän virkeätä, johon oli syynä etupäässä se, että yhdistyksen edustavimpien jäsenien aika meni seurakuntatyöhön yleensä, kuin myöskin seurakunnassa vaikuttavain muun nimisten kristillisten Yhdistysten johtamiseen ja harrastuksiin. Yhdistyksen jäsenluku oli 41, sen puheenjohtajana toimi allekirjoittanut ja sihteerinä ja rahastonhoitajana Kappalainen A. E. Leiniö. Johtokuntaan kuuluivat samat kuin edellisenä vuotena.

Yhdistyksen alueella oli 38 pyhäkouluja, joissa kävi yhteensä 430 lasta; opettajina oli 17 mies- ja 37 naishenkilöä. Varsinaisia harjoituskokouksia pidettiin ainoastaan 7, ja paikkakunnan pyhäkoulujuhla vietettiin joulukuun 12 päivänä. Paitsi edellä mainituissa tilaisuuksissa on pyhäkouluasiaa sekä aatteelliselta että käytännölliseltä kannalta valaistu lukukinkereillä jokaisessa lukupiirissä kuin myöskin useissa hartaustilaisuuksissa, joiden yhteydessä on pidetty pyhäkoulutarkastuksia. Katekitaattoreina ovat esiintyneet osaksi opettajat, osaksi seurakunnan papisto. Yleensä ovat opetustunnit olleet hartaustilaisuuksia, mutta niille lapsille, jotka eivät ole nauttineet varsinaista kouluopetusta, kuin myöskin rippikouluikäisille ovat pyhäkoulut olleet läksykouluja samalla.

Yhdistyksen rahavaroista mainittakoon: tuloja Smk. 30: 93, menoja Smk. 30: 10, rahaa kassassa seuraavaan vuoteen Smk. 40: 18.

Usko Tuhkanen.

X.

Katsaus *Kaukolan* Pyhäkouluyhdistyksen toimintaan v. 1915.

Virkeää, joskin pientä, on yhdistyksen toiminta ollut kuluneena vuotena. Maksavia jäseniä oli vain 52. Nimellisiä jäseniä ei ole otettu lukuun.

Parhaimman työnsä on yhdistys vaimaan suorittanut kerta kuussa pidettyjen harjoituskokousten kautta. Näitä kokouksia on pidetty tavallisesti kirkossa, mutta silloin tällöin myöskin seurakunnan eri kulmakunnilla. Harjoitusaineena on tavallisimmin pidetty teksti, toisinaan taas laulu ja raamatun historia.

Pieni kantajoukko, 10—15 opettajaa, on näissä kokouksissa uskollisesti käynyt. Ja moni heistä on pitänyt erittäin onnistuneita tunteja.

Herätysmatkoja »nukkuviiin» piireihin on myöskin jokunen tehty. Muutamia pyhäkouluja on tällä tavalla onnistuttu herättämään henkiin.

Jokunen hengellinen iltama on niinkään pidetty. Onnistunut vuosikokous ja pyhäkoulujuhla vietettiin 27. 6. kirkossa. Yli 400 lasta otti tähän juhlaan osaa. »Lasten joulukirkkoa», »Pyhäkoululehteä» ja »Lasten pyhäkoululehteä» on levitetty. Lainakirjasto on ollut toiminnassa. Kehottavia kiertokirjeitä on opettajille lähetetty.

Tilit osottavat säästöä 50 mk. 97 p:iä.

Paljon toivomisen varaa olisi seurakuntamme lastenkirkkotyöhön nähden.

Paljon herätystä ja valppautta tarvittaisiin, että saataisiin »koulu» edes jokaisessa piirissä toimintaan.

Herra Sebaot, autuas on se ihminen, joka Sinuun turvaa (Ps. 84: 13).
Kaukolassa Helmikuulla 1916.

Tuomas Häkli,
puheenjohtaja.

Matti Hynni,
kirjuri.

XI.

Keiteleen Pyhäkouluyhdistys.

Pyhäkoulunopettajia on v. 1915 toiminut 23 mies- ja 22 naisopettajaa, yht. 45. Oppilaita 501. Harjoituskokouksia enimmäkseen kyläkunnissa on pidetty 4. Pyhäkoulukirjasto on pieni, jaettuna opettajille, pääasiassa tekstiselityskirjoja ja »oppaita», jokunen nuotti-kirja y. m.

A. A. Lindgrén.

XII.

Kirvun seurakunnan Pyhäkouluyhdistyksen vuosikeitimus vuodelta 1915.

Kallista pyhäkoulutyötä nuorten ja lasten voittamiseksi Jeesukselle on seurakunnassamme viime kuluneena armon vuotena tehty seurakunnassamme toimivissa 65:ssä pyhäkoulussa.

Opettajia on ollut 68 mies ja 59 naisopettajaa. Oppilaita 1,243. — Pyhäkouluja vuoden kuluessa keskimäärin pidetty 20 kertaa, — eräässä koulussa 41 kertaa. Kesäisin ei useassa koulussa ollenkaan koulua pidetä. Lapsista enemmän kuin puolet ovat käyneet säännöllisesti koulussa, toiset epäsäännöllisemmin, mikä selitetään johtuvan pitkistä matkoista y. m.

Kaikki pyhäkoulut on tarkastettu, paitsi yksi. Pyhäkoulunopettajien kehittämisiksi ja työhön innostuttamiseksi on pidetty harjoituskokouksia kerta kuukaudessa, — siis 12 kertaa.

Vuoden kuluessa pidetty 1) 13/6 1915 toimikunnan kokous, jossa päätettiin yhdistyksen puolesta lähettää edustajia Tuusulan kansanopistolla 18—20/6 1916 pidettyyn Suomen Pyhäkouluyhdistyksen vuosijuhlaan, ja edusti siellä Yhdistystämme rouva Maria Saari ja mylläri, kirkkoneuvoston jäsen Kalle Hytönen; 2) 4/7 1915 Pyhäkouluyhdistyksemme kesäjuhla kunnanhuoneella ja lastenjumalanpalvelus kirkossa, joissa molemmissa tilaisuuksissa oli erittäin runsaasti lapsia ja vanhempaakin väkeä; 3) Pyhäkouluyhdistyksemme vuosijuhla kunnan huoneella 2:na Joulupäivänä ja pyhäkoululasten kuusijuhla, jossa tilaisuudessa oli runsaasti niin lapsia ja nuorisoa kuin vanhempaakin väkeä.

Yhdistyksemme toimikuntaan kuuluu nykyisin: seurakunnan papisto, rouva Maria Saari, taloll. kirkkoväärti Juho Näränen, taloll. Matti Lambert,

taloll. Tuomas Lankinen, taloll. Matti Welling, taloll. Simo Salli; sekä varajäseninä: emäntä Helena Welling, torp. Fredrik Ojanen ja torp. Elias Kinni. Rahastonhoitajana on taloll. Matti Welling. Tilintarkastajina: taloll. Pietari Munukka ja taloll. Matti Ovaska.

Rahaston tila vuoden 1915 lopulla:

Tuloja:	Menoja:
Säästö vuodelta 1914 8: 50	Matka-avustus Tuusulan pyhäkoulu-
Kolehti kirkossa 16: 15	päiville 26: 65
Virvokkeista kesäjuhlassa 10: 30	Maitolasku —: 40
Erään jäsenen lahja —: 25	Kirjojen ostoon 5: 25
Jäsenmaksuja 9: 50	Säästö tulevaan vuoteen 12: 40
Summa 44: 70	Summa 44: 70

Pyhäkoululehteä on levitetty seurakuntaan ja pyhäkoulutarkastuksilla koetettu tehdä pyhäkouluasiaa tunnetummaksi ja rakkaammaksi seurakuntalaisille.

Isä ylhäältä antakoon siunaustaan tällekin työlleen!

Kirvu, tammikuun 24 päivänä 1916.

E. J. Ulmonen,
v. t. k:lra.

XIII.

Kuopion kaupungin Pyhäkouluyhdistyksen XI:sta vuosikertomus v:lta 1915.

»Rakkaus on Jumalasta, ja jokainen, joka rakastaa, on Jumalasta syntynyt ja tuntee Jumalan.» Jumalan tunnetuksi tekeminehän on pyhäkoulun tarkoitus. Se totuus silmiensä edessä ovat taaskin jo loppuun kuluneena vuonna pyhäkoulunopettajat sunnuntai sunnuntailta käyneet kouluihinsa. Jospa jumalallisen rakkauden kipinä olisi saanut syttyä jo pikku sydämissä! Kenties se kerran sitten tulena leimahtelisi lämmittäen tätä kylmää vihasta liekehtivää maailmaa. Samaa ovat myös tarkoittaneet lastensaarnat, joita on pidetty kerran kuussa.

Kesän aikana tehdyt kävelyretket kaupungin ihanaan ympäristöön ovat olleet virkistykseksi kesänsä kaupungissa viettäville pienokaisille. Sellaisia retkiä tehtiin toisena helluntaipäivänä Puijonrinteelle ja kesäk. 20 p:nä opettaja T. Kankkusen huvilalle sekä elokuussa Mallitalolle. Olemme kiitolliset heille, jotka ovat tämän suuren lapsijoukon kotinsa ympäristölle auliisti vastaanottaneet! Kuusijuhla kullakin eri koululla on saanut valmistaa mieliä joulun oikealle vietolle ja samalla olla päättäjäistilaisuutena syyslukukauden yhdessä ololle. Joulunaattona oli kello 1 i. p. lastenjumalanpalvelus kirkossa. Vaan kova pakkaneenko lienee estänyt pienokaisia sinne saapumasta, että ne supistuiivat sangen harvoin.

Lapsia on kouluissa käynyt noin 1152. Opettajina on toiminut 23 naista ja 9 miestä, siis yhteensä 32 opettajaa.

Opettajien virkistykseksi on pidetty illanvietto 20 p:nä lokakuuta. Siinä oli keskustelukysymyksenä: Pyhäkoulunopettajain kotiopintokurssit. Luku-

kausien aikana on ollut keskiviikko-illoin tekstinselityskokous, jossa papit vuoroin kukin ovat selittäneet seuraavan sunnuntain tekstin. Olemme käyttäneet Ev. lut. Pyhäkouluyhdistyksen toimesta laadituista Pyhäkoulutekstejä. Lastentarhan opettajat ovat valinneet omat tekstinsä pienempiä varten.

Mar. ilm. päivänä oli meillä iltama pääyhdistyksen hyväksi, jossa puhui past. K. Heikkilä, kertoili johtajatar E. Ingman ja oli vielä esitelmä: Pyhäkoulun synty ja kehitys.

Yhdistyksen asioita on hoitanut johtokunta, johon itseoikeutettuina ovat kuuluneet seurakunnan kaikki papit ja seuraavat 7 maallikkoa: leht. O. J. Kantele, neidit M. Aschan, A. Kansanen, I. Vepsäläinen ja I. Mustonen, diak. V. Kalliola ja vahtimestari T. Kuvaja. Puheenjohtajana on ollut past. A. E. Paajanen, varapuheenjohtajana past. E. Mustakallio, rahastonhoitajana neiti M. Aschan, kirjastonhoitajina neiti A. Kansanen ja diak. V. Kalliola, kirjuriä allekirjoittanut I. Mustonen. Johtokunta on vuoden kuluessa kokoontunut 5 kertaa.

Yhdistyksen varoista jaettiin kaksi 25 mk. stipendiota vuosikokoukseen menijöille. Yhdistyksen varoja on myös käytetty pyhäkoululehtisiin ja kirjoihin, joita on jaettu entiseen tapaan.

Johtokunnassa on käsitelty seuraavia kysymyksiä: Kuinka saataisiin pyhäkoulunopettajat enemmän hyväksen käyttämään kirjastoansa? Kurista pyhäkoulussa; Mitä pyhäkoulu voisi tehdä lähetyksen hyväksi?

Vakinaisia jäseniä on yhdistyksessä 69, vuosijäseniä 163, niistä uusia 3. Yhdistykseen kuuluu siis yhteensä 232 jäsentä.

Yhdistyksen rahavarojen tila osottaa:

Vastattavaa:		Vastaavaa:	
Säästöä edelliseltä v:lta	868: 25	Vuoden menot	529: 05
Vuoden tulot	383: 16	Säästöä seur. vuod.	761: 01
Vuoden korko	38: 65		
	<hr/>		<hr/>
	Yhteensä 1,290: 06		Yhteensä 1,290: 06

Edellä olevan tilin ovat yhdistyksen tilintarkastajat neidit Aina Lignell ja Kerttu Kantele muistutuksetta tarkastaneet.

Muistuttaen toinen foisellemme rakkauden apostolin kehoitusta: »Älkäämme rakastako sanalla tai kielellä, vaan teossa ja totuudessa!» astumme taas yhden ajan merkin ohi uuteen toiminta vuoteen.

Kuopiossa, 23 p:nä tammik. 1916.

Aarne E. Paajanen.

Ida Mustonen.

XIV.

Kertomus *Kuoreveden* Pyhäkouluyhdistyksen toiminnasta v. 1915.

»Jos me olemme johonkuhun soveliaat, niin se on Jumalalta» 2 Kor. 3: 5.

Näin on meidänkin, jotka olemme saaneet armon toimia kalliin pyhäkouluasian hyväksi täällä syrjäseuduilla, kiitollisina yhdyttävä apostolin sanoihin saatuamme viimekin vuonna mitä runsaimmassa määrässä kokea Ju-

malan suurta uskollisuutta, Hänen voimaansa ja armonsa runsautta työsämme. Huolimatta heikkoudestamme on Herra vienyt yhdistyksemme kautta asiaansa eteenpäin. Entistä vireämmin on täkäläinen pyhäkouluyhdistys toiminut Jeesusnimen kirkkastamiseksi lasten ja vanhempien keskuudessa.

Yhdistyksessämme on 32 jäsenmaksunsa suorittanutta jäsentä, jotka ovat viime vuonna kuusi eri kertaa pitäneet yhteisiä kokouksia, useimmat pappilassa, keskinäiseksi rakennukseksi ja harjaantuakseen paremmin pyhäkoulutehtävään. Näissä kokouksissa, joihin osanotto on ollut väliin runsasta, on pidetty rukoushetkiä, hartauspuheita ja keskustelua pyhäkoulua koskevistä kysymyksistä sekä laulettu virsiä ja hengellisiä lauluja. Seuraavat keskustelukysymykset, jotka joku osanottajista on aina ensin alustanut, ovat kokouksissa olleet esillä: »Miten pyhäkoulunopettajan tulee valmistautua tehtäväänsä?» »Mikä lamauttaa ja mikä innostaa pyhäkoulutyössä?» »Pyhäkoulunopettajan suhde lapsiin ja heidän vanhempiinsa.» »Missä määrin laiminlyönti opettajan puolelta haitallisesti vaikuttaa pyhäkoulun toimintaan?» »Miten olisi meneteltävä, että vauraammat, rippikouluikään joutumassa olevat lapset saataisiin käymään pyhäkoulussa?»

Pyhäkouluyhdistyksen vuosijuhla vietettiin sunnuntaina heinäkuun 4 p:nä Lahdenkylän kansakoululla kirkon korjauksen tähden. Tällöin pidetyssä jumalanpalveluksessa saarnasivat diakooni F. Ojansuu ja kirkkoherra K. J. Kivekäs, jotka puhujat myöskin ja seurakunnan kirkkoherra puhuivat iltapäivällä juhlaa jatkettaessa. Saatiin kuulla myös kertomus, lausuntoa ja neljäänistä laulua. Samana päivänä pidettiin yhdistyksen vuosikokous. Luettiin edellisen vuoden tilikertomus ja johtokunnasta arvan kautta eronneet jäsenet valittiin uudelleen. Tilintarkastajiksi valittiin entiset tarksatajat kansakoulunopettajatar Hilja Säilä ja suntio J. Jokisalo. Johtokunta valitsi yhdistyksen sihteeriksi ja rahastonhoitajaksi edelleen esimiehensä, kirkkoherra Teodor Hulkkosen.

Pyhäkouluyhdistyksellä on ollut viime vuonna tuloja 156 mk. 36 p:ää, joista edellisen vuoden säästöä 43 mk. 66 p.; menoja 89 mk. 80 p:ää. Säästöä tulevaan vuoteen on 66 mk. 56 p:ää.

Pyhäkouluyhdistyksemme on, kuten ennenkin, koettanut valmistaa jäsenilleen tilaisuutta jatkuvaan kehitykseen osanoton kautta yleisiin kokouksiin. Niinpä lähetettiin yhdistyksen edustajiksi Tampereella viime huhtik. 9—11 p:nä pidetyille pyhäkoulupäiville pyhäkoulunopettajat J. Jokisalo, Ida Rajala, Jenny Lehto ja Tyyne Kurra, sekä Suomen ev. lut. Pyhäkouluyhdistyksen vuosikokoukseen ja juhlaan Tuusulan kansanopistolle pyhäkoulunopettaja Oskari Päivärinta. Näistä edustajista saivat lähes kaikki matkarahat yhdistyksemme rahastosta.

Viime vuonna on seurakunnassa toiminut 20 pyhäkoulua, joissa 48 opettajaa on pitänyt lastenhartaushetkiä yhteensä 311 lapselle. Useimmat pyhäkoulut ovat olleet säännöllisesti ympäri vuoden joka sunnuntai toiminna hyvällä menestyksellä. Kaikki pyhäkoulut tarkastettiin kesäk. 30 p.—heinäk. 9 p. välisenä aikana. Tarkastukseen ottivat osaa yhdessä seurakunnan kirkkoherran kanssa pyhäkouluasiamiehet, ensin diakooni F. Ojansuu ja sitten ylioppilas Urho Muren. Tarkastustilaisuudet, joihin oli kokoontunut paljon väkeä, muodostuivat kaikkialla paikallisiksi, virkistäviksi lasten juhliksi, joissa pidettiin hartauspuheita ja annettiin näyteopetusta raamatullisen kuvan

avulla. Useat opettajat onnistuivat hyvin pyhäkoulunpidossaan. Näissä tilaisuuksissa kannettiin kolehti pyhäkouluasian hyväksi ja myytiin pyhäkoulu-kirjallisuutta.

Kullekin pyhäkoululle on yhdistyksemme edelleen tilannut Pyhäkoulu-lehden ja Lasten Pyhäkoulu-lehden. Muutakin kirjallisuutta on tarpeen mukaan opetusavuksi hankittu, esim. Wilkunan: Neuvoja pyhäkoulunopettajille. »Lasten Joulukirkko» lehteä tilattiin ja myytiin pyhäkoulunopettajien toimesta yli 100 kpl.

Olisi suotavaa ja tarpeen vaatimaa että pyhäkoulu-yhdistyksemme voisi säännöllisesti joka kuukausi pitää opettajien harjoituskokouksia. Harva astus, hankalat matkat ja ennenkaikkia puuttuva harrastus ovat olleet esteenä.

Toivossa on kuitenkin eteen päin pyrittävä ja työtä tehtävä niin kauvan, kuin päivä on. Herra auttaa ja vahvistaa. Hän on luvannut runsaasti siunata työtänsä. Opettajat monella siunauksella kaunistetaan. Kuka Herran työmiehistä pyhäkoulun vainioilla ei siis ilolla lausuisi psalmistan tavalla: »minun onneni on, että Jumala on minua läsnä; minä panen turvani Herraan, Herraan, ilmoittaakseni kaikkia sinun töitäsi» Ps. 73: 28.

Kuorevedellä 9 päivä helmikuuta 1916.

Pyhäkoulu-yhdistyksen puolesta:
Teodor Hulkkonen.

XV

Kertomus pyhäkoulujen toiminnasta *Kymin* seurakunnassa 1915.

Kymin seurakunnassa on entiseen tapaan v. 1915 harjoitettu pyhäkoulu-työtä lasten voittamiseksi Jeesukselle, lasten parhaalle ystävälle.

Vuoden kuluessa on ollut toiminnassa 42 pyhäkoulua, joissa on ollut opettajina 32 miestä ja 73 naista, yhteensä 105. Lapsia on näissä kokouksissa käynyt 683 poikaa ja 770 tyttöä, yhteensä 1453, eli 35 lasta koulua kohti. Pyhäkoulua ei ole lainkaan pidetty Kalliokoskella, Jumalaniemessä, Hallassa, Juurikorvessa ja Munsaaressa.

Opettajien harjoitus- ja keskustelukokouksia on pidetty milt'ei säännöllisesti kerta kuukaudessa.

Kesän aikana kävi seurakunnan papisto tarkastamassa useita pyhäkouluja samalla antaen ohjeita ja neuvoja niiden pitämiseen.

Vuoden kuluessa on yritetty saada käytäntöön rov. A. O. Vuorimaan toimittama Mallikäsikirja pyhäkouluja varten, ja onkin se osoittautunut, missä se on käytäntöön otettu, olevan omiaan lasten mieliä kiinnittämään.

Pyhäkoulujen kesäjuhlaa vietettiin sunnuntaina 11 p. heinäk. Juhla-saarnan kirkossa piti past. Onni Eerikäinen Kotkasta. Puheita pitivät sitaipaitsi seurakunnan papit ja useat maallikot, lapset esittivät runoja ja lauluja.

Joulupyhinä panivat useimmat pyhäkoulut toimeen kuusijuhlia, joissa lapset pääasiallisesti esittivät ohjelmaa.

Pyhäkoulu-lehti on kylälukusilla kootuilla varoilla jaettu joka pyhäkouluun. Sitä paitsi ovat lapset opettajien välityksellä tilanneet Lasten Pyhäkoulu-lehteä noin 350 kpl.

Inkeröisissä 24—27 p. kesäk. vietettyihin, Suomen Ev. Luth. Pyhäkouluyhdistyksen toimeenpanemiin kesäjuhliin otti Kymin Pyhäkouluyhdistys osaa lähettämällä sinne virallisesti 5 edustajaa, joina olivat pyhäkouluopettajat Hilda Marttila, Serafina Kelkka, Matti Lehtola, Erik Leisti ja Rickard Leisti. Paitsi näitä olivat useat muut opettajat asian harrastuksesta mukana.

Pyhäkouluyhdistyksen johtokuntaan ovat kuuluneet rov. A. O. Vuorimaa itseoikeutettuna puheenjohtajana, past. F. A. Penttinen itseoikeutettuna varapuheenjohtajana. Valittuina ovat johtokuntaan kuuluneet past. B. T. A. Kaira kirjuri, kanttori J. Merisalo rahastonhoitajana, emännät Hilda Marttila ja Serafina Kelkka, sekä työm. Juho Leisti. Kirjastonhoitajana on toiminut suntio Jalmari Tammola.

Tilintarkastajina ovat olleet kaup. Paavo Kustaanpoika ja rautatieläinen Ilmari Ailio.

Lopetan selostukseni sovittamalla pyhäkoulunopettajien työhön Jeesuksen sanat: »Jos joku juottaa yhdelle näistä pienistä maljallisenkaan kylmää vettä sentähden, että se on opetuslapsi, totisesti minä sanon teille: hän ei jää ilman palkkaansa.»

Kymissä, 18. 3. 1916.

B. T. A. Kaira,
kirjuri.

XVI.

Lahden pyhäkoulualueella on Herran armoon ja apuun luottaen edelleenkin vuonna 1915 saatu koota lapsia Jumalan sanaa kuulemaan.

Pyhäkoulua on pidetty läpi vuoden, vaikka kuitenkin keskikesän aikana on se tapahtunut suppeammassa muodossa kuin talvipuolella vuotta.

Kevät- ja syyslukukaudella on pyhäkoulua pidetty kolmessa eri paikassa: I. Kirkossa (7 luokkaa). II. Kristillisen Työväenyhdistyksen talolla sekä Möysässä. Kaikissa kouluissa on oltu klo 1—2.

Oppilaita sisäänkirjoitettiin syyskuun ensi suunnuntaina lähemmäs 400, mutta eivät niistä kaikki ole olleet koulussa koko vuotta.

Kesällä pidettiin pyhäkoulua vain kirkossa.

Opettajia on vuoden kuluessa ollut kaikkiaan 15, niistä 9 koko vuoden, toiset lyhyemmän aikaa — Erittäin ilahuttavaa on ollut se, että useat oppikoulun ja kansakoulunopettajat sekä nuoret ylioppilaat ovat innolla ottaneet osaa pyhäkoulutyöhön.

Pyhäkoulun kevätkuuhlaa vietettiin toukokuun puolivälissä Teivaanmäellä. Lapset suorittivat siinä myöskin ohjelmaa sekä saivat väliajalla vähän syötävää.

Joulun edellisenä sunnuntaina kirkossa pidetyssä kuusijuhlissa jaettiin lapsille »Lasten Joulukirkko»-lehteä.

Lastenjumalanpalveluksia on pidetty kirkossa kerran kuukaudessa pyhäkoulua varten varattuna aikana, ja on niitä pitänyt kaupunkimme pastori useiden vieraiden pappien avustamana.

Opettajien harjoituskokouksia on pidetty lukukausien aikana joka toinen lauantai.

Syyskuussa pidettiin myös erityinen pyhäkoulu opettajain ja ystävään neuvottelukokous, jonka yhteydessä entinen opettajatoverimme, pastori Uno Hietalahti antoi näytetunnin. Samassa kokouksessa valittiin myös esi-kaupunkien pyhäkouluoloja järjestämään toimikunta, johon tulivat: tyttökoul. opettajatar Signe Dunder, kansakoulunopettajattaret Suoma Nieminen ja Aino Kari sekä kirkonisäntä K. A. Tarvanen ja kamreeri Vilho Lappi.

Suokoon itse seurakunnan Herra, lastenkin rakas Vapahtaja, että olisimme valmiit viemään Hänen evankeliuminsa armosanomaa myöskin lapsille. Lahdessa, toukokuun 3 p:nä 1916.

Uno W. Raekallio.

Vilho Lappi.

XVII.

Lemin Pyhäkoulu luyhdistyksen vuosikertomus 1915.

Lemin p.-yhdistyksessä on 26 jäsentä. Yhdistyksen pienillä tuloilla on hankittu p.-opettajille kirjoja ja avustettu opettajia pyhäkoulupäiville. Rahavarat vuoden lopussa olivat Smk. 30: 10.

Pyhäkoulutyö Lemillä on seurakunnallista. Opettajain harjoituskokouksia pidetään kerta kuukaudessa papin johdolla. Useimmat pyhäkoulut tarkastetaan kesällä ja kaikkien p.-koulujen toiminnasta otetaan tarkka selvitys lukukinkereillä, jolloin myös opettajat valitaan. Kouluja oli 49; oppilaita p.-kouluissa 937 ja opettajina 40 miestä ja 50 naista, yht. 90 opettajaa. — Monta ahkerata ja harrasta työntekijää on näiden joukossa, jospa joukossa on niitäkin, jotka vaan nimeksi ovat opettajina. Kolmas osa opettajista käy säännöllisesti harjoituksissa

Lemillä 1 p. huhtikuuta 1916.

A. W. Karttunen.

XVIII.

Pyhäkoulutoimesta *Loimaalla* saan kertoa:

Työntekijöitä, jotka ovat toimestaan ilmoittaneet on 9 mp. ja 8 np., koulua on pidetty 10—15 kertaa, lapsia käynyt 112—122, harjoituskokouksia ei ole pidetty, joku tarkastus on ollut. Ei ole pyhäkoulukirjastoa. Pyhäkouluin päättäjäsissä on jaettu lapsille pieniä kirjasia.

Kunnioittaen
Chr. Sjöblom.

XIX.

Ilmoitus *Längelmäen* pyhäkouluista v. 1915.

Säännöllisesti toimivia pyhäkouluja on *Längelmäellä* v. 1915 ollut kuusi (6), niissä opettajia 4 miestä ja 3 naista sekä oppilaita 135. Varsinaisia opettajain harjoituskokouksia ei ole pidetty, mutta kyllä joku yhteinen kokous Jumalansanan viljelemistä ja keskustelua varten.

Längelmäellä 2 p. helmikuuta 1916.

I. Wirtanen.
kirkkoherra.

XX.

Kertomus pyhäkoulutoimesta *Maaningan* seurakunnassa v. 1915.

Pyhäkouluissa *Maaningan* seurakunnassa v. 1915 on käynyt 621 lasta. Opettajina on työskennellyt 25 nais- ja 17 miesopettajaa. Jokaista pyhäkoulu on kirkkoherra käynyt tarkastamassa. Harjoituskokouksia on pidetty melkein joka kuukausi. Pyhäkoulukirjastoa ei ole.

Maaningalla huhtik. 27 p. 1916.

K. Kröger.

XXI.

Kertomus *Miehikkälän* pyhäkouluyhdistyksen toiminnasta v. 1915.

Miehikkälän pyhäkouluyhdistyksellä on takanaan vasta vajaa vuoden työ. Seurakunnan pyhäkoulutoiminnan elvyttämiseksi ja yhtenäiseksi saatamiseksi perustettiin yhdistys viime talvena. Jäseniksi siihen liittyivät etupäässä pyhäkoulunopettajat. Yhdistyksen ensimmäiseen johtokuntaan ovat kuuluneet maanviljelijät Maunu Seppälä, Taneli Hurtta, rouva Lyydia Koivula, emäntä Liisa Mäkelä, opettaja Juho Hämäläinen, kirkkoherran rouva Otilia Leikkonen ja allekirjoittanut. Toimikunta on kokoontunut vuoden kuluessa kolme kertaa. Yhdistyksen toimesta pidettiin viime elokuun 15 päivänä kirkossa pyhäkoulujuhla, johon melkein kaikki seurakunnan pyhäkoulunoppilaat opettajineen olivat saapuneet ja jossa muutamat opettajat ja jotkut oppilaat ottivat osaa ohjelman suorittamiseen. Marraskuun 1 p:nä oli maamiesseuran talolla yhdistyksen iltama, jossa oli runsaasti yleisöä. Viipurin pyhäkoulupäivillä oli yhdistyksen edustajana emäntä Liisa Mäkelä. Yhdistyksen toimesta on tilattu *Pyhäkoululehti* ja *Lasten Pyhäkoululehti* jokaiseen pyhäkouluun, niinkään on kaikissa pyhäkouluissa otettu käytäntöön *Pyhäkoululaulukirja*. Opettajia varten on yhdistys päättänyt perustaa erityisen pyhäkoulukirjaston ja kartuttaa sitä sitä mukaa kuin varat myöntävät.

Yhdistyksellä on vuoden kuluessa ollut tuloja Smk. 163: 37 ja menoja 100: 10, joten säästöä täksi vuodeksi on jäänyt Smk. 63: 27.

Jumalan runsas siunaus seuratkoon nuoren p. k. yhdistyksemme toimintaa!

Miehikkälässä 27 p:nä maalisk. 1916.

A. W. Leikkonen.

XXII.

Mikkelin maaseurakunnassa on vuodella 1915 toiminut 45 pyhäkoulua opettajia on ollut noin 80. Lapsia on käynyt 1000 paikoille. Harjoituskokouksia on säännöllisesti pidetty kerta kuukaudessa. Papisto on myös kesäaikana säännöllisesti pyhäkouluja tarkastanut. Pyhäkoulukirjastossa löytyy opettajia varten saarna-oppaita, kristinopin opetusoppaita y. m. Köyhille lapsille annetaan myös kirjoja lahjaksi. Opettajia on avustettu matkarahoilla lähimmille pyhäkoulupäiville. Pyhäkoulurahastossa on varoja noin 1500 markkaa. I Kor. 15: 58.

Pyhäkouluyhdistyksen puolesta
W. A. Markkula.

XXIII.

Kertomus *Oriveden* Pyhäkouluyhdistyksen toiminnasta vuonna 1915. Yhdistyksen vuosikokous pidettiin Pappilassa tammikuun 31 päivä, jossa luettiin vuosikertomus ja yhdistyksen tilit, sekä valittiin johtokunta. Valituiksi tulivat toht. U. Paunu puheenjohtajaksi, pastori Kaapo Kostia varapuheenjohtajaksi, kirjuriksi ja rahastonhoitajaksi J. A. Järvinen, varalle diakooni Heliö. Keskusteltiin useista pyhäkoulua koskevista asioista.

Yhdistyksellä on vuoden aikana ollut 19 koulupiiriä, joista kuitenkin muutamat piirit ovat vaan osan vuodesta olleet toiminnassa. Opettajina on ollut 12 mies- ja 26 naishenkilöä, yhteensä 38. Lapsia on kouluissa käynyt keskimäärin 362 lasta. Kerran kuussa pidetään seurakunnan kirkossa harjoituskokouksia, joihin kutsutaan lähiseudun pyhäkoululapsia tulemaan ja joissa opettajat vuoroonsa antavat näyteopetusta. Samoin on pidetty keskustelukokouksia, mikäli siihen on tilaisuutta ollut. Mainituissa kokouksissa alustaa keskusteluaineeksi valittua tekstiä edellisessä kokouksessa sovittu henkilö. Alustuksen johdosta keskustellaan. Edellä mainittuja kokouksia johtaa yhdistyksen esimies tai varaesimies.

Pyhäkoulun kehitykseksi on pidetty pyhäkoulun tarkastuksia ja samalla hartaushetkiä vanhemmalle väestölle, mikäli siihen on papistolta aikaa riittänyt. Lasten joulujuhlia on pidetty muutamissa koulupiireissä. Elokuun 1 päivänä pidettiin yhdistyksen kesäjuhla, alkaen kirkossa yhteisellä jumalanpalveluksella ja jatkettiin iltapäivällä kansanopistolla. Juhlapuhujana esiintyi Längelmäen kirkkoherra I. Wirtanen. Iltapäivän ohjelmassa oli useita puheita sekä lapsille että vanhemmille, väliaikoina hengellistä laulua.

Yhdistyksen varoilla on kouluille ostettu Pyhäkoululehti sekä 150 kpl. lastenlehtiä, joita jaetaan opettajain harkinnan mukaan lapsille. Samoin 200 kpl. Lastenjoulukirkkolehteä jaettiin lapsille joulujuhlissa.

Rahaston tila vuoden lopussa osoitti seuraavaa: säästöä edelliseltä vuodelta Smk. 168: 75, tulot vuoden aikana Smk. 65: 99, menot Smk. 123: 65. Säästö seur. vile Smk. III: 09.

Orivedellä tammikuun 31 päivä 1916.

J. A. Järvinen.

Kertomus *Oulun rovastikunnan* Pyhäkouluyhdistyksen toiminnasta v. 1915.

Yhdistyksen haaraosastoina ovat viime vuonna toimineet Oulun kaupungin, Oulunsalon ja Kiimingin pyhäkouluyhdistykset.

Oulun pyhäkouluissa, joita on pidetty 14 paikassa, on käynyt 700 lasta. Heille on ilmaiseksi koko vuoden ajan jaettu Lasten Pyhäkoululehti. Tämä seikka on huomattavasti innostanut ja kiinnittänyt heitä pyhäkouluun. Yhteisissä lastenjumalanpalveluksissa kirkossa ovat lapset runsaslukuisina olleet. Pyhäkouluopettajina on toiminut 40 henkilöä. Suomalaisen pyhäkoulujen opettajat ovat lauantaisin kokoontuneet harjoituskokouksiin pappilassa, ruotsalaisten lehtori G. Waennerbergin kodissa.

Syyskuun 25—28 päivinä pidettiin Oulussa pyhäkoulupäivät, joita johtamaan saapui Suomen Pyhäkouluyhdistyksen yliesimies, kirkkoherra K. J. Kivekäs. Ohjelman suorituksessa osallisina olivat useat paikkakunnan ja lähiseudun papit ja opettajat. Varsinaisia osanottajia oli toista sataa. Jokaiselle heistä varmaan entistään selvemmäksi tuli, miten kallista, tärkeätä ja siunattua pyhäkoulutyö on. Sen monipuolisuus myös todettiin. Kasvavalla mielenkiinnolla asiasta päivänä toisensa jälkeen kuunneltiin ja keskusteltiin. — Suurta kiitollisuutta tuntevat Oulun pyhäkouluyhdistyksen jäsenet pyhäkoulupäivien avustajia ja erittäinkin johtajaa, kirkkoherra Kivekäästä, kohtaan ja toivovat, että vast'edeskin saataisiin paikkakunnalle järjestetyksi tällaiset päivät.

Oulun pyhäkouluyhdistykseen kuuluu 115 jäsentä. Rahastossa on tähän vuoteen säästöä Smk. 246: 99.

Oulunsalossa on toiminut neljä pyhäkoulua, joissa on oppilaita ollut yhteensä 70. Viime jouluksi, kuten edelliseksikin, lahjoitettiin lapsille »Lasten Joulukirkko»-lehti. Tämä toimenpide on elvyttänyt ja virkistänyt lasten käyntiä pyhäkoulussa. Suuri puute on seurakunnan pyhäkouluilta poistunut, kun ne ovat saaneet lahjaksi 40 kpl. laulukirjoja.

Kesäjuhlaa vietti Oulunsalon pyhäkouluyhdistys elokuun 22 p:nä 1915. Vuosikokouksessa tammik. 6 p:nä tehtiin eräitä päätöksiä, joiden toteuttamisen kautta toivotaan pyhäkoulutyön seurakunnassa virkistyvän. Pyhäkoulunopettajain tarpeeksi päätettiin tilata raamatullinen kuvasto. Opettajain harjoituskokoukset päätettiin niinkään saada seurakunnassa alkaneena vuonna, mikäli mahdollista, säännölliseen käyntiin. Ensi kesänä, kun Herra suo, päätettiin panna toimeen pyhäkoulujuhla tavallista runsaammalla ja vaihtelevammalla ohjelmalla sekä pyytää tähän juhlaan puhujiksi lähiseurakuntien pyhäkoulutyötä lämpimästi harrastavia paimenia. Juhlaan aiotaan järjestää oma ohjelma täysikäisiä ja oma ohjelma lapsia varten. Edelleen keskusteltiin vuosikokouksessa pyhäkoulunopettajavoimien puutteen poistamisesta seurakunnassa ja ehdotettiin sopivia pyhäkoulun opettajia niille seurakunnan kulmakunnille, joissa ei kuluneena vuonna ole pyhäkoulua pidetty.

Kiimingin seurakunnassa on v. 1915 ollut pyhäkouluja 15, niissä lapsia 357 ja opettajina 19 naista ja 23 miestä. Opettajien harjoituskokouksia eri

puolilla pitää on pidetty yht. 8. Kaikki pyhäkoulut on tarkastettu kesällä. Yhdistyksen varoilla on tilattu 11 vuosik. Pyhäkoululehteä ja Lasten Pyhäkoululehteä. On perustettu pyhäkoulukirjasto, jota opettajat ovat ahkerasti käyttäneet.

Helmikuulla oli diakooni Vilkuna kinkeritilaisuuksissa puhumassa pyhäkouluaasiasta. Vuosijuhlaa vietti Kuumingin pyhäkouluyhdistys helluntaipyhinä, jolloin kirkossa saarnasi diak. Vilkuna. Iltapäivällä jatkettiin juhlaa eri kylissä. Puheita ja esitelmiä pitivät diak. Vilkuna ja kirkkoherra M. Katavisto. Opettajat ja lapsetkin ohjelmaa suorittivat. Kesäjuhlaa vietettiin syyskuussa. Juhlapuhujana oli Oulunsalon kirkkoherra J. N. Merenheimo. — Yhdistykseen kuuluu 95 jäsentä. Rahastossa on säästöä Smk. 216: 99.

Tammikuun 21 p:nä hyväksyttiin *Lumijoen* pyhäkouluyhdistys Oulun rovastik. pyhäkouluyhdistyksen haaraosastoksi.

Syyskuun 28 p:nä pyhäkoulupäivien viimeisenä, vietettiin rovastik. yhdistyksen vuosijuhlaa. Hartauspuheita pidettiin, m. m. kirkkoherra Kivessä. N. N. K. Y:n kuoro lauloi useita lauluja.

Paikallisyhdistyksiä syntyy hitaasti. Vaikeudet ovat monet. Useissa herrättää yhdistys-nimikin epäilyksiä, jopa vastustustakin Mutta elkkämme peljätkö. Tahtokaamme olla nöyriä aseita Herran kädessä. Hän on toimittava asian meidän puolestamme.

J. N. Merenheimo.

Lempi A. Heikel.

XXV.

Vuosikertomus *Pielisjärven* seurakunnan pyhäkoulun toiminnasta vuotena 1915

Pielisjärven pyhäkouluyhdistyksen sääntö-ehdotus hyväksyttiin pyhäkoulunopettajain kokouksessa Elokuun 8 päivänä 1914 ja päätettiin sille hakea vahvistusta, joka myös saatiin.

Pyhäkoulu on toiminut vuoden 1915 aikana vireämmin kuin edellisinä vuosina. Pyhäkouluja on seurakunnassamme 52. Opettajia niissä on ollut 122 opettajaa, joista 78 mies- ja 44 naisopettajaa. Oppilaita on ollut noin 900. Pyhäkoulua on pidetty tavallisesti joka toinen sunnuntai ja paikoin joka sunnuntaikin. Oppilaat ovat käyneet yleensä ahkeraan koulussa ja opettajat ovat ahkeruudella ja hartaudella koettaneet johtaa lapsia Jumalan ja Herramme Jeesuksen Kristuksen tuntemiseen. Virkistääkseen opettajia on heille annettu kirjoja m. m. uudet testamentit uutta käännöstä, raamatullisia kuvia, virsikirjoja, pyhäkoululehtiä ja 600 kappaletta »Lasten joulukirkko» nimisiä joululehtiä lapsille jaettaviksi. Pyhäkoulukirjasto on myös olemassa. Siinä on noin 100 kappaletta sekä opettajille että lapsille sopivaa hyvää kirjaa. Kirjastosta lainataan kirjoja ahkerasti. Pyhäkouluja tarkastetaan aina kesällä ja talvella, tiedustellaan lukukinkereillä pyhäkoulujen pitoa ja valitaan opettajia niihin. — Pyhäkoulunopettajain kokouksia on viime vuodella pidetty 7. Niissä on aina ollut näytetunnit ja on sitten keskusteltu niistä ja muistakin pyhäkoulua

koskevista asioista. Pyhäkoulurahastossamme oli varoja Toukokuun 1 päivänä 1915 6282 markkaa 20 penniä.

Pielisjärvellä Huhtikuun 20 päivänä 1916.

Ax. Fr. Hahl.

Rovasti. Pielisjärven pyhäkouluyhdistyksen puheenjohtaja.

XXVI.

U. l. Pyhäjärven Lähetisyhdistys, joka kuuluu vakinaisena jäsenenä Suomen Pyhäkouluyhdistykseen, on antanut seuraavan kertomuksen pyhäkoulujen toiminnasta *U. l. Pyhäjärven* seurakunnassa v. 1915.

Jumala armossaan on siunannut meidänkin pyhäkoulutyötämme, jota vaatimattomasti ja — toivokaamme — nöyryydessä Herran kasvojen edessä olemme täällä tehneet.

Pyhäkouluja on seurakunnassamme eri kyläkunnissa ollut toimessa yhteensä 10, opettajia 11 naista ja 10 miestä, yhteensä 21. Lapsia on ollut 300.

Pyhäkoululehti on Lähetisyhdistyksen varoilla tilattu kaikille opettajille. Lasten Pyhäkoululehden ovat lapset saaneet 25 pennistä vuosikerran, kun yhdistys on suorittanut toisen puolen tilausmaksusta. Jälkimäisiä tuli vähän toista sataa.

Harjoituskokouksia on pidetty pappilassa rovastin johdolla joka kuudes sunnuntai jumalanpalveluksen päätyttyä. Kukin opettaja on vuorollaan alustanut seuraavan sunnuntain tekstin. Hänelle arvostelijaksi valittu tekee sitten huomautuksiaan alustuksen johdosta. Kaikilla on senjälkeen tilaisuus lausua ajatuksensa tekstistä ja alustuksesta sekä miten tekstiä olisi lasten kanssa käsiteltävä. Virkistäviä nämä kokoukset ovat olleet. Kukin on aina jonkun uuden ajatuksen lausunut tekstin johdosta. Opettajia on ollut koolla 8—10 vaiheilla.

Toukokuun 30 p. oli meillä lasten juhla Tuorilan kansakoululla, jonne koontuivat Tuorilan, Järvenpään, Högforsin ja Nyhkälän pyhäkoululapset, yhteensä 250. Lapset olivat iloisia ja reippaita ja saivat ihanana kesäpäivänä tutustua toisiinsa vilkkaassa ja hausassa seurustelussa. Ohjelman suoritus oli etupäässä lasten tehtävänä. He lukivat kertomuksia, runoja y. m. Juhlassa oli mukana rovastimme, useita pyhäkoulunopettajia, lasten vanhempia ja muita aikuisia ihmisiä.

Lasten kuusijuhlia järjestettiin joulupyhinä Haavistossa, Ahmalla, Järvenpäässä ja Nyhkälässä. Lapsia kokoontui näihinkin runsaasti, ja he suorittivat nytkin osan ohjelmasta. Rovastimme oli niinkään mukana puhuen lapsille.

On syytä ilomielin huomauttaa, että seurakuntamme rovasti on innokas ja harras pyhäkoulun ystävä ja kannattaja. Siitä olemme kiitollisia. Monet vanhat miehet ja naiset täällä ansaitsevat myös suurta kunnioitusta. Vuosien ja vuosikymmenien kuluessa he, huolimatta siitä, onko lapsia koulussa vähän tai paljon, uskollisesti pitävät heille rakkaiksi käynyttä pyhäkoulua. Olkaamme me, nuoret, heille apuna tässä kalliissa työssä — kasvattamassa lapsia aikaa ja iäisyttä varten.

Lopetan kertomukseni seuraavilla apostolin sanoilla: olkaa, rakkaat veljet, lujat, järkähtämättömät, aina innokkaat Herran työssä, tietäen, että väivännäkönne ei ole turha Herrassa. 1 Kor. 15: 58.

Eliel Komanti,
diakooni.

XXVII.

Rautjärven seurakunnan Pyhäkouluyhdistyksen vuosikertomus v. 1915. Totisesti siunaten minä sinut siunaan, ja enentäen minä sinut enennän. Hebr. 6: 14.

Tähän Jumalamme lupaukseen luottaen olemme tehneet työtä kuluneena vuotena, opetellen itse Jumalan pyhää ja hyvää sanaa ja koettaen sitä lapsillemmekin opettaa. Sitä varten olemme viime vuoden aikana kokoontuneet kokouksiin, joita on ollut 10 harjoituskokousta, 7 raamatunkeskustelukokousta ja 1 pyhäkouluasioita käsittelevä kokous. Saapuvilla on ollut keskimäärin 15 opettajaa ja 21 kuuntelijaa.

Pyhäkoulujuhla oli heinäkuun 25 p:nä. Juhlapuhujana oli ylioppilas U. Murén. Lapsia oli vähän, aikuisia enemmän. Vuosikokous oli tammik. 10 p:nä ja sen yhteydessä iltama. Vielä on ollut 2 muuta iltamaa, joissa on ollut ihmisiä runsaasti.

Kirjastoon on ostettu kirjoja 10 kpl. toht. E. Kailan Kristillistä Uskontooppia, Pyhäkoululehti ja Lasten pyhäkoululehti joka koululle.

Kouluja on 58 ja niissä on opettajina 67 miestä ja 78 naista, yhteensä 145. Lapsia on kouluissamme 471 poikaa ja 472 tyttöä, yhteensä 943. Koulut on tarkastanut rovasti Y. A. Rossander kesän aikana. Kouluja on pidetty keskimäärin 31 kertaa, ja lapset ovat käyneet tyydyttävästi.

Yhdistys on avustanut 1 opettajan Wiipurin p. k. päiville ja 1 opettajan vuosikokoukseen Tuusulaan.

Yhdistyksen rahallinen tila osotti seuraavaa: säästöä viime vuodelta 98 mk. 82 p:ää, tuloja vuoden kuluessa 133 mk. 40 p:niä, menoja 128 mk. 30 p:niä, säästö ensi vuodelle 103 mkk. 97 p:niä.

Yhdistyksen toimikuntaan on kuulunut pastori A. Salomaa toukok. 1 p:vään ja siitä alkaen vuoden loppuun rovasti J. A. Rossander puheenjohtajana, rahaston ja kirjaston hoitajana, allekirjoittanut kirjurina ja 6 muuta jäsentä, ja on se vuoden aikana kokoontunut 2 kertaa.

Jumala, joka on luvannut antaa siunauksensa ja lisätä kansaansa, sen armoissaan tehköön pyhän nimensä kunniaksi.

Rautjärvellä 1 p:nä tammikuuta 1916.

Antti Partinen.

XXVIII.

Pyhäkoulujen vuosikertomus *Ristiinan* seurakunnasta v. 1915.

Pyhäkoulu seurakunnassamme on yhä vielä alkeellisella kannalla. Viime talvella suostui lukukinkereillä 29 miestä ja 42 naista eli yhteensä 71 henkilöä

pyhäkoulutoimeen, jotka lukumäärän suhteen kyllä riittäisivät antamaan pyhäpäivin opetusta ja kristillistä kehoitusta ja neuvoa seurakuntamme kaikille lapsille, joita kinkereillä huomattiin olevan 800.

Mutta useat näistä pyhäkouluopettajista eivät ole ottaneet tätä heille uskottua tehtävää omantunnon velvoitukseksi, joka huomataan siitä, että he ovat laiminlyöneet tehtäviään.

Lukutilaisuudessa, jolloin asiaa tiedustellaan ja tarkastetaan, he sitten väittävät, ettei heillä ole opettaja-kykyä eikä taitoa, etteivät lapset kokoontu, vaikka heitä kutsutaan j. n. e.

Mutta kaikki nämä esteet poistuisivat kerrassaan, jos vain työ tulisi heille omantunnon asiaksi ja sydämeen syttyisi rakkaus Herraan ja Hänen rakastamiinsa lapsiin.

Opettajille on harjoituskokouksia vuoden kuluessa pidetty 10 kertaa. Mutta yhä vain on näihin opetustilaisuuksiin kokoontunut ainoastaan toistakymmentä ja harvoin kolmattakymmentä opettajaa. Suurimpana syynä tähän ikävään olosuhteeseen lienee seurakunnan haaraantuminen eri osiin suurien vesien kautta.

Yhdistyksemme vuosijuhlaa vietettiin sääntöjemme mukaan heinäkuun 4 päivänä, ja silloin kokoontui paljon opettajia tähän juhlatilaisuuteen, jossa sekä hengellistä että aineellistakin virkistystä jaettiin.

A. L. Gulin.

XXIX.

Ruokolahden pyhäkouluyhdistyksen vuosikertomus vuodelta 1915.

Pyhäkouluja on ollut toiminnassa tänäkin vuonna sama määrä kuin ennenkin. Opettajain harjoituskokouksia on pidetty kerta kuussa: kirkolla ja syrjäkylissä. Pyhäkoulujuhla pidettiin Maaliskuun 25 p:nä Kemppilän kansakoululla ja Heinäkuun 3 p:nä kirkossa, josta siirryttiin Mustikkaniemelle, ja siellä kestittiin viidettäsataa lasta, sekä laulettiin, katekeerattiin ja pidettiin opetusharjoitus.

Papisto on pyhäkoulu-tarkastusmatkoja tehnyt pitäjässä ja huolellisesti valvonut pyhäkouluja.

Yhdistyksen rahallinen omaisuus:

Säästö edelliseltä vuodelta	Smk. 209: 57, 15 kop.
Tuloja tältä tilivuodelta	„ 123: 57
	<hr/>
	Summa Smk. 333: 14, 15 kop.

Menoja tänä tilivuonna	Smk. 47: 45
Säästö tulevaan tiliin	„ 285: 69, 15 kop.

Rahaston ja kirjaston hoitajalle v. t. kirkkoherra R. A. Lundille annettiin vuosikokouksessa tilivapaus.

Ruokolahdella Helmikuun 6 päivänä 1916.

R. A. Lund.
Puheenjohtaja.

Matt. Wilkki.
Kirjuri.

XXX.

Vuosikertomus *Räisälän* Pyhäkouluista v. 1915.

»Niinkuin sinä lapsen totutat nuoruudesta, niin ei hän siitä luovu, koska hän vanhenee.» Sananl. 22: 6. —

Räisälän pyhäkouluyhdistys on v. 1915 toiminut ylläolevan ohjelman mukaisesti totuttaaksensa seurakunnan lapsia viettämään Herran päivää Jumalan sanan ääressä. Lapsethan niin harvoin pääsevät kirkkoon, eikä elämä nykyaikaisissa kodeissa ole heille monestikaan hyvänä esimerkkinä sabatin päivän oikeaan viettämiseen. Päinvastoin on Herran päivä seurakunnassa yhä enemmän muuttumassa seurojen, urheilun, huvitusten ja synnin harjoituksen päiväksi. Näin ollen on pyhäkouluilla nykyään mitä suurin merkitys; niiden on totutettava lapsia ja nuorisoa muistamaan Herran päivää ja sen säätäjää, Jumalaa, joka ijankaikkisessa rakkaudessaan vetää sekä lapsia että aikuisia poikansa Jeesuksen Kristuksen tykö saamaan armoa, elämää ja autuutta, jotta he Jumalan väellä uskon kautta autuuteen kätkeäisiin. Voi miensa mukaan, tosin sangen puutteellisesti on Räisälän pyhäkouluyhdistys toiminut tätä korkeaa päämäärää kohden kuluneena vuonna.

Katkeralla surulla täytyy tunnustaa, että pyhäkoulutyö on viimeksi kuluneina vuosina yhä laimentunut. Löytyy jo monta kinkerikuntaa, joissa ei toimi ainoatakaan pyhäkoulua; syy tähän surkuteltavaan ilmiöön lienee suurimmalta osalta uskonnonvastaisessa ajanhengessä, joka tässä seurakunnassa on voittanut erikoisen suurta harrastusta. Kouluja, jotka ainakin jonkun aikaa ovat olleet toimessa, oli 18, niissä opettajia 36 ja oppilaita noin 285. Koulunkäynti on ollut epäsäännöllistä; vanhemmat ovat kouluun nähden välinpitämättömiä. Opettajien harjoituskokouksia pidetty 4 kertaa pappilassa, mutta osanotto on ollut laimeaa. Muutamia uskovaisia opettajia löytyy, jotka ovat toimineet utterasti, ympäri vuoden; useimmat toimivat vain talvella. Läksyjä sekä raamatunhistoriasta että katekismosta on tavattu antaa niille lapsille, jotka eivät missään koulussa ole. Kouluja on mikäli mahdollista tarkastettu kerta vuodessa. — Opettajien kirjasto löytyy. — Yhdistyksen vuosijuhla vietettiin elok. 1 päivänä kirkossa, jossa lasten saarnan piti allekirj. ja näytetunnin antoi past. R. Rainio.

K. Siet. Oksa.

XXXI.

Seinäjoen Pyhäkouluyhdistyksen vuosikertomus v. 1915.

Ajat muuttuvat ja me ihmiset niiden mukana. Mutta yksi on muuttumaton. Ja se on Jumala. Viime vuodenkin aikana on Hän osoittanut meitä kohtaan samaa paimen rakkautta ja uskollisuutta kuin ennenkin. Me vain emme ole nöyryyneet, pikemmin päinvastoin. Kristuksen käsky: ruoki karitsoitani ei vielä kukaan ole päässyt oikein sydämen asiaksi. Kuitenkin on tätä työtä koetettu tehdä, toiset pienemmällä toiset suuremmalla innolla.

Yhdistyksen toimikunta on ollut koolla useampiakin kertoja, vaikka pöytäkirjaa ei ole laadittu kuin kahdesta kokouksesta. Näissä keskusteltiin siitä, miten pyhäkoulutyö ja sen tarkastus paraiten järjestettäisi kesän aikana.

Toimikunnan muutamien jäsenten toimesta laadittiin ohjelma tarkastuksia varten, ja tätä ohjelmaa on sitten koko kesäajan jokseenkin tarkoin seurattu. Tarkastustilaisuuksissa huomattiin, että koulua on pidetty jokaisessa kinkerikunnassa; toimessa on kaikkiaan ollut 8 miestä ja 7 naista, vaikka valittu oli 9 miestä ja 11 naista. Oppilaita 265. Koulussakäynti ei kaikissa piireissä ollut säännöllistä; näitä piirejä tarkastettiin kesän aikana useita kertoja; opettajien kokouksia pidettiin lukuisia kertoja, mutta siitä huolimatta täytyi pyhäkoulu kokonaan lopettaa Heikkilän kinkerissä oppilasten puutteen tähden.

Innostusta pyhäkoulutyöhön koetettiin herättää sitenkin, että avustettiin yhdistyksen jäseniä Suomen Pyhäkouluyhdistyksen toimeenpanemille pyhäkoulupäiville: Ylioppilas Selma Kallio sai apua ottaakseen osaa mainitun yhdistyksen vuosijuhlaan Tuusulassa; matkastaan laati hän kertomuksen, mikä yhdistyksen jäsenille tarkastustilaisuudessa julkiluettiin ja asiakirjoihin liitettiin. Ilmajoen seurakunnassa viime maaliskuun 19—21 päivinä pidetyille pyhäkoulupäiville myönnettiin niinkään avustusta neljälle jäsenelle, 4 markkaa kullekin; kaikki eivät kuitenkaan myönnettyä avustusta hyväkseen käyttäneet.

Yhdistyksen toimikuntaan kuluneena vuonna ovat kuuluneet: Jaakko Koivusalo, Sameli Lehtinen, Juho Lähdesmäki, Liisa Saarikoski, Heleena Tuomela ja Kaisa Kierimäki sekä allekirjoittanut puheenjohtaja vakinaisina sekä Liisa Jouppila, Anna Uppa ja Iisakki Sarvapää varajäseniä. Rahastonhoitajana on ollut K. Kierimäki ja tilintarkastajina J. Mäkinen ja K. Lehtinen.

Seinäjoella Tammikuun 23 p:nä 1916.

Eemil Oskar Ojala.

XXXII.

Sippolan Pyhäkouluyhdistyksen vuosikertomus vuodelta 1915.

Pyhäkoulut ovat yleensä vireästi toimineet. Toiset pyhäkoulut ovat olleet toimessa ympäri vuoden, jotkut aivan joka pyhä, toiset ovat toimineet kyllä ympäri vuoden, mutta talvella harvempaan kuin kesällä, muutamat taas ainoastaan kesällä. Pyhäkouluja on jokaisessa kinkerikunnassa, ja oli niitä toiminnassa yhteensä 36. Opettajina oli 83 miestä ja 46 naista; lapsia kävi koulussa 1519, siis keskimäärin noin 12 lasta kutakin opettajaa kohden. — Suuremmille lapsille on ollut tekstin selitys ja samalla aikaa useimmissa kouluissa pienemmille kuvaopetusta. Olosuhteiden mukaan on pieniä läksyjä myös käytetty. —

Pyhäkouluntarkastuksia pidettiin 15 eri paikassa, joissa melkein kaikki pyhäkoulut tulivat tarkastetuiksi. Laimeimpana on pyhäkoulutoiminta ollut Kaipiaisten kylässä. Ilahuttavaa sen sijaan on ollut, että tehdas-alueilla sekä Inkeröisissä että Myllykoskella on pyhäkoulutyö herännyt yhä vireämpään toimintaan.

Opettajain harjoitus- ja keskustelukokouksia on pidetty yhteensä 10.

Opettajain kotiopinnoihin ilmoitautui 8 opettajaa.

Pyhäkoulujuhla pidettiin kirkolla Juhannuspäivänä ja oli silloin juhla-saarnaajina yliasiamies kirkkoh. Kivekäs ja diakoni Ojansuu. — Yleinen pyhäkoulujuhla oli Juhannuksena ja sen jälkeisinä päivinä Inkeröisissä, ja oli siinä opettajilla hyvä tilaisuus saada sekä uutta innostusta että ohjausta tärkeään työhönsä.

Yleisessä vuosikokouksessa Tuusulassa oli kolme edustajaa, joita avustettiin matka-apurahoilla.

Raha-asiaain tila oli seuraava:

Säästöä vuodelta 1914	225: 82
Tuloja vuoden 1915 kuluessa	42: —
Menoja ” ” ”	97: 40
Säästöä vuodelle 1916	170: 42

Sippolassa maaliskuulla 1916.

Pekka Hyttinen.

XXXIII.

Siuntion Pyhäkouluyhdistyksen vuosikertomus, joka esitettiin vuosikokouksessa 19 p. jouluk. 1915.

Yhdistykseen on kuulunut 18 vuosijäsentä ja 3 vakinaista. Pyhäkouluja on ollut 8 ja oppilaita n. 100.

Vuosijuhla pidettiin kirkossa sunnuntaina 1 p. elok. Pastori Nyman piti lastensaarnan Matt. 28: 20 johdolla: »katso minä olen teidän kanssanne joka päivä maailman loppuun asti». Kirkkohra Bonsdorff puhui vielä lapsille tehden heille kysymyksiä. Lapset saivat lehden, *Barnens Söndagsskolblad*.

Vuoden kuluessa ovat opettajat ja opettajattaret neljästi kokoontuneet. Kokoukset on pidetty pappilassa rukoushuoneeksi luovutetussa salissa. Osanottajia on ollut runsaasti, paitse viimeisessä kokouksessa. Yhdistyksen puheenjohtaja khra Bonsdorff on selittänyt tekstin, on laulettu ja pidetty rukouksia.

Vuosikokouksessa luopui neiti Nordberg sihteerin toimesta, jota ynnä rahastonhoitajan tointa hän on hoitanut 5 vuotta eli yhdistyksen perustamisesta alkaen, saavuttaen jäsenten jakamattoman kiitollisuuden. Yhdistys on näin ollen kärsinyt tappion tämän eron kautta. Toivomme kuitenkin että yhdistys edelleen saa hyväkseen nauttia entisen sihteerinsä kokenutta apua. Rahastonhoitajaksi ja sihteeriksi valittiin neiti Elna Rehnberg. Muuten toimikunta on entisellään.

Yhdistyksen rahatulot olivat Smk. 52: 15, menot Smk. 42: 50, säästö seuraavaan vuoteen Smk. 9: 65.

K. R. Bonsdorff.
puheenjoht.

Elna Rehnberg
siht.

XXXIV.

Suonenjoen Pyhäkouluyhdistyksen vuosikertomus v. 1915.

Ihmislapsi syntyy puutteellisena, heikkona ja alastomana maailmaan. Mutta Herran varjelemana ja hänen apunsa tukemana siitä voi tulla tarmokas toimen ihminen.

Niin on Pyhäkouluyhdistyksemmekin laita. Jumalan avulla se syntyi ja Jumalan apua se on saanut nauttia, hän on sitä tukenut ja vahvistanut kautta puutosten ja vaikeuksien, joten se jo nyt on voinut olla vuorostaan tukena, apuna ja virkistäjänä monelle heikolle pyhäkoulunopettajalle.

Joka kuukauden ensimmäisenä lauantaina on ollut tekstinselitys ja harjoituskokous. Joinakin kertoina on ollut lapsia oppilaina näyteopetusta annettaessa. Silloin on kokous pidetty sunnuntaina.

Vuoden alussa saatiin aikaan pieni lainakirjasto, jota pyhäkoulunopettajat ovat käyttäneet hyväkseen. Pyhäkoululehden on yhdistys kustantanut jokaiseen piiriin.

Vuonna 1914 alkuunpantu yritys suoritettiin loppuun vuoden alussa. Käytiin nimittäin jokaisessa pyhäkoulupiirissä pitämässä pyhäkoulun hartaushetkiä ja neuvottelemassa työntekijäin kanssa ja jäseniä keräämässä yhdistykseen. Tämän työn suoritti eräs pyhäkoulunopettaja pienestä palkkiosta. Pa-pisto oli tointa tukemassa muutamissa paikoissa.

Elokuun 14 päivänä oli pyhäkoulujuhla lapsille ja aikuisille. Suomen Pyhäkouluyhdistyksen lähettämänä puhujana esiintyi diakooni F. Ojansuu, joka toimi kolme päivää seurakunnassamme innolla ja rakkaudella.

Suuren surun ja kaipuun vaikutti kirkkoherra Vihtori Korpelan kuolema, joka tapahtui äkkiä 14 p. elokuuta sydänhalvauksen aiheuttamana. Hän oli yhdistyksemme perustaja sekä kirjaston ja rahaston hoitajana.

Kuluneen vuoden armosta ja avusta, murheista ja iloista olkoon Jumalalle kiitos!

Otto Wehviläinen.

pyhäk.-opettaja.

Suonenjoen seurakunnassa pidettiin pyhäkoulua v. 1915 32 piirissä. Opettajina oli 36 miestä ja 27 naista. Oppilaina 709 lasta. Koulua pidettiin kahden viikon väliajoilla, ja niissä kävivät lapset tyydyttävästi.

Suonenjoella, helmik. 1 p:nä 1916.

Rob. Makkonen.

v. t. kirkkohra.

XXXV.

Sysmän Pyhäkouluyhdistyksen vuosikertomus v. 1915.

Viides vuosi yhdistyksemme elämässä ja toiminnassa on sivuutettu. Samoin seurakuntamme lapsijoukkojen elämässä. Sitä ajatellaessa herää aina huolekas ajatus, saivatko lapset, tuo nouseva seurakunta, nimenomaan pyhäkoululapset, mitään elämätä kohottavaa, ja saivatko eritoten yhdistyksemme työn kautta. Olemme yrittelleet antaa ja ammennella Jumalan sanan lähteistä itselle ja heille.

Toimikunta on kokoontunut 4 kertaa. Opettajain harjoitus- ja keskustelukokouksia on pidetty 5. Viimeisessä näistä oli paitsi tavanmukaista ohjelmaa, myös erään opettajan puhe, toisen lausunto, kolmannen runonesitys ja erään oppilaan runolausunto. Toimikuntaan ovat kuuluneet: suntio Numminen, emäntä Ottelin, neiti Lautsilta, räätäli Halin, opettajatar Sivori ja neiti Honkanen sekä rouva Kukkumäki. Esimiehenä on toiminut allekirjoittanut.

Opettajia on toiminut 13 mies- ja 34 naisopettajaa yhteensä 31 paikassa. Pyhäkoululasten luku on ilahuttavasti noussut, ollen 514, siis korkein määrä kuin koskaan. Siihen lukematta kovin harvoin käyneitä. Mutta äskettäin päättyneissä lukusissa ilmoitettiin 6 koulua lakkaavan, joista 3 opettajapuutteen ja 3 lasten puutteen vuoksi. Sensijaan asetettiin pyhäkoulu 4 uuteen paikkaan.

Vuosikokous, jossa m. m. hyväksyttiin tilit ja sen yhteydessä pyhäkoululasten juhla, pidettiin 13 p. viime kesäkuuta. Esiintyivät pastorit E. Hackman ja E. Swanne sekä pari pyhäk. opettajaa. Lastenjumalanpalveluksen pidettyä kirkossa (pastori Hackman) siirryttiin ulos kirkkotarhaan. Läsnä runsaasti aikuisia ja pyhäk. lapsia, joita ruokittiin paitsi henkisesti myös voileivillä.

Yhdistyksemme jäsenluku on noin 75. Rahastossa on tällä haavaa varoja lähes 220 mk. sen mukaan, kuin vielä päättämättömästä tilistä voi nähdä. Rahaston varoilla oli tilattu opettajille 22 Pyhäkoululehteä ja oppilaille 25 Lasten lehteä, sekä kartutettiin yhdistyksen kirjastoa ja hankittiin lukusille lapsille jaettavat lehtiset. Pari hengellistä iltamaa on pantu toimeen.

Em. Swanne.

XXXVI.

Tuusulan Pyhäkouluyhdistyksen vuosikertomus vuodelta 1915.

Viimeksi kuluneenakin vuonna ovat pyhäkoulutyötä harrastavat henkilöt Tuusulan seurakunnassa koettaneet tehdä Herran työtä seurakunnan lasten keskuudessa. Heikkoa on työ monessa suhteessa ollut, mutta me saamme luottaa siihen, että Jumala on kuitenkin sitä siunannut. Herran työ vaatii ennen kaikkea uskollisuutta, uskollisuutta vähässäkin, ja tässäkin seurakunnassa on niitä, jotka uskollisesti ja vaivojaan säästämättä ovat pyhäpäivinä koonneet lapsukaisia Jeesuksen evankeliumin ympärille. Viime lukusijoilla valittiin kuhunkin seurakunnan 16:sta kinkerikunnasta pyhäkoulun pitäjiä, ja siitä lähtien onkin kyläkunnissamme paria lukuunottamatta toiminut yksi tai useampia opettajia kalliissa tehtävässään.

Pyhäkoulunopettajien harjoituskokouksia on edelleenkin pidetty kevätpuolella joka toinen viikko, myöhemmin harvemmin. Ohjelmana näissä kokouksissa on ollut tekstinselitystä, esitelmiä ja raamatunkeskustelua. Erityiseksi virkistystilaisuudeksi muodostui Tuusulan Kansanopistolla viime kesäkuun 18—20 päivinä vietetty Suomen evankelis luterilaisen Pyhäkouluyhdistyksen vuosijuhla, johon Tuusulan pyhäkoulun opettajat ja ystävät lukuisasti ottivatkin osaa.

Yhtenä pyhäkoulutyön tärkeänä tehtävänä on kasvattaa lapsia todelliseksi seurakunnan jäseniksi, niin että he jätettyään pyhäkoulun ahkerasti ottaisivat osaa seurakunnan yhteisiin jumalanpalveluksiin. Herättääkseen lapsissa kirkkomieltä ovat pyhäkoulunopettajat kuluneena vuonna kolme kertaa koonneet lapset lastenjumalanpalvelukseen seurakunnan kirkkoon. Yksi näistä tilaisuuksista oli samalla vuosijuhla, ja vietettiin se elokuun 29 p:nä.

Tärkeä tehtävä on Pyhäkouluyhdistyksellämme ollut pyhäkoululehtien levittämisessä. Jokaiseen pyhäkouluun ovat pyhäkoulunopettajat yhdistyksen välityksellä saaneet jakaa Lasten Pyhäkoululehteä 20 pennin maksua vastaan

vuosikerralta. Lasten joulujumalanpalveluksessa jaettiin pyhäkoululapsille ilmaiseksi Suomen Pyhäkouluyhdistyksen toimittama joululehti. Pyhäkoulu-lehtensä ovat opettajat sitävästoin omilla varoillaan tilanneet.

Pyhäkouluyhdistyksen talous osoittaa viime vuodelta säästöä 35 mk. 15 penniä. Varat ovat etupäässä saadut jäsenmaksujen ja lukusijoilla koottujen kolehtien kautta.

Pyhäkouluystävien harras toivo on, että täällä hiljakkoin alulle pantu pyhäkoulutyö edistyisi ja kasvaisi Jumalan tahdon mukaan. Hän on johtava ja siunaava työtämme. Me astumme uuteen toimivuoteen käyttäen hyväksemme niitä kokemuksia, joita mailleen mennyt vuosi toi mukanaan. Kuluvan vuoden ohjelmasta mainittakoon erittäin pyhäkoulutarkastukset, joita nyt alkavien lukusten yhteydessä aijotaan toimittaa odottaen pyhäkouluttajien tehokasta myötävaikutusta. Rukoilkaamme Jumalaa, että Hän antaisi meille oikeat keinot ja synnyttäisi meissä nöyrän mielen, joka ei etsi omaa kunniaa, vaan kaikessa kaunistaa Vapahtajamme oppia. »Mutta Jumalallemme ja Isällemme olkoon kunnia ijankaikkisuuksien ijankaikkisuuksissa.» Filipp. 4: 20.

Tuusulan Pyhäkouluyhdistyksen puolesta:

S. V. Vaarantaus,
puheenjohtaja.

Rauha Finnberg,
kirjuri.

XXXVII.

Vuosikertomus *Urjalan* Pyhäkouluyhdistyksen toiminnasta vuonna 1915.

Vuosikokous pidettiin 7 p. helmikuuta 1915, jolloin rahaston hoitajaksi poismuuttavan pastori S. G. Kalken tilalle valittiin kirkkoherra Emil Laurila. Pyhäkouluille on tilattu 15 kpl. Pyhäkoululehteä ja 60 kpl. Lasten pyhäkoulu-lehteä.

Pyhäkouluja asetettiin lukukinkereillä yhteensä 34 ja niihin valittiin 23 miesopettajaa ja 39 naisopettajaa. Niistä eivät kuitenkaan ihan kaikki ole toimineet. Toiset ovat pitäneet pyhäkoulua vain kesällä, useat kautta koko vuoden. Oppilaita on kouluissa ollut noin 560 vaiheilla, mutta useat niistä eivät ole säännöllisesti käyneet.

Harjoituskokouksia opettajien kanssa on pidetty II. Ne ovat pidetty sakaristossa jumalanpalveluksen jälkeen kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina.

Pyhäkoulujuhla pidettiin kesällä, jolloin juhlasaarnan piti kirkkoherra K. Kivekäs, joka myös iltapäivällä piti lasten jumalanpalveluksen kirkossa.

Yhdistyksen lähettinä pyhäkoulupäivillä Tampereella huhtikuun 9—11 päivinä olivat opettajat Hilda Sulonen, Ida Joki, Santeri Taala ja Vihtori Tila.

Yhdistyksen tilit osoittavat: säästöä edelliseltä vuodelta Smk. 194: —, vuoden tulot Smk. 55: 89, vuoden menot Smk. 86: —, säästöä tähän vuoteen Smk. 163: 89.

Kylvetty siemen itää. Ylistetty olkoon Jumala kaikesta!

Urjalassa 19 p. helmikuuta 1916.

K. Hj. Hildén.

XXXVIII.

Valkjärven seurakunnan pyhäkouluyhdistyksen vuosikertomus vuodelta 1915.

Yhdistyksen virkailijoina on toiminut: esimiehenä rovasti J. H. Reijonen; vara-esimiehenä opettaja Y. Martikainen, rahastonhoitajana kanttori I. A. Kruus; pöytäkirjurina pastori G. L. Lilius; toimikunnan jäsenenä opettaja A. Sipponen; tilintarkastajina opettajat J. Lipsunen ja Emilia Damskäg; varatarkastajina opettajat T. Kymäläinen ja Anni Kekkonen.

Opettajien harjoituskokouksia on pidetty 10, s. o. joka kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina, paitsi ei Heinä- ja Elokuussa. Edeltäpäin valitut opettajat ovat niissä kyselleet evankeliumi-tekstiä ja raamatun historiaa; ja on esiintyjä useimmiten arvosteltukin, ei kuitenkaan aina. Harjoituskokouksissa ei ole käynyt niin paljon opettajia, kuin suotava olisi.

Kesällä pidettiin kirkossa yhteinen pyhäkoululasten kesäjuhla, ja sitäpaitsi 4 samanlaista eri kyläkunnissa. Näissä viimemainituissa ovat myöskin lapset ottaneet osaa ohjelmaan; ja on yleisön osanotto näihin ollut kiitettävän runsas. Pyhäkoululasten kuusijuhla on niinkään pidetty muutamissa kyläkunnissa.

Yhdistyksen puolesta kävi 3 opettajaa kontraktikunnan pyhäkoulujuhlassa Sakkolassa. Sitäpaitsi lähetti yhdistys yhden opettajan pyhäkoulupäiville Wiipuriin.

Opettajia varten olevaan pieneen lainakirjastoon hankittiin 8 eri kirjaa, kutakin 5 kappaletta. »Joulukirkkoja» ostettiin 300 kappaletta.

Yhdistys on kuluneenakin vuonna koittanut virittää ja pitää virellä pyhäkouluharrastusta. — Valista kasvosi palvelijaisi päälle, ja opeta minulle sääntöjäsi. (Ps. 119: 135.)

Yhdistyksellä on ollut tuloja 155 mk. 21 p:ää ja menoja 88 mk. 60 p:ää ja on säästö ensi vuodelle 264 mk. 80 p:ää.

Juho Reijonen.

G L Lilius

XXXIX.

Vuosikertomus *Vehkalahden* pyhäkouluyhdistyksen toiminnasta v 1915.

Vehkalahden seurakunnassa on vuoden 1915 kuluessa ollut toimessa 36 pyhäkouluja, joissa on ollut 69 opettajaa. Lapsia on käynyt koulussa kaikkiaan 974, joista toiset ovat käyneet noin 40 kertaakin, mutta keskimäärin 15 kertaa. Koulun pidon keskimääräksi tulee 21 kertaa, mutta on muutamia kouluja, jotka ovat olleet toimessa 30—40 kertaa.

Kun Inkeröisten pyhäkoulupäiville viime kesäkuulla avustettiin 28 opettajaa 5 markan matka-avulla, supistuivat yhdistyksen rahavarat vuoden lopussa 27 mk. 56 penniin. Vuoden 1916 kinkerillä on toimitettu keräystä rahaston kartuttamiseksi ja samalla pyhäkoululehden tilaamiseksi opettajille.

Vehkalahdella maaliskuun 4 p. 1916.

Ad. Manninen.

XL.

Vuosikertomus *Vesannon* pyhäkouluyhdistyksen toiminnasta v. 1915.

Viime vuoden aikana on pyhäkoulua pidetty 26 koulupiirissä 26 mies- ja 8 naisopettajan johdolla. Koulussa on käynyt 608 lasta. Markkalan piirissä ei ole koulua pidetty. Erityisistä syistä lakkasi opettajatar työstä. Hintikan piirissä ei myöskään ole koulua pidetty, opettaja kuoli. Sitä vastoin on tänä vuotena Hauhon piirissä pidetty koulua. Opettaja Otto Kuhmonen on pitänyt koulua kahdessa piirissä, koska Oinasmäen piiriin ei saatu sopivaa opettajaa. — Muutoin ovat koulut toimineet säännöllisesti. Joka koulussa on tarkastus pidetty kesäiseen aikaan.

Opettajain harjoituskokouksia on ollut 6 kertaa. Menettely niissä on ollut samallinen kuin ennenkin.

Yhdistyksen vuosijuhla ja lastenjuhla vietettiin 29 p:nä elokuuta kirkossa ja kunnantuvan pihamaalla. Kirkossa saarnasi allekirjoittanut. Kolehti kannettiin paikalliselle pyhäkouluyhdistykselle. Kunnantuvan pihamaalla puhuivat: kansakoulunopettajat Aukusti Siirilä, Femil Strandman ja Juho Laitinen, isäntä Otto Laitinen ja allekirjoittanut. Kansaa oli paljon koolla. Virvokkeista oli tänä vuotena vähäinen tulo, kun lapsille jaettiin vehnäpullat ja sota-ajan tähden olivat kaikki ostettavat ainekset kalliita eikä kuitenkaan korotettu hintoja.

Yhdistyksen varoilla on tilattu Pyhäkoululehti joka piiriin. Tili osoittaa varoja Smk. 71: 25 ja menoja Smk. 25: 45, joten säästö tekee Smk. 45: 80.

Ei ole työmme suuta ollut viime vuotenaakaan. Emme suuriin kykeneen. Kunpahan vaan voisimme olla uskollisia vähässäkin, sillä työn arvo riippuu siitä uskollisuudesta, jolla se on suoritettu!

Vesannolla 29 p. tammik. 1916.

M. Laitinen.

XLI.

Kertomus *Vilppulan* seurakunnan pyhäkouluyhdistyksen toiminnasta vuodelta 1915.

Pyhäkouluharrastus alkaa vähitellen juurtua seurakuntamme eri puolilla ja on yhdistys voimiensa mukaan koettanut tukea tätä tärkeätä työtä.

Pyhäkouluja, joita enimmäkseen on alettu pitää keväällä toukokuussa ja jatketaan Lokakuuhun, on ollut 18 paikassa, ja on opettajia ollut niissä noin 30. Lapsia on käynyt pyhäkouluissa yhteensä 382.

Kesäjuhla vietettiin 6 p. Kesäkuuta seurakunnan kirkossa sekä lasten jumalanpalvelus 10 p. Lokakuuta, jolloin sangen runsas joukko lapsia oli koontunut. Näissä juhlissa olivat saapuvilla myös pyhäk. yliasiamies kirkkoherra K. J. Kivekäs ja diakoni T. Wilkunä.

Yhdistyksen toimesta järjestettiin lasten joulujuhla kuudessa eri paikassa seurakuntaa, joissa oli yhteensä 400 lasta ja joissa jaettiin joulukirkko yksi joka perheeseen, sekä tarjottiin virvokkeita, johon varat kerättiin eri paikkakuntain pyhäkoulun ystäviltä.

Kaksi suurempaa pyhäkoulu iltamaa on pantu toimeen, toinen Kotinie-

men juhlasalissa, jossa opettajat itse osaksi suorittivat ohjelman, toinen Tyysniemen talossa.

Yhteisiä harjotus- ja keskustelukokouksia on pidetty mikäli mahdollista kerran kuukaudessa eri puolilla seurakuntaa.

Yhdistyksen varoilla kustannettiin 3 pyhäk. opettajaa Tampereen ja Ähtärin pyhäkoulupäiville. Pyhäkoululehti on myös tilattu opettajille.

Toimikuntaan ovat kuuluneet: kirkkoherra Hj. Svanberg, puheenjohtajana, palstatilallinen Manu Saranen, varapuheenjohtajana, rouva Alli Svanberg kirjuri ja rahastonhoitajana, emännät Eva Lehtivuori, Siina Rautanen, neiti Stiina Koivujärvi, puuseppä Weerits Tuominen jäsenenä, sekä varajäsenenä Anna Musturi, Milda Pajamäki ja M. Rautanen.

Yhdistyksen rahaston tila 31. 12. 1915 oli seuraava:

Vastattavaa:	Vastaava:
Säästö edelliseltä vuodelta 64:92	Menoja: ost. kirjallis. lehtiä y. m. 52:80
Tuloja kolehdeista, iltamista y. m. 95:54	„ Opettajain matkakust. . . . 18:70
	Säästö seuraav. vuodelle 88:96
Yhteensä 160:46	Yhteensä 160:46

Vilppulassa Maalisk. 22 p:nä 1916.

Alli Svanberg
kirjuri.

XLII.

Kertomus *Virolahden* pyhäkoulujen toiminnasta v. 1915.

Koulujen toiminta on tänäkin vuonna jatkunut entiseen tapaan. Kouluja on 45. Opettajia 70. Oppilaita 1054. Säännöllinen koulujen tarkastus papiston puolelta tapahtuu vähintään kerran vuodessa kussakin. Kuhunkin pyhäkouluun on jo monena vuonna tilattu lukusilla kootuilla varoilla Pyhäkoululehti ja Lasten Pyhäkoululehti. Joka toinen kuukausi kannetaan 1 kolehti pyhäkouluyhdistyksellemme, joka sitä paitsi saa osansa kirjapalkinnoiksi seurakunnan myöntämistä palkintovaroista, jotka tekevät 100 mk. vuodessa. Kassasäästö 80: 24.

Virolahti 5/1 1916.

W. J. G. Krogerus-Ritoniemi.

Antti Parkkala.

XLIII.

Kertomus pyhäkoulutoiminnasta *Ylistaron* seurakunnassa v. 1915.

Pyhäkoulu on pidetty 21 paikassa. Opettajia on ollut 22 miestä ja 30 naista. Oppilaita on ollut 723, jotka verrattain säännöllisesti ovat käyneet koulua. Koulu on toiminut keskimäärin 17 pyhänä. Korkein määrä on ollut 38 pyhänä ja pienin 8. Varsinkin on ollut sääntönä, että kaikkien syksyllä alkavien rippikoululasten on käytävä pyhäkoulussa, joista pyhäkoulunopettaja

antaa luettelon. Tulokset eivät ole niinkään suuret, mutta kuitenkin on heikkoillakin työvoimilla koetettu ylläpitää kerran syttynyttä tulta toivossa, että pyhäkouluuaste saapi suuremman kannatuksen vanhempien puolelta ja opettajatkin paremmin perehtyvät tehtäväänsä. On terveellistä pyhäkoulupidon kautta pitää sekä opettajia että lapsia kristillisen vaikutuksen alaisina. Yleensä vanhemmat verrattain tunnollisesti koettavat pitää lapsiaan kouluissa ja täten hankkia lapsilleen lukutaidon, jommoisia lukukouluja pyhäkoulutkin enimmäkseen ovat. Missä kokeneemmat kristityt ja kiertokoulunopettajat, jotka kaikki myöskin ovat pyhäkoulunpitäjiä, toimivat opettajina, ovat pyhäkoulut samalla lasten jumalanpalveluksia. Suuri merkitys tässä suhteessa on hengellisillä lauluilla ja onkin koetettu valita sellaisia opettajia, jotka tähän kykenevät. Ainoan papin suuressa seurakunnassa on miltei mahdoton panna tarkastuksia toimeen, papilla kuin pyhäpäivinä on niin monta mentävää, hautajaisia, vihkiäisiä, raamatunselityksiä y. m. Kinkereillä on puhuttu pyhäkoulunpito-
tavasta ja annettu ohjeita opettajille, mutta muita harjoituskokouksia opettajiston kanssa ei ole ollut.

Ylistaro, Tammik. 27 p. 1916.

Juhani Wiluksela,
v. t. kirkkoherra.

Kertomus

Suomen

Ev.-lut. Pyhäkouluyhdistyksen

1916 esipain.
Ks. Pyhäkoululehti 6/3 14.
toiminnasta v. 1917.

Minä olen näyttänyt teille esikuvan,
että minun askeleitani noudattaisitte. —
Oppikaa minusta.

Helsingissä 1918

K. F. Puromiehen Kirjapaino O.-Y.

Jeesus on asettanut itsensä meille esikuvaksi ja Hän antaa myös voimaa Hänen askeleitaan seuraamaan. Jeesus toteutti *rakkauden* käskyn koko elämässään. Hän ei rikkonut sitä vastaan ilon eikä murheen aikoina. Ristilläkin Hänen huulensa puhuivat rakkauden sanoja. Onnellinen ihminen, jonka sydän jo varhaisessa lapsuudessa aukenee tälle rakkaudelle! Tänä vihan täyttämänä aikakautena on pyhäkoululla kallis tehtävä, nim. kirkastaa Kristuksen rakkautta lapsille, rakkautta, joka kohdistuu ei ainoastaan ystäviin vaan myös vihamiehiin.

Läpikäyväenä piirteenä Jeesuksen elämässä oli *kuuliaisuus*. Hän oli lapsena kuuliainen vanhemmilleen ja koko elämässään taivaalliselle Isälleen. Hän voitti kaikki tottelemattomuuteen viekoittelevat kiusaukset. Siinäkin ilmenee aikamme luopumuksen henki, että se ei tahdo tietää mitään kuuliaisuudesta Jumalaa eikä ihmisiä kohtaan. Sitä selvemmin on lasten silmät eteen kuvattava Jeesus kuuliaisuuden esikuvana.

Jeesus oli *rukouksen* mies. Hän etsi usein hiljaisuutta vuorilla ja yksinäisissä paikoissa saadakseen häiritsemättä rukoilla Isäänsä. Varsinkin tärkeiden tehtävien ja ratkaisujen edellä Hän etsi Isänsä kasvoja rukouksessa. Hän kehoittaa omiaankin olemaan ahkeria rukouksessa. Pyhäkoulun tulee myös olla rukouksen koulu, jossa lasten puolesta ja heidän kanssaan rukoillaan ja jossa heitä opetetaan rukoilijoiksi.

Näistä muutamista viittauksista jo huomaamme pyhäkoulun tärkeän tehtävän. Kuluneen vuoden aikana on jälleen parikymmentä tuhatta pyhäkoulun työntekijää seurakunnissamme pyytännyt ohjata parisensataa tuhatta lasta heidän Vapahtajansa tuntemiseen. Jeesus on näiden lasten silmät eteen kuvattu heidän lunastajakseen synnistä ja heidän esikuvakseen, jotta he lähtisivät Häntä seuraamaan koko elämänsä aikana. Tässä työssä on Suomen Pyhäkouluyhdistys voimainsa mukaan ollut avullisena.

Seuraavassa esitämme pääkohdat yhdistyksen viimevuotisesta työstä samalla kosketellen muutamia muitakin ilmiöitä tällä työalalla.

I. *Pyhäkoulupäivät*. Edellisenä vuonna oli pantu alkuun pyhäkoulupäivien pitäminen rovastikunnittain. Vuoden 1917 ensimmäiset pyhäkoulupäivät olivat Porin alisen rovastikunnan papiston kontrahtikokouksessaan päättämät ja pidettiin Porissa 5—8 p:nä tammik. Näille päville oli saapunut 130 osanottajaa 13 seurakunnasta. Loppiaispäivänä oli paitse kirkkosaarvoja esitelmätillaisuuksia kaupungin lähimmässä ympäristössä ja sunnuntaina 7 p. pyhäkoulupäivien puhujat saarnasivat lähiseurakuntien kirkoissa ja kaikissa rovastikunnan kirkoissa oli määrä sinä päivänä seurakunnille puhua pyhäkoulutyön merkityksestä. — Porin päivillä käsitellyistä kysymyksistä mai-

nittakoon rehtori L. H. Sandelinin esitelmä suojelemisesta kasvatuksessa ja past. V. Vartion alustus aineesta, kuka on sopiva pyhäkoulunopettajaksi, opettaja J. E. Salokankaan alustus pyhäkoulun tuottamasta siunauksesta kodille ja arkikoululle. Merkille pantava oli kokoneen opettajan tässä alustuksessa lausuma, omiin huomioihinsa perustuva todistus, että *arkikoulu saa pyhäkoulusta parhaat oppilaansa*. Vielä on mainittava past. A. Pukkilan alustus kysymyksestä, kuinka pyhäkoulutyö on saatava arvoonsa. Ohjelmassa oli vielä näyteopetusta, raamatuntutkisteluja ja saarnoja.

Pyhäkoulupäiviä pidettiin edelleen Lapualla 24, 25, p. maaliskuuta, 108 osanottajaa 17 seurakunnasta, kesäjuhla Antreassa 26—28 p. toukok., 112 os. 19 s:sta, pyhäkoulupäivät Kivennavassa 9, 10 p. kesäk. ja Hirvensalmessa 16, 17 p. s. k. sekä vuosijuhla Iisalmessa Juhannuksena 22—24 p. kesäk. 177 os. 21 s:sta, ja pyhäkoulupäivät Pöytyällä 26—28 p. elok.

Yhdistyksen asiamiehet pitivät pyhäkoulutyötä valaisevia esitelmjä Sortavalan rovastikunnan seurakuntapäivillä Impilahdessa, alkukoulunopettajain kokouksessa Kotkassa ja kristillisessä ylioppilaskokouksessa Porvoossa.

Papinemäntien kokouksessa, joka pidettiin kesäkuussa Ilmajoella, oli pyhäkouluasiaa pääkysymyksenä, jota käsiteltiin esitelmissä ja keskusteluissa. Professorinrouva Mathilda Ingman puhui kotipyhäkoulusta ja pastorinrouva Siiri Saaninkosken esitelmäaineena oli papinemäntä ja pyhäkoulu.

Pappeinkokouksessa, joita pidettiin lokakuulla, oli pyhäkouluasiakin esillä. Turun kokouksessa khra K. F. Vihtinen alusti keskustelukysymyksen, miten saataisiin sunnuntaikouluasia edistymään seurakunnissa. Kysymyksen johdosta sukeutui vilkas ja asiallinen keskustelu, joka osotti, että pyhäkoulu suurelle osalle papistoa on sydämen asiana. Pappeinkokous päätti lausua toivomuksenaan, että niihinkin seurakuntiin, missä pyhäkouluja ei vielä ole, tämmöisiä kouluja perustettaisiin; että pyhäkoulut toimisivat mikäli mahdollista kautta vuoden joka sunnuntai; ja että seurakunnat koettaisivat hankkia pyhäkouluilleen hyviä, opetuksen apuna käytettäviä kuvia.

Porvoon kokouksessa piispa H. Räbergh antaessaan kertomuksen seurakuntien tilasta kosketteli myös pyhäkouluasiaa, puhuen lämpimästi sen puolesta ja korostaen pyhäkoulun merkitystä varsinkin sellaisena aikana, jota meillä nyt eletään.

Edustamaan Pyhäkouluyhdistystä Suomen kirkon ensimmäisillä kirkkopäivillä Toimikunta valitsi puheenjohtajansa prof. L. Ingmanin, neiti Berta Hermansonin ja krha K. J. Kivekkään.

2. *Yhdistyksen työntekijät.* Vakinaisina työntekijöinä ovat edelleen olleet kirkkoherra K. J. Kivekäs, toimikunnan sihteerinä, rahaston hoitajana, yhdistyksen työn johtajana ja lehtien päätoimittajana; opettajatar Berta Hermanson, ruotsinkielisten lehtien toimittajana ja etupäässä ruotsinkielisen työn edistäjänä; sekä diakooni T. Vilkuna, matka-asiamiehenä ja pyhäkouluneuvojana.

Jotta käynnit seurakunnissa tuottaisivat pysyvämpää hyötyä, on tahdottu yleensä järjestää työ siten, että asiamiehet ovat pitäneet kokouksia ei ainoastaan kirkossa ja kirkonkylässä vaan myöskin pitäjän eri kulmakunnilla. Täten on jouduttu viipymään saman seurakunnan piirissä useita päiviä, jopa viikkojakin. Niinpä diakooni Vilkuna rovasti K. V. Petrellin kanssa tehdyn

sopimuksen mukaisesti työskenteli Mäntyharjussa kuukauden päivät pannen alkuun ja järjestäen pyhäkouluja kautta seurakunnan. — Asetuttuaan asumaan Lapualle, on diakooni Vilkuna vuoden kuluessa ollut papiston apuna pyhäkoulutyön käyntiin saattamiseksi tässä seurakunnassa etsimällä työvoimia, kokoamalla niitä harjoituskokouksiin ja opastamalla heitä työhön. — Vuoden lopulla neuvojamme työskenteli jonkun aikaa useissa Inkerinmaan seurakunnissa.

Paitse vakainaisia työntekijöitään on yhdistys kuluneenakin vuotena saanut avukseen tilapäisiä työvoimia. Nämä yhdistyksen ystävät, jotka ovat avustaneet esitelmiä pitämällä pyhäkoulupäivillä tai yhdistystä edustamalla pyhäkoulujuhliissa, ovat pastorit K. O. Haario, E. Hackman, F. Halla, diakoonit A. Huttunen, E. Klemi, yhteiskoulun johtaja, past. ja fil. maist. K. Lounasheimo, past. R. Rainio; past, fil. maist. P. Salokas ja rehtori L. H. Sandelin.

Yhdistyksen asiamiehinä ovat seurakunnissa käyneet jumaluusopin ylioppilaat V. R. Gustafsson, I. R. Koskinen, Br. Kunnala, V. A. Näyhä, Eug. Nyman, M. Oterdahl, R. Rosengren, M. Saarits, Hj. Silvonen, Art. Sorsavirta ja V. O. Torvela. Samalla kuin pyhäkouluasia on näiden asiemiesten kautta seurakunnissa tullut ajetuksi, on katsoettu olevan nuorten teologien tulevaan kutsumukseen nähden hyödyllistä, että he jo opintoaikanaan työssä mukana olemalla perehtyvät tähän seurakunnallisen työn haaraan. He ovat toisinaan tilaisuudessa kokeneiden seurakuntapaimenten johdolla seuraamaan työtä ja saavat kokemuksia ja vaikutelmia, joista heillä papinvirkaan ryhdyttyään on hyötyä. Niinpä kaksi teologia parin viikon aikana khra Th. Hulkosen kanssa tarkasti kaikki Kuoreveden seurakunnan pyhäkoulut ja piti kyläkunnallisia pyhäkoulujuhlia, joidenka päätökseksi kirkolla viimeisenä sunnuntaina vietettiin seurakunnan yhteistä pyhäkoulujuhlaa.

Mainituista ylioppilaista Nyman ja Oterdahl työskentelivät ruotsinkielisissä seurakunnissa. Pohjanmaan ruotsinkielisissä seurakunnissa kävi sitaipite pyhäkouluneuvojana opettajatar Rauha Finberg.

Kaikkiaan tuli vuoden kuluessa 144 seurakunnassa käydyksi.

3. *Paikallisyhdistykset.* Ainoastaan harvoista paikallisyhdistyksistä on saapunut vuosikertomuksia. Syynä on levoton aika, joka lienee estänyt monen yhdistyksen vuosikokouksen pitämisen, sekä pitkäaikainen postiliikkeen seisahdus.

Etelä Suomen ruotsinkielinen pyhäkoululiitto vietti vuosijuhlaansa Siuntiossa. Osanotto juhlaan oli runsaslukuinen ja mieliala lämmin ja innostunut.

4. *Pyhäkoululehdet.* Papiston toimesta tilataan jo useaan seurakuntaan Pyhäkoululehti kaikille pyhäkoulun työntekijöille ja Lasten Pyhäkoululehti pyhäkoululapsille. Pyhäkoululehden tilaajia oli 7,200 (edell. vuonna 4,700, sitä e. v. 3,700), Lasten Pyhäkoululehden 21,500 (e. v. 16,400, s. e. v. 13,000), Söndagsskolbladetia levisi 1,000, Barnens Sönd. bl. 7,000.

5. *Kirjallisuus.* Vuoden kuluessa on toimitettu painosta 15—25 pennin kirjasia, joissa käsitellään pyhäkoulua koskevia ja sitä lähellä olevia aiheita. Tällaisia ovat rehtori L. H. Sandelinin kirjaset Kyselemisestä ja Uskonnon-opetuksen merkitys nykyajan koulussa, khra K. J. Kivekkään Sananen lasten vanhemmille, opettaja J. Salokankaan ja past. A. Pulkkilan kirjanen Lasten

sieluja vaalimaan, sekä past. J. A. Lundelinin esitelmä Työ, josta sen tekijä itsekin rakentuu. Pyhäkoulun käsikirjasta on julkaistu seitsemäs lisätty painos ja laulukirjasta, Pyhäkoululauluja, uusi niinkään lisätty 10 tuhannen painos. Uuteen painokseen tuli 34 uutta laulua ja virttä.

Jouluksi julkaistiin Lasten Joulukirkko ja Julhelgskyrkan nimiset joululehdet. Joululehdet saavuttivat nytkin runsaan levikin.

6. *Taloudellinen tila* näkyy tähän liitetystä tilikatsauksesta. Yhdistys on saanut entiseen tapaan nauttia valtioapua 5,000 markan rahallisen kannatuksen ja rautatievapaalippujen muodossa. Sitä vastoin ei viime keväästä asti enää ole myönnetty alennusta rautatiepilettien hinnoista vuosi- ja kesäjuhliin matkustaville. — Huomattavan tuloerän yhdistykselle tuottaa myös maamme kirkoissa koottava vuosikolehti. Tämä seurakuntien kannatus voisi tuntuvasti kohota, jos kaikki papit tekisivät yhdistykselle sen palveluksen, että seurakunnalle suosittelevat yhdistykselle menevää uhrilahjaa. — Useat yksityiset lahjoittajat ovat kuluneenakin vuonna antaneet avustustaan yhdistykselle.

Vuosikokouksessa myönnettiin tilintarkastajien past. K. K. Aron ja prof. Jaakko Gummeruksen lausunnon perusteella toimikunnalle ja rahastonhoitajalle tilivapaus.

7. *Luther-opisto*. Keskusteltaessa pyhäkoulun työntekijäin kehittämisestä ja yleensä asian eteenpäin viemisestä on useilla pyhäkoulupäivillä ja -juhlilla lausuttu toivomus pyhäkouluopiston perustamisesta. Asia tuli m. m. puheeksi viime vuosijuhlassa. Arkkihiippakunnan pappeinkokouksessa pyhäkoulusta keskusteltaessa sama toivomus myös julkilausuttiin ja sitä kannatettiin. Olisi saatava opisto, jossa pyhäkoulun työntekijät olisivat tilaisuudessa syventämään raamatuntietojaan, saisivat opetusopillista ohjausta ja harjoitusta pyhäkoulun pidossa. — Kuluneen vuoden aikana tämä ajatus on astunut askelen lähemmäksi toteutumistaan. Neiti Berta Hermansonin uutteran ja uhrautuvan työn kautta saatiin hankkeen hyväksi rahalahjoituksia Smk. 22,894:09 ja sitä paitse kannatussitoumuksia yhteensä Smk. 67,000:— . Uskonpuhdistuksen riemujuhlan johdosta on neiti Hermanson ehdottanut tulevan opiston nimeksi Luther-opisto.

8. *Yhdistyksen jäsenet*. Vuoden kuluessa oli yhdistyksellä vakinaisia jäseniä 24 ja vuosijäseniä 633.

9. *Toimikunta*. Eroamisvuorossa olleet toimikunnan jäsenet professori Lauri Ingman, tarkastaja A. Haapanen ja kirkkoherra K. J. Kivekäs valittiin vuosikokouksessa uudestaan toimikuntaan. Tilintarkastajiksi tulivat professori Jaakko Gummerus ja pastori K. K. Aro sekä heidän varamiehikseen teol. toht. M. Ruuth ja past. H. Leiviskä.

Toimikuntaan ovat vuoden kuluessa kuuluneet prof. Lauri Ingman puheenjohtajana, kansakoulujen tarkastaja fil. maist. A. Haapanen varapuheenjohtajana, opettajattaret Berta Hermanson ja Maiju Kantele, kirkkoherra K. J. Kivekäs, johtajatar Victoria Laurell, kirkkoherra E. V. Pakkala, teol. tohtori Paavo Virkkunen ja vapaaherra K. A. Vrede.

Eroamisvuorossa v. 1918 ovat Hermanson, Kantele ja Virkkunen.

Suomen Pyhäkoulu-yhdistyksen Toimikunnan puolesta:

Lauri Ingman
puheenjohtaja.

Kaarlo Joos. Kivekäs.
sihteeri.

Suomen Ev. lut. Pyhäkouluyhdistyksen tiliasema Joulukuun 31 p:nä 1917.

Varat:

<i>Rahaa:</i> kassassa	9,906: 99		
talletustilillä K. O. P:ssa	4,821: 64		14,728: 63
Luther-opisto tilillä K. O. P:ssa			22,894: 09
<i>Osakkeita:</i> tilin mukaan			5: —
<i>Kirjasto</i> s:n			5: —
<i>Kalusto</i> s:n			200: —
<i>Kirjavarasto:</i> luettelon mukaan	16,868: 60		
poistetaan	3,868: 60	13,000: —	
saatav. luettelon mukaan	2,372: 62		
poistetaan	372: 62	2,000: —	15,000: —
<i>Lehtisaatavia:</i> suomal. leht.	1,453: —		
poistetaan	103: —	1,350: —	
ruots. leht.	1,207: 65		
poistetaan	57: 65	1,150: —	2,500: —
<i>Joululehtisaatavia:</i> suomal. luettelon mukaan	3,356: 75		
poistetaan	356: 75	3,000: —	
ruotsal. luettelon mukaan		560: 01	3,560: 01
		Smk.	58,892: 73

Velat:

<i>Velkaa</i> Joululehtien painat.: suomalaisista	9,578: 60		
ruotsalaisista	3,417: 50		12,996: 10
Luther-opisto-tili			22,894: 09
Pääomatili			21,060: 57
Voitto- ja Tappiotili: tilikauden nettovoitto			1,941: 97
		Smk.	58,892: 73

Tarkastaessamme Suomen Evankelis-Lutherilaisen Pyhäkouluyhdistyksen tilit vuodelta 1917 havaitsimme me ne oikeiksi ja kassan yhtäpitäväksi saldon kanssa ja ehdotamme sentähden, että yhdistyksen rahastonhoitajalle ja toimikunnalle myönnetään tilivapaus.

Helsingissä kesäkuun 7 p:nä 1918

Jaakko Gummerus,
professori.

K. K. Aro,
pastori.

Kertomus

Suomen

Ev.-lut. Pyhäkouluyhdistyksen

toiminnasta v. 1918.

1919 - 37 ei pain. 29/10 57

Helsingissä 1919

K. F. Puromiehen Kirjapaino O.-Y.

Kertomus

Suomen

Ev. luter. Etyliskouluyhdistyksen

vuosikertomus v. 1918

1918

1918

*Minulle on avautunut ovi suureen
ja hedelmälliseen työhön, ja vastustajia
on paljo. 1 Kor. 16: 9.*

Nämä sanat Paavali kirjoitti Efesosta. Hän oli tavannut siellä opetuslapsia, joiden sydänten maaperä oli valmiiksi muokattu evankeliumin kylvölle. He eivät vielä tunteneet Kristuksen Henkeä, mutta he olivat Hengen vaikutukselle vastaanottavia. Niinpian kuin Paavali sai tilaisuuden johdattaa heitä eteenpäin totuuden tiellä, tuli Pyhä Henki heihin, ja he pääsivät evankeliumin täyteen valoon. Evankeliumi levisi myös Efeson ympärillä oleviin maakuntiin. Kaikkialla voitettiin voittoja Jumalan valtakunnalle. Mutta eivät täällä, yhtävähän kuin muuallakaan, vastukset jääneet tulematta. Kun ne, joiden ammattina oli epäjumalan kuvien valmistus ja kauppaaminen, huomasivat Paavalin vaikutuksen uhkaavan heidän tulolähdettään, nousivat he ankaraan vastarintaan. Mutta apostoli ei tästä säikähtänyt. Hän on kuin sotilas, joka on monessa kovassa ottelussa karaistu. Vaikeudet näyttävät häntä vaan kannustavan yhä innokkamapaan työhön. Jota valtavammiksi vastukset käyvät, sitä suuremmalla rohkeudella hän jatkaa taisteluaan. Olihan hän Ristiinnaulitun sanansaattaja. Eihän hänen sopinut muuta odottaakaan, kuin että vastukset tulisivat. Hänen Herransa tielle olivat ylivoimaiset vastukset kasaantuneet; ei sopinut odottaa, että opetuslapsen toisin kävisi. Opetuslapselle riittää, että hänelle käy niinkuin hänen opettajalleen, ja palvelijalle, että hänelle käy niinkuin hänen isännälleen (Matt. 10: 25).

Kaikkina aikoina tulee Jumalan valtakunnan työntekijäin muistaa, että Herran työssä vaikeudet ja vastukset tulevat. Jos he siitä ovat selvillä, niin eivät joudu epätoivoon eivätkä lannistu. Harvassa tosin on sellaisia uskonsankareita kuin Paavali. Mutta vaikeudetkin ovat niin sanoaksemme miestä myöten. Harvalla myöskään on sellaisia vuorenkorkkuisia esteitä tietään rai-vattavina kuin Paavalilla oli. Mutta esteitä kuitenkin aina on Jumalan valtakunnan työntekijän voitettavina.

Niinkin vaatimattomassa työssä, kuin pyhäkoulutyö on, saadaan alituisen taistella vaikeuksia vastaan.

Puhuessamme pyhäkoulutyössä esiintyvistä vaikeuksista mainitsemme

I. että *sopivien työvoimien saanti* tuottaa vaikeuksia. Seurakunnassa on pyhäkoulua harrastava pappi. Hän tahtoi saada pyhäkoulutyön käyntiin. Ensimmäinen kysymys, mistä saan työntekijöitä, näyttää mahdottomalta ratkaista. Lukukinkereillä keskustellaan asiasta, henkilöitä ehdotetaan, mutta nämä järjestään kieltäytyvät rupeamasta toimeen. Sitä paitsi harvalla ehdotetuista näyttää olevan sellainen mieliala, kuin pyhäkoulun työntekijällä soisi olevan. Tämä vaikeus, kun se vuodesta vuoteen uusiintuu, vieläpä kasvavalla voimalla, lamauttaa vihdoin monen papin harrastusta. Kun hän sitä paitsi näkee, että nekin, jotka monen estelyn jälkeen on saatu lupautumaan työhön, aivan lyhyen ajan ovat jaksaneet pyhäkoulussa toimia, on hän kiusattu heittämään kokonaan pyhäkoulutoimen siksensä. Jos asia tulee puheeksi, selittää hän, että hänen seurakunnassaan on mahdotonta saada pyhäkoulua käyntiin, sillä pyhäkoulunopettajia ei ole saatavissa.

Mutta, vaikka pyhäkoulunopettajien saanti tuottaakin vaikeuksia, ei kuitenkaan ole lupa asettua mainitulle mahdottomuuden kannalle, ellei ole muita keinoja käytetty kuin keskustelua kinkereillä. Tässäkin asiassa on ensiksikin noudatettava vanhaa, koeteltua neuvoa: rukoile ja tee työtä.

Rukouksessa on Herralta työntekijöitä anottava. Jeesus itse on käskennyt rukoilemaan Herraa, että Hän lähettäisi työmiehiä elonkorjuuseensa (Matt. 9: 38). Tämä Herran käsky on todella pantava käytäntöön myös pyhäkoulun työntekijöitä etsittäessä. Ja meidän on luotettava Herran lupauksiin rukouksen kuulemisesta. Anottakoon sekä yksityisesti että yhteisesti. Asia on saatava seurakuntalaisten sydämen asiaksi, ja kehoitettava heitä rukouksissaan sitä muistamaan, ja tehtäköön se yhteisissä sananharjoituksissa rukouksen aiheeksi. Muistettakoon edelleen Jeesuksen lupausta Matt. 18: 19: Totisesti minä sanon teille vielä: jos kaksi teistä maan päällä keskenään sopii asiasta mistä tahansa ja he sitä anovat, niin he saavat sen minun Isältäni, joka on taivaissa.

Voidaksemme todella sydämen vakaumuksella rukoilla jonkun asian puolesta, on välttämätöntä, että asia on meille rakas, ja että sen merkityksen tunnemme ja tunnustamme. Tällaisen vakaumuksen istuttamiseksi seurakuntalaisiinsa tulee papin työskennellä. Hänen tulee heille selvittää, kuinka tärkeätä on, että ihminen lapsuusiässä asetetaan sanan vaikutuksen alle ja että hän varhain saatetaan Jumalan Hengen vaikutuspiiriin.

Kun rinnan näiden toimenpiteitten kanssa seurakunnassa etsitään henkilöitä, jotka mielialansa puolesta olisivat pyhäkoulutoimeen soveliaat, uskomme, että niitä myös löydetään. Mutta kukaan ei ole »seppä syntyessään». Pyhäkoulunopettajankin tarvitsee valmistua toimeensa. Tärkein valmistus pyhäkoulunopettajaksi tapahtuu Herran koulussa, jossa Herra Jeesus on tullut rakkaaksi. Missä tätä rakkautta on, siellä on perusedellytys olemassa pyhäkoulutyön menestymiselle. Mutta tämän ohessa tarvitaan pyhäkoulutoimeen ryhdyttäessä vielä erikoisvalmistusta. Tässä on papin tultava avuksi. Hänen tulee hankkia pyhäkoulunopettajaksi valitulle tilaisuutta Raamatun tutkimiseen nimenomaan silmällä pitäen, miten Jumalan sana on lapsille opetettava, sekä opetusharjoitukseen. Tässä tarkoituksessa on välttämätöntä järjestää *harjoituskokouksia* jokaisessa seurakunnassa.

Pyhäkoulunopettajien harjoituskokousten tarpeellisuus on monilla pyhäkoulupäivillä jo ennen yksimielisesti tunnustettu. Viimeiseksi lausui saman ajatuksen Helsingin Vanhassa kirkossa 14 p. tammi-kuun 1918 koolla ollut pyhäkoulukokous yhtymällä seuraavaan lausuntoon:

»Kokous lausui vakaumuksenaan, että pyhäkoulunopettajain harjoituskokoukset ovat välttämättömän tarpeellisia työn menestymiselle. Sentähden on toivottavaa, että niitä ruvetaan kaikissa seurakunnissa pitämään ja että pyhäkoulun työntekijät niihin innolla ottavat osaa. — Sitä paitse on parin viikon kestäviä pyhäkoulun opettajien kursseja saatava aikaan maamme eri seuduille.»

Laajoissa maaseurakunnissa tuottavat matkojen etäisyydet vaikeuksia harjoituskokousten pitämiselle. Mutta jos kokoukset järjestetään niin, että niistä työntekijöille todella on sekä virkistystä että hyötyä, tulevat he vaikeuksista huolimatta niihin pitkiäkin matkojen takaa. Matkojen tuottaman hankaluuden auttamiseksi olisi myös järjestettävä paikallisia harjoituskokouksia, jos niiden johtajiksi sopivia henkilöitä on saatavissa. Näiksi ajattelemme etupäässä uskovia kansakoulunopettajia. Heillä kun on opetusopilliset tiedot ja opetustyössä saavutettu kokemus, voisivat he olla pyhäkoululle suureksi avuksi ohjaamalla paikkakuntansa pyhäkoulun pitäjiä. Nuorille, innokkaille apulaispapeille ja emäseurakuntien kappalaisille ei luulisi olevan rasitukseksi säännöllisten matkojen teko, näihin pitäjän eri kulmilla pidettäviin kokouksiin. Kun näitä pienempiä kulmakuntakokouksia saadaan toimeen, riittää, jos kirkolla pidetään kerta kuussa yksi seurakunnan pyhäkoulunopettajille yhteinen harjoituskokous.

Jo ennenkuin pyhäkoulunopettajaksi valittu ryhtyy toimeensa, olisi hänet saatava ottamaan osaa harjoituskokouksiin, jotta hänellä olisi edes jonkun verran opettamisen taitoa ryhtyessään pyhäkoulun pitämiseen. Muussa tapauksessa hän on vaarassa ylivoimaisten vaikeuksien takia kohta alussa lamautua. Kokemus osoittaa, että näin useissa tapauksissa onkin käynyt. Eikä sitä sovi kummeksia. Kokemattoman opettajan ympärille kokoontuu joukko lapsia. Hän joutuu kohta ymmälle järjestyksen pidossa. Ei hän tiedä miten alkaa, miten jatkaa. Kuinka tekstiä olisi käsiteltävä, miten kyseltävä, nämä ja muut samallaiset kysymykset ovat hänelle ratkaisemattomia. Hän ei saa lasten mielenkiintoa herätetyksi, ei osaa tarkkaavaisuutta ylläpitää. Kaikki tuntuu hajanaiselta, epäonnistuneelta. Jonkun verran yritettyään, hän lakkaa hänelle muka sopimattomasta toimesta. Toisin on, jos hän pyhäkoulua alkaessaan on saanut toimeensa opastusta ja ollut tilaisuudessa kokeneiden johdolla muutaman kerran itsekin yrittämään pyhäkoulun pitoa. Silloin hän helpommin voittaa alkuvaikeudet, ja kun hän kerran on alkuun päässyt, kyllä työ sitten »neuvoo tekijäänsä».

Pikemmin päästään toivottuun tulokseen uusien pyhäkoulunopettajien valmistuksessa ja jo työssä olevien kehittämisessä, jos heitä varten seurakunnassa järjestetään viikon tai pari kestäviä kursseja, joissa heidän raamatuntuntemistaan syvennetään, heille annetaan opetusopin alkeita, ja saavat harjoitusta opettamisessa.

Kun tällaiset kurssit järjestetään laajempaa alaa, kuin vaan yhtä seurakuntaa käsittäviksi, tateutuu äsken kerrottu Helsingin pyhäkoulukokouksen toivomus »parin viikon kestävästä pyhäkoulunopettajien kurssista». Näillä laajempaa alaa käsittävillä kurssilla on se etu, että niihin on opettajavoimia

runsaammin saatavissa, ja ohjelma voidaan niin ollen saada monipuolisemmaksi.

Lyhyemmässä muodossa on puheena olevia kurseja jo useita vuosia pidetty pyhäkoulupäivien nimellisinä. Niiden ohjelmaan on sisällynyt raamatuntutkistelua, opetusnäytteitä sekä esitelmiä ja keskusteluja pyhäkoulua koskevista kysymyksistä. Sitä paitsi on muistettava, että jo vuonna 1914 pantiin alulle pitempiaikaisten pyhäkoulunopettajien opintokurssien pito, kun Helsingissä pidettiin kaksiviikkoiset kurssit pyhäkoulunopettajille.

Kuten edellisestä huomaamme, käy kehitys pyhäkoulunopettajien valmistuksessa harjoituskokouksista pyhäkoulupäiviin ja niistä pitempiin opintokursseihin. Seuraava askel on

Luther-opisto, jota varten jo on melkoinen rahasto olemassa, ja joka on suunniteltu pysyväksi pyhäkoulunopettajien valmistuslaitokseksi.

Mikäli näitä opetustilaisuuksia järjestetään ja pyhäkoulun ystävät niitä hyväkseen käyttävät, sikäli saadaan sopivia työvoimia pyhäkoululle, ja siinä kohden nyt vielä usein esiintyvä vaikeus voitetaan.

II. *Pyhäkoulun työntekijän* vaikeudet. Kun pyhäkoulunopettaja on saatu toimeensa ryhtymään, alkaa hän työnsä toivorikkaalla mielellä iloiten siitä, että saa Herran työssä mukana olla Hänen viinitarhansa taimistoa vaalimassa. Pian hän kuitenkin tulee huomaamaan, että tämä työ, niinkuin jokainen muukin työ, tuo mukanaan vaikeutensa, joita vastaan on taisteltava ja voitettava.

I. Pyhäkoulutyötä tehdessämme joudumme säännöllisesti viljelemään Jumalan sanaa. On välttämätöntä, että se, joka aikoo muille puhua, itse ensin on tarkoin tutustunut tekstiin, jotta hän menestyksellä voisi esittää sen sisältämiä totuuksia kuulijoilleen. Tunnollinen pyhäkoulunopettajakin sentähden jo ajoissa edellisellä viikolla lukee ja tutkii Raamatun paikkaa, joka seuraavana pyhänä on lapsille opetettava. Työssä ja askareissa liikkeudessaan sama Jumalan sanan kohta tulee hänen mieleensä, ja hän ajattelee, mitä Herralla siinä on hänelle itselleen sanottavana ja mitä hänen siitä tulisi lapsille antaa. Tässä on kohta, jossa pyhäkoulutoimesta voi olla paljon siunausta tekijälleen annettavana ja joka on yksi sen ihanimpia puolia. Työntekijän oma Raamatun tunteminen kasvaa ja hän rakentuu itsekin pyhäkoulun takia viljellessään Herran sanaa.

Mutta tästä sanan viljelemisestä saattaa seurata myös eräs vaikeus. Jumalan Henki paljastaa sanan viljelijälle sydämen salaisimmatkin mieliteot ja ehkä hänelle itselleenkin tuntemattomana olleen itsekyyden, maailman rakauden ja ylpeyden. Luonteen viat ja koko sisällinen turmelus vedetään totuuden kirkaaseen päivänvaloon. Tämä *sisällisen tilan* tunteminen tuottaa monelle heränneelle opettajalle vaikeuksia. Hän joutuu epäillen kysymään: onko oikein, että näin kurja syntinen asettuu muita opettamaan? Mutta juuri tässä vaikeudessa piilee siunaus. Epäilijä, joka kuitenkin tahtoo olla Herran oma, on tähän työhön kutsuttu edellä sen, joka ei mitään tiedä sisällisistä vaikeuksista eikä taisteluista, vaan pitää itseänsä ilman muuta Herran työhön kelpaavana. Oikea itsensä tunteminen tuo mukanaan tosi nöyryyden ja vaatimattomuuden, jolloin ihminen asettuu syrjään, jotta Herra sitä suurempana ja puoleensa vetävämpänä tulisi asetetuksi oppilaiden hengen silmäin katseltavaksi.

2. Toinen puutteellisuus, jonka pyhäkoulunopettaja pian tulee huomamaan itsessään, on muodollista laatua. Hän kaipaa *opettamisen taitoa*. Hän on ehkä itse koulunkäymätön, mutta useimmat lapsista istuvat arjet koulun penkillä opettajatoimeen vartavasten kasvatetun opettajan ohjattavina. Pyhäkoulun pitäjä huomaa, että lapset tekevät vertailuja ja oudoksuvat hänen kömpelöä esiintymistään ja taitamatonta koulunpitoaan. Ja vaikka hän olisikin itse koulua käynyt, tuottaa opettaminen kuitenkin hänelle vaikeuksia. Kuinka on lasten kanssa keskusteltava uskonnollisista asioista, jotta saadaan heidän mielenkiintonsa pysymään vireillä? Kuinka on kysyttävä, miten kerrottava? Olemme jo huomauttaneet, että tämäntapaiset kysymykset tuottavat pyhäkoulun työntekijälle vaikeuksia, ja myöskin siitä, miten nämä vaikeudet olisivat voitettavat. Jokaiselle pyhäkoulun pitäjälle on rohkaisevaa tietää, että meillä Suomen seurakunnissa on monta koulua käymätöntä pyhäkouluttajaa, joka itseopiskelun ja harjoituksen kautta on saavuttanut hyvän opettamisen taidon. Tämä tosiasia kehoittakoon jokaista kärsivällisesti jatkamaan työtänsä ja käyttämään hyväkseen tarjona olevaa opetusopillista kirjallisuutta sekä niitä tilaisuuksia, joita valmistetaan puheenaolevan puutteen korjaamiseksi.

3. Usein tuottavat *lapset* vaikeuksia opettajalleen. Aikamme ihmiset ovat yleensä kiintyneet yksipuolisesti ajallisiin pyrintöihin, rahan haalimiseen ja aineellisen voiton tavoittelemiseen. Moni on menettänyt kunnioituksensa kaikkea pyhää kohtaan; kurittomuus ja kaiken käskyvallan halveksiminen on tullut sijaan. Tämä ajan hengessä ilmenevä rappeutuminen nousi ylimmillen kuluneen vuoden aikana varsinkin maamme eteläisessä osassa. Ei ole kumma, että pyhäkoulukin on joutunut tästä kärsimään. Lasten käytöksessä kuvastuvat henkisessä ilmapiirissä liikkuvat virtaukset. Lapset tulevat pyhäkouluun — jos ensinkään tulevat — hajamielisinä, vallattomina, Jumalan sanan tarkkaamiseen haluttomina. On vaikea saada heidän ajatuksiaan suunnatuksi iäisyysasioihin, saada hiljaisuutta ja hartautta syntymään. Tarkkaavaisuuden ylläpitäminen on entistä vaikeampaa. Paljon kysytään tällaisena aikana pyhäkoulun pitäjältä kärsivällisyyttä, että hän tuskastumatta sittenkin jaksaa työtänsä edelleen jatkaa. Jota enemmän hän huomaa ajan hengen myrkytystä lapsissa, sitä enemmän hänen tulee rukouksessa taistella heidän puolestaan. Silloin hän Jumalan avulla kaikesta huolimatta voi toimia siunaukseksi levottoman ajan lasten keskuudessa. Hän säilyttää sittenkin rakkauden heitä kohtaan sydämessään ja kohtelee heitä sääliväisyydellä. Siihen hänellä on sitä suurempi syy, kun hän ajattelee, että he eivät itse ole syyppäät haluttomuuteensa.

4. *Kodissaan* moni lapsi on saanut hengittää sitä ilmaa, joka on myrkyttänyt hänen sielunsa. Kun vanhemmat osoittavat ilmeistä välinpitämättömyyttä jumalanpalveluksen suhteen ja kuluttavat sunnuntaipäivän kalliita hetkiä maallisten askareitten toimittamisessa tai turhissa huveissa, on luonnollista, että heidän esimerkinsä lyö leimansa lapsiin. Jos kodin jäsenet ovat sitä paitse julkisia pyhän pilkkaajia ja rienaajia käyttäen päivät läpeensä senmukaista puhetapaa, ovat he tukahuttamassa lapsen sielussa orastuvaa hentoa uskonelämää. Tällaiset kodit ovat pyhäkoulun pahimpia vastustajia. Mitä pyhäkoulussa sunnuntain lyhyenä hetkenä on kylvetty, sen koti kitkee sydämen pellostä ja estää juurtumasta. Tätä pyhäkoulunopettaja murhemielen katselee monasti ollen kiusattu ajattelemaan, että hänen työnsä ja vaivanäkönsä on turha. Mutta sellaiset ajatukset ovat karkoitettavat Jumalan sa-

nan lupauksilla, jotka vakuuttavat, että Herrassa tehty työ ei mene hukkaan, vaikka ihmissilmälle siltä näyttäisikin. Jota synkemmät varjot lepäävät kotien yllä ja jota kylmemmät ne ovat, sitä valoisammaksi tulisi pyhäkoulunopettajan pyytää saada sen hetken, jolloin lapset ovat hartauttaan harjoittamassa, ja sitä kirikkaampana loistakoon sieltä heitä kohtaan Jumalan armon päivänpaiste. Silloin he kodin vastavaikutuksesta huolimatta rientävät pyhäkouluunsa, sillä heidän on siellä hyvä olla, ja se on terveellisenä vastapainona sille, mitä he viikon kuluessa näkevät ja kuulevat. Ja saavathan toki useimmat pyhäkoulunopettajat kuitenkin iloita siitä, että on joukossa hyviäkin koteja. Näistä lapset kehoituksin lähetetään pyhäkouluun ja siellä ollaan kiitollisia niille, jotka heidän lastensa hyväksi vaivaa näkevät. Säälittäviä sitä vastoin ovat ne pyhäkoulun pitäjät, joiden

5. *koko ympäristö* osoittaa kylmäkiskoisuutta ja vihamielisyyttä heitä ja heidän työtään kohtaan. Sellaisiakin kulmakuntia on armaassa isänmaassamme ja sellaisissakin paikoissa on vaikeuksista huolimatta työskenneltävä, niinkauan kuin työpäivää riittää. Sellaisissa oloissa on lohduttauduttava lupauksilla, jotka ovat annetut niille, jotka kyynelin kylvävät. On katsottava kärsimyksien mieheen ja muistettava niitä, jotka Hänen seuraajinaan vastustajien uhalla ovat kylvötyötään toimittaneet. On myöskin syytä tutkia, eikö useissa tapauksissa pyhäkouluun kohtaan osoitettu kylmäkiskoisuus johdu tietämättömyydestä. Ei ole tultu ajatelleeksi pyhäkoulun tarkoitusta, ei olla selvillä sen tarpeellisuudesta. Yksityisen keskustelun kautta, valaisevaa kirjallisuutta levittämällä ja esitelmätilaisuuksia järjestämällä voidaan monessa tapauksessa tietämättömyys ja siitä johtuva ynseämielisyys poistaa. Myöskin on pyhäkoulun pitäjän valvottava itseään, ettei hän omalla käytöksellään ja pahentavalla elämällään tuota vastenmielisyyttä itseään ja sitä asiaa kohtaan, jota hän on ajamassa.

Edellä kerrottuja vaikeuksia vastaan on pyhäkoulun täytynyt säännöllisissäkin oloissa taistella. Ymmärrettävää on, että vaikeudet kuluneen, erikoislaatuisen vuoden aikana ovat olleet entistä paljon suuremmat. Siitä huolimatta ovat pyhäkoulut, milloin ei sota ja levoton aika ole asettanut voittamattomia esteitä tielle, tehneet hiljaista työtänsä, kooten lapsia Herran päivänä elämän veden lähteille. Pyhäkouluyhdistys toimi niinkään kuluneen vuoden aikana entisiä työtapoja noudattaen, sikäli kuin levottomana aikana toiminta yleensä oli mahdollista.

1). *Pyhäkoulupäivät ja -kokoukset.* Edellisessä esityksessä on jo mainittu viime vuoden tammikuun 14 p:nä Helsingissä pidetty pyhäkoulukokous. Tässä kokouksessa oli käsiteltävänä, paitse jo mainittua kysymystä pyhäkoulunopettajien valmistuksesta, kysymys *pyhäkoulutyön järjestämisestä rovastikunnittain.* Katsottiin suotavaksi, että papisto jokaisessa rovastikunnassa ryhtyisi toimiin pyhäkouluharrastuksen elyttämiseksi ja työn vireillä pitämiseksi. Tätä varten olisi kontrahtikokouksissa asetettava rovastikuntaa varten pyhäkouluasiamies tahi mieluummin esim. 3-miehinen toimikunta, joka saisi tehtäväkseen huolehtia pyhäkouluasian ajamisesta rovastikunnassa. Kokouksen toivomusta noudattaen Pyhäkouluyhdistyksen Toimikunta sittemmin lähetti asiassa papistolle kiertokirjeen, jossa m. m. lausuttiin:

»Pyydämme siis, että tämä asia otettaisiin esille rovastikuntien seuraavassa kokouksessa, ja ehdotamme kokoukselle seuraavaa:

1. Kokous valitsee niiden rovastikunnan pappien keskuudesta, jotka ovat tunnettuja pyhäkouluharrastuksestaan, joko yhden pyhäkouluasiamiehen tai esim. kolmihenkinen pyhäkoulutoimikunnan.

2. Näiden tehtävänä on a) käydä rovastikunnan seurakunnissa puhumassa pyhäkoulun puolesta, jotta ensi vuoden kuluessa kaikki maamme seurakunnat tulevat käydyiksi; b) järjestää yksissä neuvoin rovastikunnan muun papiston ja asianharrastajien kanssa rovastikuntain pyhäkoulupäiviä ja, mikäli mahdollista, keskuksiin parin viikon kestäviä pyhäkoulunopettajien kursseja.

3. Perustetaan rovastikunnan pyhäkoulurahasto, johon kukin pappi vuosittain suorittaa esim. 20 mk.

4. Tämän rahaston varoilla avustetaan valittu asiamies pääkaupungissa ensi tammikuussa pidettävään kokoukseen, jossa neuvotellaan työn järjestämisestä ja laaditaan ohjelma, jotta työ kaikkialla tulee yhdenmukaiseksi.

5. Kun asiamies on valittu, ilmoittaa kokouksen puheenjohtaja tai sihteeri Pyhäkouluyhdistykselle, kuka tuli valituksi.

Ellei rovastikunnassa tänä syksynä tule kokousta pidettäväksi tai ellei tämä asia muusta syystä tule esille otetuksi, pyydämme, että asiaharrastavat papit tekevät aloitteen ja valitsevat keskuudestaan puheena olevan asiamiehen tai toimikunnan ja ilmoittavat siitä Pyhäkouluyhdistykselle.»

Ylläolevaa kehoitusta noudattaen onkin jo muutamissa rovastikunnissa ryhdytty toimiin. On asetettu kolmihenkinen toimikunta ja on perustettu rovastikunnan pyhäkoulurahasto. Mynämäen rovastikunnassa muodostavat kirkkoherra K. F. Vihtinen ja pastorit V. Tiitola ja K. T. Sarvela mainitun toimikunnan, ja pyhäkoulurahastoon suorittavat kirkkoherrat 30 mk. ja kappalaiset 20 mk. Toimikunnan jäsenet aikovat kaksittain käydä seurakunnissa ja sitä paitse järjestävät rovastikunnassa neljään eri paikkaan pyhäkoulupäivät. Sortavalan rovastikunnan pyhäkoulutoimikunta, johon kuuluvat khra Teod. Hulkkonen ja pastorit A. K. Saarela ja Lauri Halla, järjesti t. v. pyhäkoulupäivät Sortavalaan ja aikoo edelleen jatkaa toimintaansa. Pyhäkoulurahasto on niinkään perustettu. Muutamissa muissakin rovastikunnissa on kuluvan vuoden aikana toimikunta asetettu.

Suotavaa olisi, että mainittujen rovastikuntien papiston esimerkkiä kaikissa muissakin rovastikunnissa noudatettaisiin. Sekä papisto että pyhäkoulunopettajat tarvitsevat, jotta harrastus elpyisi ja pysyisi virkeänä, yhä uudestaan kehoitusta ja opastusta työhön.

Useinmainitusta Helsingin kokouksesta lähetettiin seuraavana päivänä kokoontuville Suomen kirkon ensimmäisille *kirkkopäiville* kirjallinen tervehdys, jossa kehoitettiin kristityitä entistä enemmän kiinnittämään huomiota lasten kristilliseen kasvatukseen yleensä sekä pyhäkoulutoimeen erittäin. Kirjelmässä, jonka kokouksen puheenjohtaja Tuomiokapitulin asessori Hj. Svanberg sitten esitti kirkkopäiville, lausuttiin m. m.

»Aikana, jolloin siveellisiä käsitteitä himmennetään ja jolloin meidän olisi uutta Suomea rakennettava, on tärkeätä, että lasten keskuudessa tehdään uutteraa työtä kristinuskon hengessä, sillä ainoastaan sisällisesti vapaa kansa osaa valtiollista vapauttaan oikein käyttää.»

Muutamia päiviä tämän jälkeen puhkesi kapina, jonka aikana yhdistyksen toiminta oli miltei kokonaan pysähdyksissä. Vielä sen jälkeenkään ei työ kohta päässyt entiseen vauhtiinsa. Kestettyjen kauhunaikojen kuluessa olivat

mielet varsinkin maamme eteläosissa siihen määrään järkytetyt, että tarvittiin jonkunverran aikaa, ennenkuin ehtivät tyyntyä. Kaikkiolla oli huomio kiintynyt moniin sodan jälkiselvittelyjen aiheuttamiin tehtäviin. Sitä paitse oli yleinen elintarvepula nyt tuntuvampi kuin milloinkaan ennen. Nämä syyt vaikuttivat sen, että kuluneena vuonna ei käynyt pitäminen pyhäkoulupäiviä samassa määrässä kuin edellisinä vuosina.

Pyhäkouluyhdistyksen vuosijuhla ja pyhäkoulupäivät pidettiin Lapualla 26—28 p:nä kesäkuuta. Varsinaisia pyhäkoulun työntekijöitä sekä pappeja oli saapuvilla 32 seurakunnasta 179. Sitä paitse oli muuta yleisöä jumalanpalveluksissa ja kokouksissa sangen runsaasti. Ohjelmasta mainittakoon rovasti Vilh. Malmivaaran vaikuttava alkajaissaarna ja tarkastaja M. Pesosen valaiseva esitelmä lapsen pysymisestä Herran omana, jossa tehostettiin uskonnon opetuksessa noudatettavaa teon periaatetta.

Jotkut pyhäkoulujen kesäjuhlat, kuten Lohtajalla, Haukivuorella, Jämsässä y. m. muodostuivat paikallisiksi pyhäkoulupäiviksi, joilla pidettiin esitelmää, näytetunteja ja keskusteluja.

Etelä-Suomen ruotsinkielinen pyhäkoululiitto vietti vuosijuhlaansa pyhäkoulupäivien tapaan Helsingissä 22—23 p:nä syyskuuta.

Pyhäkoulupäivistä puhuttaessa sopinee mainita Keski-Pohjanmaan Sisälähetysyhdistyksen vuosijuhla, joka pidettiin Haapavedellä 8—9 p:nä syysk. Juhlan ohjelmaan oli näet varattu huomattava osa pyhäkouluasialle, ja oli Pyhäkouluyhdistyksen asiamies pyydettyinä saapunut ottamaan osaa ohjelman suorittamiseen. Keskusteltiin pyhäkoulutyön edistämisestä Keski-Pohjanmaalla ja pidettiin saarna lapsille.

2). *Yhdistyksen työntekijät.* Vakinaisina työntekijöinä ovat edelleen olleet kirkkoherra K. J. Kivekäs, opettajatar Berta Hermanson ja diakooni T. Vilkuna.

Kirkkoherra Kivekäs on ollut Toimikunnan sihteerinä ja rahastonhoitajana sekä yhdistyksen työn johtajana ja lehtien päätoimittajana ja on tehnyt joitakin esitelmämatkoja seurakuntiin.

Neiti Hermanson on toiminut ruotsinkielisten lehtien toimittajana ja varsinkin ruotsinkielisen työn edistäjänä, mutta on tehnyt esitelmämatkoja myös suomenkielisiin seurakuntiin ja on menestyksellä jatkanut alkuunpanemaansa varojenkeräystä Luther-opiston hyväksi, sekä suomalaisen että ruotsalaisen opiston.

Diakooni Vilkuna on yhdistyksen matka-asiamiehenä ja pyhäkouluneuvojana työskennellyt seurakunnissa ja ollen ainoa yhdistyksen työntekijä, joka kapinan aikana oleskeli rintaman pahjoispuolella, oli tilaisuudessa senkin aikana keskeymättä jatkamaan työtänsä. Hän on vuoden kuluessa käynyt 54 seurakunnassa, pitäen 266 kokousta kyläkunnissa. Kuudessa seurakunnassa on käynyt 2 kertaa, yhdessä 3 k., kahdessa 4 k. Päiväsaarvoja on pitänyt 45, esitelmää 183, hartauspuheita 40, pyhäkoulutunteja 222, lastensaarvoja 5, harjoituskokouksia 6, keskustelua johtanut 50 kertaa. Matkapäiviä on ollut 239.

Kesäkuun alusta vuoden loppuun oli pastori Urho Murén yhdistyksen palveluksessa. Hänen jälkeensä tuli samaan toimeen yhteiskoulun johtaja, fil. maisteri ja pastori Kustavi Lounasheimo.

Yhdistyksen vakinaisiin työntekijöihin kuuluu myös kolmihenkinen toimistohenkilökunta.

Vuoden loppupuolella matkusti opettajatar Rauha Finnberg yhdistyksen pyhäkoulunneuvojana 11 Ahvenanmaan ja 9 Pohjanmaan ruotsinkielisessä seurakunnassa viipyen kussakin seurakunnassa muutamia päiviä pitäen kyllissä näytetunteja ja kehoituspuheita pyhäkouluasian hyväksi ja levittäen melko runsaasti pyhäkoulukirjallisuutta. Neiti Finnberg on jatkanut työtänsä ruotsalaisuuduilla kuluvan vuoden alkupuoliskolla.

Yhden tai useampia esitelmämatkoja yhdistyksen tilapäisinä avustajina ovat tehneet rehtori L. H. Sandelin, pastorit K. O. Haario, G. J. Laasonen ja V. Vartio, ylioppilaat Malmgren, Max Oterdahl ja Hj. Silvonon sekä diakoonit A. Huttunen ja Toivo Mustamäki. — Kaikkia seurakunnista tehtyjä pyyntöjä ei voitu täyttää, kun apuvoimia ei ollut riittävästi saatavissa. Varsinkin opetus- ja sielunhoitotoimi vankien keskuudessa sitoi useita, jotka ennen olivat yhdistystä auttaneet.

Kaikkiaan tuli vuoden kuluessa 104 seurakunnassa käydyksi.

3). *Paikallisyhdistykset.* Kolmestatoista paikallisyhdistyksestä on saapunut vuosikertomus. Niistä käy ilmi kapinan aiheuttama levottomuus ja häiritsevä vaikutus pyhäkoulutyöhön, toisin paikoin enemmän toisin vähemmän. Julkaisemme kertomukset Pyhäkoululehdessä.

4). *Pyhäkoululehdet.* Yhdistyksen lehtien levenemiseen kapinan aika vaikutti tuntuvalta tavalla haitallisesti. Parhaana tilausaikana oli liikeyhteys katkaistuna, joten tilauksia ei voitu tehdä ja myöhemmin niitä saapui niin vähän, että tilaajamäärä aleni lähes 15-tuhannella edellisen vuoden määrästä. Pyhäkoululehden tilaajia oli 3,500 (edell. v. 7,200), Lasten Pyhäkoululehden 12,000 (e. v. 21,500). Söndagsskolbladeta levisi sama määrä kuin edellisenä vuonna s. o. 1,000, johtuen yksityisistä lahjoituksista ja Barnens Söndagsskolbladeta 6,000 (e. v. 7,000). Tilaajamäärä ei ota noustakseen yhtä nopeasti kuin se laski, joten ei tänäkään vuonna vielä ole päästy läheskään v. 1917 määrään. Pyhäkouluasian ajamisessa on lehdillä tärkeä merkitys, joten on toivottavaa, että pyhäkoulun ystävät oivaltaen tämän auttaisivat meitä saamaan lehtiemme levikin jälleen kohoamaan entiseen määräänsä ja yli senkin. Emme näet parhaimpanakaan aikana vielä ole päässeet siihen, että Pyhäkoululehti menisi jokaiselle pyhäkoulun työntekijälle ja Lasten Pyhäkoululehti jokaiseen kotiin, josta lapsia käy pyhäkoulussa. Tämä on kuitenkin päämäärä, johon olisi päästävä.

5). *Kirjallisuus.* Yhdistys julkaisi pastori Hannes Laasonen kirjoittaman kirjan »Pyhäkoulujen järjestely ja hoito meillä» ja sai julkaistavakseen professori L. Ingmanin suomeksi toimittaman kirjan »Ristin alla», arkkipiispa F. S. de la Motte Felonin mietelmiä, joka kirja valmistui painosta tänä vuonna. Vielä kustannettiin painosta kirjailija Kyösti Vilkunan kertomus vaupussodasta »Kuoleman kynnyksellä».

Jouluksi ilmestyivät edelleen Lasten Joulukirkko ja Julhelgskyrkan nimiset joululehdet saavuttaen nytkin runsaan levikin.

6). *Taloudellinen tila.* Kuten oheenliitetystä tilikatsauksesta näkyy, on yhdistys kalliista ja levottomasta ajasta huolimatta taloudellisessa suhteessa entistä paremmin kuluneena vuonna selvinnyt. Entiseen tapaan on yhdistys saanut valtioapua 5,000 markan rahallisen kannatuksen ja rautatievapaa-lippujen muodossa. Vuoden lopussa tehtiin anomus valtioavun korottamisesta 15-tuhanteen markkaan. Tämän anomuksen Valtioneuvosto hyväksyi, ja

on korotus laskettava tämän vuoden alusta. — Yhdistyksen työn tukemiseksi maamme kirkkoissa Kolminaisuudenpäivänä v. 1917 koottu uhrilahja tuotti Smk. 4,993: 10. — Sitä paitsi useat arvoisat lahjoittajat ovat muistaneet yhdistystä tuntuvilla rahallisilla avustuksilla.

Luther-opistoa varten koottu rahasto, joka vuoden lopussa oli Smk. 42,276:30, on nyt Smk. 65,976: 30, ja kannatussitoumuksien yhteenlaskettu arvo on sen lisäksi Smk. 150,065: —.

Vuosikokouksessa myönnettiin tilintarkastajien prof. J. Gummeruksen ja past. K. K. Aron lausunnon perusteella toimikunnalle ja rahastonhoitajalle tilivapaus.

7). *Pyhäkoulutilasto.* Tavanmukaista pyhäkoulutilastoa maamme ev.-luterilaisten seurakuntien pyhäkouluista emme ole tilaisuudessa nyt julkaisemaan, syystä, että tilasto t. v. lähetetään tavallista myöhemmin tuomiokapituleihin. Mitä muuten seurakunnista annettavaan pyhäkoulutilastoon tulee, olisi se saatava yhdenmukaiseksi ja täsmällisemmäksi. Sitä varten olisi laadittava samanlaiset kaavakkeet kaikkia seurakuntia varten. Tämän tilaston avulla olisi saatava selville, paljonko lapsia kussakin seurakunnassa käy pyhäkoulua kutakin tuhatta asukasta kohti. Vertailemalla näin saatuja suhdelukuja kävisi selville, missä pyhäkoulu vielä on takapajulla, ja vuosien kuluessa ilmenisi tällä työvainiolla kussakin seurakunnassa tapahtuva edistyminen ja taantuminen. Silloin tilasto ja sen laatimiseen pantu työ vastaisi paremmin tarkoitustaan, kuin nyt.

8). *Yhdistyksen jäsenet.* Vuoden kuluessa oli yhdistyksessä vakinaisia jäseniä 22 ja vuosijäseniä 685.

9). *Toimikunta.* Eroamisvuorossa olleet toimikunnan jäsenet neidit Berta Hermanson ja Maiju Kantele valittiin vuosikokouksessa uudestaan toimikuntaan ja tohtori Paavo Virkkusen sijaan, joka oli muuttanut pois pääkaupungista, valittiin toht. Erkki Kaila. Tilintarkastajiksi tulivat past. K. K. Aro ja kansakouluntarkastaja M. Pesonen sekä heidän varamiehikseen pastorit K. E. Erander ja K. Sylvander.

Toimikuntaan ovat vuoden kuluessa kuuluneet prof. Lauri Ingman puheenjohtajana, kouluneuvos A. Haapanen varapuheenjohtajana, opettajattaret Berta Hermanson ja Maiju Kantele, kirkkohera K. J. Kivekäs, johtajatar Victoria Laurell, kirkkohra E. V. Pakkala, teol. toht. Paavo Virkkunen ja vapaaherra K. A. Wrede.

Eroamisvuorossa v. 1919 ovat Laurell, Pakkala ja Wrede.

* * *

Suuri ja hedelmällinen on työ, jota Suomen seurakuntien pyhäkouluissa vuosittain tehdään. Se on suuri laajuutensa puolesta, sillä se kokooa parisataa-tuhatta lasta, mutta se on ennen kaikkea jaloa työtä, sillä se asettaa lasten sielut evankeliumin terveellisen vaikutuksen alaisiksi. Ja ovi tähän työhön on vielä avoinna. Lasten sydämet ovat Herran sanalle vastaanottavia, ja yleensä eivät vanhemmat henno kieltää lapsiltaan pyhäkoulun siunausta. Meiltä, pyhäkoulun työntekijöiltä odottaa seurakunnan Herra, että uskollisesti käytämme tätä tilaisuutta, niinkauan kuin ovi on avoinna. Kun kukin kohdastaan tekee velvollisuutensa, tulee pyhäkoulusta lujja linna ja vahva varustus va-

paan, itsenäisen Suomen tulevaisuuden turvaksi. Silloin se näet on edistämässä puhdashenkisen, sisällisesti vapaan kansan kasvamista, jommoinen kansa ainoastaan pystyy kansallista vapauttaan säilyttämään ja kehittämään. — Kallis on siis myös tehtävä, joka yhdistyksellemme on uskottu, kun sen tulee olla tätä seurakunnissa tapahtuvaa suurta ja hedelmällistä työtä edistämässä, vaikeuksia ja vastuksia sen tieltä raivaamassa ja edistystä eteenpäin suuntaamassa. Suokoon Herra siihen edelleen armonsa ja siunauksensa.

Helsingissä toukokuussa 1919.

Suomen Ev.-lut. Pyhäkouluyhdistyksen Toimikunnan puolesta:

Lauri Ingman
puheenjohtaja.

Kaarlo Joos, Kivekäs
sihteeri.

Suomen Ev.-lut. Pyhäkouluyhdistyksen omaisuus
jouluk. 31 p. 1918.

Varat:

<i>Rahaa:</i>			
kassassa		5,565: 22	
talletustilillä		<u>29,521: 09</u>	35,086: 31
Luther-opiston tilillä			42,276: 30
<i>Osakkeita</i>			
<i>Kirjastoa</i>			5: —
<i>Kalustoa</i>			5: —
<i>Kirjavarasto:</i>			200: —
luettelon mukaan	27,077: 80		
poistetaan	<u>7,077: 80</u>	20,000: —	
saavia	2,190: 09		
poistetaan	<u>590: 09</u>	1,600: —	21,600: —
<i>Lehtisaatavia:</i>			
suomalaiset lehdet	2,551: —		
poisto	<u>551: —</u>	2,000: —	
ruotsalaiset lehdet	522: 25		
poisto	<u>22: 25</u>	500: —	2,500: —
<i>Joululehtisaatavia:</i>			
suomalaiset lehdet	8,283: 25		
poistoa ei		8,283: 25	
ruotsalaiset lehdet	2,761: 30		
poisto	<u>400: —</u>	2,361: 30	10,644: 55
		Smk.	112,317: 16

Velat:

<i>Velkaa joululehtien painatuksesta:</i>			
suomalaisista		13,493: 55	
ruotsalaisista		<u>6,830: 35</u>	20,323: 90
<i>Luther-opiston rahasto</i>			42,376: 30
<i>Puhdas omaisuus:</i>			
1918 v. alussa	21,060: 57		
lisätty v. 1917 voitto	<u>1,941: 97</u>		23,002: 54
1918 v. nettovoitto			<u>26,614: 42</u>
		Smk.	112,317: 16

Helsingissä maalisk. 1 p:nä 1919.

Kaarlo Joos. Kivekäs.

E. Merikari.

Tarkastaessamme Suomen Evankelis-Lutherilaisen Pyhäkouluyhdistyksen tilit vuodelta 1918 havaitsimme ne oikeiksi ja kassan yhtäpitäväksi saldon kanssa ja ehdotamme sentähden, että Yhdistyksen rahastonhoitajalle ja toimikunnalle myönnetään tilivapaus. Helsingissä toukokuun 17 p:nä 1919.

K. K. Aro,
pastori.

M. Pesonen,
kansakoulutarkastaja.

Suomen evankelis-luterilaisen Pyhäkouluyhdistyksen Säännöt.

1 §.

Yhdistyksen nimi on Suomen evankelis-luterilainen Pyhäkouluyhdistys ja sen kotipaikka on Helsingin kaupunki.

2 §.

Suomen evankelis-luterilainen Pyhäkouluyhdistys tahtoo, edistääksensä lasten opettamista kristillisessä uskossa ja tiedossa, vaikuttaa Jumalan sanan perustuksella ja voimassa olevan kirkkolain mukaan työskenteleväin pyhäkoulujen perustamiseen ja ylläpitämiseen maamme seurakunnissa.

3 §.

Siinä tarkoituksessa pitää yhdistys huolta sopivan pyhäkoulukirjallisuuden, sanomalehtien y. m. toimittamisesta ja kannattaa voimainsa mukaan paikallisyhdistyksiä jotka, hyväksyen yhdistyksen tarkoitusta, allamainitussa järjestyksessä siihen liittyvät.

4 §.

Yhdistys on avoinna jokaiselle, joka kannattaa sen yllä osoitettua tarkoitusta sekä suorittaa jäsenmaksua 5 markkaa vuodelta tahi 100 markkaa kerta kaikkiaan. Jäsenten ottamisesta päättää Johtokunta, joka myöskin on oikeutettu Yhdistyksestä erottamaan jäsenen, jos hän ilmeisesti toimii Yhdistyksen tarkoitusta vastaan tai jättää vuosimaksunsa suorittamatta. Yhdistyksen taloudellisen aseman turvaamista ja tarpeellisten menojen suorittamista varten on Yhdistys oikeutettu vastaanottamaan, paitsi jäsenmaksuja, myöskin vapaaehtoisia lahjoja ja testamentteja.

5 §.

Yhdistyksen asioita hoitaa Helsingissä oleva 9 jäseninen Johtokunta, joka on päätösvoipa viiden jäsenen ollessa kokouksessa saapuvilla. Johtokunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, sihteerin ja rahastonhoitajan. Johtokunnan jäsenistä luopuu vuosittain 3, ensimmäisellä ja toisella kerralla arvan kautta ja sittemmin vuoron jälkeen; eroavat voidaan uudestaan valita.

Yhdistyksen nimen on oikeutettu kirjoittamaan Johtokunnan puheenjohtaja ja sihteeri kumpikin erikseen.

6 §.

Vuosikokous pidetään kesällä paikalla ja aikana, jonka Johtokunta määrää. Tässä kokouksessa käsitellään pyhäkouluja ja Yhdistystä koskevia

asioita. Johtokunta antaa kertomuksen Yhdistyksen vaikutuksesta ja esittää kokouksen hyväksyttäväksi tilinpäätöksen, joka on tehtävä kalenterivuositain, ynnä tilintarkastajain lausunnon, valitaan jäseniä Johtokuntaan sekä tilien tarkastajat. Yksinkertainen äänenemmistö ratkaisee vaalit ja päätökset, paitsi sääntöjen muutoksesta, johon vaaditaan $\frac{2}{3}$ äänen enemmistö. Yhdistyksen lakkauttamista koskeva päätös ei kuitenkaan ole pätevä, ennenkuin se on samalla äänen enemmistöllä vahvistettu seuraavassa vuosikokouksessa tai sitä varten pidetyssä ylimääräisessä kokouksessa.

Näiden sääntöjen 1 § pysyy muuttamatta, niinkauan kuin Yhdistys sellaisenaan on olemassa.

Yhdistys voidaan kutsua ylimääräiseen kokoukseen, milloin Johtokunta katsoo sen tarpeelliseksi. Kutsumus tällaiseen kokoukseen samoin kuin vuosikokoukseen on ilmoituksena julaistava joko yhdessä tai useammassa pääkaupungin suomen- ja ruotsinkielisessä sanomalehdessä viimeistään kaksi viikkoa ennen kokousta. Kutsumuksessa on mainittava kokouksessa käsiteltävät asiat.

Muut tiedot Yhdistyksen jäsenille annetaan joko sanomalehti-ilmoituksella tai kirjeellisesti.

7 §.

Paikallisyhdistys, joka haluaa liittyä Yhdistykseen, antakoon Yhdistyksen Johtokunnalle sääntöehdotuksensa, jossa soveltuviissa kohdissa on noudatettava pääyhdistyksen sääntöjä, jonka jälkeen Johtokunnan arvostelusta riippuu, suostutaanko mainittuun pyyntöön, ja tulee jokaisen Yhdistykseen kuuluvan paikallisyhdistyksen vuosittain antaa Johtokunnalle kertomus toiminnastaan. Paikallisyhdistyksen jäsen on samalla myöskin pääyhdistyksen jäsen.

8 §.

Yhdistys, joka on vakuutettu maamme papiston hyväntahtoisesta ja hartaasta myötävaikutuksesta, on mitä sen paikallisyhdistysten sekä sen omaan vaikutukseen tulee, kirkollisten viranomaisten valvonnan alainen sekä velvollinen mainitusta vaikutuksestaan vuosittain antamaan kertomuksen. Tämän kertomuksen, joka käsittää edellisen kalenterivuoden ajan, lähetetään Johtokunta vuosittain kaikille maan Tuomiokapituleille.

9 §.

Jos tehdään päätös Yhdistyksen lakkauttamisesta, ratkaistaan samalla kertaan, miten Yhdistyksen varat ovat vastaisuudessa hoidettavat ja käytettävät Jumalan valtakunnan työn hyväksi lasten keskuudessa Suomen evankelisluterilaisissa seurakunnissa.

Alkukausu 2.

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 101 9792

KIRJANSITOMO
M. HENRIKSSON
II HELSINKI II

